

Etusivu>Oikeudenkäyntimenettely>Siviilioikeudelliset menettely>**Menettelyjen määräajat**

Menettelyjen määräajat

Jos henkilö on osallisena riita-asiassa ja saattaa joutua oikeuteen, hänen on oltava tietoinen siitä, että kanteen nostamiselle on asetettu määräaika.

Kaikissa nykyaikaisissa oikeusjärjestelmissä, mukaan lukien kaikkien 28 jäsenvaltion järjestelmät, siviilioikeudellisille vaatimuksille asetetaan ajallisia rajoituksia. Vanhentumisaikoihin sovellettavat säännökset vaihtelevat suuresti määräaikojen pituuden ja alkamisajankohdan sekä sen mukaan, millainen toimi tai tapahtuma keskeyttää määräajan kulumisen. Vaatimuksia koskevassa laissa säädetään myös vaatimusten vanhentumisajasta.

Tietoa kunkin jäsenvaltion oikeusjärjestelmästä saa napsauttamalla kyseisen valtion lippua.

Päivitetty viimeksi: 18/01/2019

Tätä sivustoa ylläpitää Euroopan komissio. Sivuston tiedot eivät välttämättä edusta Euroopan komission virallista kantaa. Komissio ei ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. EU:n sivustoihin sovellettavat tekijänoikeussäännöt löytyvät oikeudellisesta huomautuksesta.

Menettelylliset määräajat - Bulgaria

1 Erityyppiset määräajat, joita sovelletaan siviiliasioita koskevien menettelyjen yhteydessä

A) Oikeutta subjektiivisten aineellisten oikeuksien oikeussuojaan sääntelevät laissa määritellyt vanhentumisajat ja preklusiiviset määräajat.

Vanhentumisajalla tarkoitetaan ajanjaksoa, jonka aikana subjektiivisen oikeuden haltija on passiivinen ja jonka päätyttyä hän ei enää voi hakea oikeussuojaa kyseiselle oikeudelle. Vanhentumisajan päätyttyä vanhenee aineellisen oikeuden lisäksi siihen liittyvä kanneoikeus ja täytäntöönpano-oikeus.

Vanhentumisajaa ei sovelleta automaattisesti vaan ainoastaan sen jälkeen, kun velallinen esittää vastalauseen toimivaltaiselle tuomioistuimelle tai ulosottomiehelle.

Vanhentumisajojen kestoja, keskeytymistä ja katkeamista koskevat säännöt vahvistetaan veloitteita ja sopimuksia koskevassa laissa. Jos vaatimuksiin ei sovelleta erityisiä määräaikoja, niitä koskee yleinen viiden vuoden vanhentumisaika (veloitteita ja sopimuksia koskevan lain 110 §).

Seuraavaan kolmeen vaatimustyyppiin sovelletaan kolmen vuoden vanhentumisaikaa (veloitteita ja sopimuksia koskevan lain 111 §):

korvausvaatimukset, joihin ei sovelleta muuta vanhentumisaikaa

korvausvaatimukset, jotka johtuvat sopimusveloitteiden laiminlyönnistä

vuokra- ja korkovaatimukset sekä muut määräaikaismaksuja koskevat vaatimukset.

Kolmen vuoden vanhentumisaikaa sovelletaan myös oikeuteen pyytää sopimusten lakisääteistä mitätöintiä, jos sopimus on tehty virheellisesti tai petoksen tai uhan seurauksena tai jos sopimuksen on tehnyt vajaavaltainen henkilö tai hänen edustajansa siten, että tekemisen olennaiset vaatimukset eivät täyty.

Yhden vuoden vanhentumisaikaa sovelletaan oikeuteen pyytää sopimuksen lakisääteistä mitätöintiä, jos sopimus on tehty poikkeuksellisen tarpeen tai selvästi epäedullisten olosuhteiden vuoksi (veloitteita ja sopimuksia koskevan lain 33 §).

Kuuden kuukauden vanhentumisaikaa sovelletaan vaatimuksiin, jotka koskevat irtaimiston myynnissä havaittua virhettä tai valmistussopimuksen vastaista puutteellista työtä, lukuun ottamatta rakennusurakoita, joissa vaatimus vanhenee yleisen viiden vuoden määräajan päätyttyä (veloitteita ja sopimuksia koskevan lain 265 §).

Vanhentumisaika alkaa kanneoikeuden alkamishetkellä, joka riippuu asianomaisen aineellisen oikeuden luonteesta. Tämä voi olla esimerkiksi ajankohta, jolloin sopimusveloite on tullut maksettavaksi, laiminlyönnin tekoajankohta, rikkomuksen tekijän tunnistamisajankohta tai reklamaatioasiassa tavaran luovutusajankohta.

Vanhentumisaikaa ei voi lyhentää tai pidentää osapuolten suostumuksella.

Vanhentumisaika voi keskeytyä ja katketa.

Vanhentumisajan kulumisen keskeytyy tapauksissa, jotka määritetään tyhjentävästi veloitteita ja sopimuksia koskevan lain 115 §:ssä:

lasten ja vanhempien välinen asia, jossa vanhemmat käyttävät vanhempainoikeuksiaan

holhouksen tai edunvalvonnan alaisten henkilöiden sekä heidän holhoojien tai edunvalvojien välinen asia, kun kyseinen holhouksen tai edunvalvontasuhte on voimassa

puolisoiden välinen asia

henkilöiden, joiden omaisuus on lain tai tuomioistuimen päätöksen nojalla asetettu pesänhoitajan hallintoon, vaatimukset pesänhoitajaa vastaan, kun kyseinen pesänhallinta on voimassa

oikeushenkilöiden korvausvaatimukset johtohenkilöitä vastaan, kun kyseiset johtohenkilöt ovat tehtävässään

alikäisten ja holhouksenalaisten henkilöiden vaatimukset ajanjaksona, jolloin heillä ei ole laillista edustajaa tai edunvalvojaa, ja kuusi kuukautta tällaisen edustajan tai edunvalvojan nimittämisen tai holhoussuhteen päättymisen jälkeen

vaatimusta koskevien menettelyjen ollessa käynnissä.

Näissä tapauksissa osapuoli on lain mukaan väliaikaisesti vailla kanneoikeutta. Vanhentumisaika, joka on kulunut sen keskeytymiseen saakka, pysyy voimassa ja jatkaa kulumistaan sen jälkeen, kun keskeytymisen aiheuttanut olosuhde on päättynyt.

Vanhentumisaika katkeaa seuraavissa tapauksissa:

velallinen tunnustaa vaatimuksen

esitetään vaatimus tai vastalause tai pyydetään sovittelua; jos vaatimus tai vastalause hylätään, vanhentumisajan ei katsota katkenneen

esitetään vaatimus maksukyvyttömyysmenettelyssä

ryhdytään täytäntöönpanotoimiin.

Näissä tapauksissa ajanjakso, joka on kulunut kanneoikeuden alkamishetkestä vanhentumisen katkeamiseen saakka, menettää oikeudellisen merkityksensä ja uusi vanhentumisaika alkaa kuluu. Jos katkeaminen johtuu vaatimuksesta tai vastustuksesta, laissa säädetään myös toisesta tärkeästä seurauksesta: katkeamisen jälkeen alkava uusi vanhentumisaika on aina viisi vuotta.

Preklusiivisilla määräajoilla tarkoitetaan ajanjaksoa, jonka päätyttyä itse aineelliset oikeudet raukeavat. Nämä määräajat alkavat kuluu subjektiivisen oikeuden alkamishetkestä eikä kanneoikeuden alkamishetkestä.

Preklusiiviset määräajat eivät voi keskeytyä tai katketa vanhentumisaikojen tavoin.

Tuomioistuin tai ulosottomies soveltaa niitä viran puolesta, mikäli velallinen ei esitä vastalauseita.

Näitä määräaikoja ovat esimerkiksi seuraavat: kolmen kuukauden määräaika, jonka kuluessa pantinsaaja tai kiinnityksenhaltija voi vastustaa sitä, että vakuutuskorvaus maksetaan hänen itsensä sijaan tavaran omistajalle; kahden kuukauden määräaika, jonka kuluessa yhteisomistuksessa olevan tavaran

omistaja voi nostaa kanteen kyseisen tavaran ostamisesta, jos toinen tavaran omistaja on myynyt osuutensa kolmannelle osapuolelle; yhden vuoden määräaika, jonka kuluessa voidaan nostaa kanne lahjoituksen peruuttamiseksi.

B) Määräajat, joiden kuluessa osapuolten ja tuomioistuimen on suoritettava tiettyjä prosessitoimia kannemenettelyissä ja täytäntöönpanomenettelyissä, vahvistetaan siviiliprosessilaissa (*Grazhdanski protsesualen kodeks*). Määräajat, jotka koskevat prosessitoimia maksukyvyttömyysmenettelyssä, vahvistetaan kauppalaissa (*Targovski zakon*).

Jos osapuolet eivät noudata määräaikaa, oikeus asianomaisen prosessitoimen suorittamiseen menetetään. Jos tuomioistuin ei noudata määräaikaa, se voi kuitenkin suorittaa prosessitoimen myöhemmin, koska tuomioistuimella on siihen aina oikeus.

Osapuolten suorittamiin prosessitoimiin sovelletaan lainsäädännössä vahvistettuja tai tuomioistuimen vahvistamia määräaikoja.

Lainsäädännössä vahvistetaan muun muassa seuraavat määräajat:

määräaika, jonka kuluessa vaatimuskielämän sääntöjenvastaisuudet on korjattava; tämä yhden viikon määräaika alkaa vaatimuskielämän tiedoksiannosta osapuolelle (siviiliprosessilain 129 §:n 2 momentti)

määräaika, jonka kuluessa vastaajan on vastattava vaatimukseen, jonka kuluessa voidaan täsmentää todisteita, kyseenalaistaa vaatimuskielämässä esitettyjen todisteiden todenmukaisuus, esittää vastavaatimus, tuoda esiin kolmansia osapuolia (avunantaja) ja nostaa kanne niitä vastaan sekä vastustaa asian käsittelyä koskevaa tuomioistuimen menettelyä. Määräaika alkaa kuluu siitä, kun vastaaja vastaanottaa jäljennöksen vaatimuskielämästä, ja sen pituus on yksi kuukausi tai kaksi viikkoa riippuen siitä, onko kyseessä yleinen menettely vai erityinen vaatimusmenettely (siviiliprosessilain 131, 133 ja 367 §) määräaika, jonka kuluessa kantaja voi esittää ylimääräisen vaatimuskielämän kauppaoikeuden alan riita-asioissa; tämä kahden viikon määräaika alkaa vastaajan vastauksen vastaanottamisesta (siviiliprosessilain 372 §)

määräaika, jonka kuluessa vastaaja voi vastata ylimääräiseen vaatimuskielämään kauppaoikeuden alan riita-asioissa; tämä kahden viikon määräaika alkaa ylimääräisen vaatimuskielämän vastaanottamisesta (siviiliprosessilain 373 §)

määräaika, jonka kuluessa tuomioistuimen päätökseen voidaan hakea muutosta; tämä kahden viikon määräaika alkaa päätöksen tiedoksiannosta osapuolelle (siviiliprosessilain 259 §)

määräaika, jonka kuluessa vastapuoli voi vastata muutoksenhakuun ja toimittaa vastavaltituksen; tämä kahden viikon määräaika alkaa siitä, kun vastapuoli on saanut jäljennöksen muutoksenhausta (siviiliprosessilain 263 §)

määräaika, jonka kuluessa tuomioistuimen päätökseen voi hakea muutosta yleisessä oikeusasteessa (kassaatiovalitus); tämä kuukauden määräaika alkaa siitä, kun päätös annetaan tiedoksi osapuolelle (siviiliprosessilain 283 §)

määräaika, jonka kuluessa tuomioistuimen määräykseen voi hakea muutosta; tämä viikon määräaika alkaa siitä, kun määräys annetaan tiedoksi osapuolelle, ja jos määräys on annettu tuomioistuinkäsittelyssä osapuolen läsnä ollessa, määräaika alkaa käsittelyn päivämäärästä (siviiliprosessilain 275 §)

määräaika, jonka kuluessa on mahdollista vaatia täytäntöönpannun päätöksen peruuttamista; tämä kolmen kuukauden määräaika alkaa siitä, kun peruutuksen syy ilmenee (siviiliprosessilain 305 §)

määräaika, jonka kuluessa osapuoli voi pyytää tuomarin erottamista; tämä on tehtävä ensimmäisessä käsittelyssä sen jälkeen, kun erottamisen syy ilmeni tai kun osapuoli sai siitä tiedon (siviiliprosessilain 23 §)

määräaika, jonka kuluessa osapuoli voi esittää vastalauseen aineellisen toimivallan puuttumisen johdosta; tämä on mahdollista toisen oikeusasteen menettelyn päättymiseen saakka (siviiliprosessilain 119 §)

määräaika, jonka kuluessa osapuoli voi esittää vastalauseen sellaisen paikallisen toimivallan puuttumisen johdosta, joka määräytyy kiinteän omaisuuden sijainnin perusteella; tämä on mahdollista ensimmäisen oikeusasteen tutkinnan päättymiseen saakka (siviiliprosessilain 119 §); kaikissa muissa tapauksissa, joissa paikallisen toimivallan sääntöjä on mahdollisesti rikottu, vastaaja voi esittää vastalauseen vaatimuskielämään vastaamista koskevan määräajan kuluessa (siviiliprosessilain 119 §)

määräaika, jonka kuluessa kantaja voi perua vaatimuskielämän ilman vastaajan suostumusta; tämä on mahdollista ensimmäisen tuomioistuinkäsittelyn päättymiseen saakka (siviiliprosessilain 232 §)

määräaika, jonka kuluessa osapuoli voi toimittaa liitännäisen vaatimuksen; kantajan osalta määräaika on ensimmäinen käsittely ja vastaajan osalta aika, jonka kuluessa vaatimuskielämään on vastattava (siviiliprosessilain 212 §)

asiakirjan todenmukaisuuden kyseenalaistamisen määräaika; tämä olisi tehtävä viimeistään vastauksessa prosessitoimeen, jonka yhteydessä asiakirja esitetään, ja jos asiakirja on liitetty vaatimuskielämään, vastaajan tulisi riitauttaa se kirjallisessa vastauksessaan (siviiliprosessilain 193 §)

määräaika maksamismääräyksen vastustamiselle; tämä kahden viikon määräaika alkaa määräyksen tiedoksiannosta (siviiliprosessilain 414 §)

määräaika, jonka kuluessa on mahdollista hakea muutosta päätökseen, jolla hylätään maksamismääräystä koskeva hakemus; tämä viikon määräaika alkaa kuluu siitä, kun hylkäävä päätös on annettu tiedoksi hakijalle (siviiliprosessilain 413 §)

määräaika, jonka kuluessa on mahdollista hakea muutosta täytäntöönpanomääräyksen antamista koskevaan päätökseen; tämä kahden viikon määräaika alkaa siitä, kun päätös on annettu tiedoksi hakijalle ja kun vapaaehtoisia noudattamista koskeva pyyntö annetaan tiedoksi velalliselle (siviiliprosessilain 407 §)

määräaika, jonka kuluessa velallinen voi noudattaa maksamismääräystä vapaaehtoisesti täytäntöönpanomenettelyssä; tämä kahden viikon määräaika alkaa siitä, kun ulosottomies on antanut maksukehotuksen tiedoksi (siviiliprosessilain 428 §)

määräaika, jonka kuluessa on mahdollista hakea muutosta ulosottomiehen toimiin; tämä yhden viikon määräaika alkaa toimen suorittamisesta, jos osapuoli oli tilanteessa läsnä tai osapuoli haastettiin virallisesti, ja muissa tapauksissa tiedoksiannon päivämäärästä (siviiliprosessilain 436 §)

määräaika vaatimuksen toimittamiselle maksukyvyttömyysmenettelyssä; määräaika voi olla joko yksi kuukausi tai kolme kuukautta siitä, kun maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamista koskeva päätös kirjataan kaupparekisteriin (kauppalaain 685 ja 688 §)

määräaika tervehdyttämissuunnitelman esittämiseksi; tämä kuukauden määräaika alkaa päivästä, jona tuomioistuimen päätös hyväksytyjen saatavien luettelon hyväksymisestä kirjataan kaupparekisteriin (kauppalaain 696 §)

määräaika hyväksytyjen saatavien luettelon vastustamiselle; tämä seitsemän päivän määräaika alkaa siitä, kun luettelo julkaistaan kaupparekisterissä (kauppalaain 690 §)

määräaika pesähoitajan laatiman jakotilin vastustamiselle; tämä 14 päivän määräaika alkaa siitä, kun tili kirjataan kaupparekisteriin (kauppalaain 727 §) muut lainsäädännössä vahvistetut määräajat.

Tuomioistuin voi vahvistaa esimerkiksi seuraavat määräajat:

määräaika todisteiden keräämiselle (siviiliprosessilain 157 §)

määräaika, jonka kuluessa todisteiden keräämisestä aiheutuvat kustannukset (esim. todistajien haastamisen kustannukset, asiantuntijatodistajien palkkiot) on maksettava (siviiliprosessilain 160 §)

määräaika, jonka kuluessa osapuolen suorittamaan prosessitoimeen liittyvät sääntöjenvastaisuudet on korjattava (siviiliprosessilain 101 §) muut tuomioistuimen vahvistamat määräajat.

Määräajat on lisäksi jaettu kahteen ryhmään riippuen siitä, voiko tuomioistuin pidentää niitä vai ei.

2 Luettelo päivistä, jotka eivät ole 3. kesäkuuta 1971 annetussa asetuksessa (ETY, EURATOM) N:o 1182/71 tarkoitettuja työpäiviä

Yleisiä vapaapäiviä ovat seuraavat:

1. tammikuuta – uusivuosi
3. maaliskuuta – kansallispäivä (kansallinen vapaapäivä)
1. toukokuuta – työn ja työväen kansainvälisen solidaarisuuden päivä
6. toukokuuta – Pyhän Yrjön päivä, urheuden päivä, Bulgarian armeijan päivä
24. toukokuuta – Bulgarian sivistyksen, kulttuurin ja slaavilaisen kirjallisuuden päivä
6. syyskuuta – yhtenäisyyden päivä
22. syyskuuta – itsenäisyyspäivä
1. marraskuuta – kansallisten johtajien päivä (vapaapäivä kaikissa oppilaitoksissa)
24. joulukuuta – jouluaatto; 25. ja 26. joulukuuta – joulu

pitkäperjantai, pääsiäislauantai ja pääsiäissunnuntai – vuosittain vahvistettavat kaksi juhlapäivää (sunnuntai ja maanantai).

Ministerineuvosto voi myös julistaa kertaluonteisesti vuoden aikana muita yleisiä vapaapäiviä tai tiettyjen ammattikuntien juhlapäiviä sekä vaihtaa vapaapäivien paikkaa vuoden aikana.

3 Mitä yleisiä sääntöjä sovelletaan erilaisten siviilimenettelyjen määräaikoihin?

Osapuolten ja tuomioistuimen kannamenettelyssä ja täytäntöönpanomenettelyssä suorittamien prosessitoimien määräaikoja koskevat säännöt vahvistetaan vuoden 2007 siviiliprosessilain 7 lukuun (Määräajat ja määräaikojen uudelleen aloittaminen), sisältyvistä yleisistä säännöistä esitetään vastauksissa kysymyksiin 4–6.

Vanhentumisaikoja koskevat yleiset säännöt sisältyvät velvoitteita ja sopimuksia koskevan lain (*Zakon za zadalzheniata i dogovorite*) 110 §:ään ja sitä seuraaviin pykäliin. Ne selitetään yksityiskohtaisesti vastauksessa kysymykseen 1.

Yleiset säännöt, jotka koskevat sopimusvelvoitteiden täyttämisen määräaikoja, sisältyvät velvoitteita ja sopimuksia koskevan lain 69–72 §:ään.

4 Kun teko tai virallinen toimi on suoritettava tietyn ajanjakson aikana, milloin ajanjakso alkaa?

Tietyn prosessitoimen määräaika alkaa kuluu yleensä siitä päivästä, jona osapuolelle ilmoitetaan, että hänen olisi suoritettava kyseinen toimi, tai osapuolelle ilmoitetaan tuomioistuimen antamasta päätöksestä, johon voi hakea muutosta.

Määräaika vaatimuskirjelmän sääntöjenvastaisuuksien korjaamiselle alkaa kuluu päivästä, jona tuomioistuimen ohjeet annetaan tiedoksi osapuolelle.

Määräaika, jonka kuluessa vastaajan on annettava kirjallinen vastaus vaatimuskirjelmään, alkaa kuluu siitä, kun vastaaja vastaanottaa jäljennöksen vaatimuskirjelmästä ja siihen liittyvistä todisteista. Ilmoituksessa, jolla tuomioistuin lähettää jäljennökset vastaajalle, on ilmoitettava vastauksen määräaika ja määräajan noudattamatta jättämisen seuraukset.

Määräaika muutoksen hakemiselle tuomioon alkaa kuluu siitä, kun tuomio annetaan tiedoksi osapuolelle.

Jos asia käsitellään summaarisessa menettelyssä (siviiliprosessilain 3 osan 25 luku), tuomion muutoksenhaun määräaika alkaa kuluu päivästä, jona tuomioistuin ilmoittaa julkaisevansa tuomion.

Tuomion muutoksenhaun määräaika alkaa kuluu siitä, kun tuomio annetaan tiedoksi osapuolelle, ja jos tuomio annetaan tuomioistuinkäsittelyssä osapuolen läsnä ollessa, määräaika alkaa kuluu käsittelypäivästä.

Ulosottomiehen toimea koskevan muutoksenhaun yhden viikon määräaika alkaa kuluu toimen suorittamisesta, jos osapuoli oli tilanteessa läsnä tai jos osapuoli haastettiin virallisesti, ja muissa tapauksissa päivästä, jona asia annetaan tiedoksi.

Maksukyvyyttömyysmenettelyssä määräaika alkaa kuluu siitä, kun pesänhoitaja on ilmoittanut toimenpiteistään (esim. laatinut luettelon velkojista, joilla on hyväksyttävä saatavia) tai kun tuomioistuimen asiakirja julkaistaan kaupparekisterissä.

Lisäksi on olemassa määräaikoja, jotka alkavat kuluu vaatimusmenettelyn aloitushetkestä. Näissä tapauksissa lainsäädännössä vahvistetaan ainoastaan määräaikojen päättymisajankohta.

Esimerkkejä:

Kantaja voi muuttaa vaatimuksensa perusteita tai sisältöä tai peruuttaa vaatimuksen ilman vastaajan suostumusta asian ensimmäisen käsittelyn päättymiseen saakka.

Pesänjakomenettelyssä kukin perijöistä voi pyytää kirjallisesti lisäämään muuta omaisuutta jäämistöön ensimmäiseen käsittelyyn mennessä.

5 Voiko määräajan kulumisen aloittavaan hetkeen vaikuttaa tai sitä muuttaa se tapa, jolla asiakirjat lähetetään tai annetaan tiedoksi (henkilökohtaisesti haastemiehen välityksellä tai postitse)?

Määräaika alkaa kuluu siitä hetkestä, kun tiedoksianto on toimitettu osapuolelle. Ajankohta, jolloin osapuolen katsotaan saaneen asianmukaisesti tiedoksiannon, määritetään eri tavoin tiedoksiantotavasta riippuen. Siviiliprosessilain 6 luvussa (Ilmoitukset ja haasteet) vahvistetaan säännöt siitä, miten tiedoksiannot ja haasteet toimitetaan osapuolille ja milloin osapuolten katsotaan saaneen asianmukaisesti tiedoksiannot.

Jos tiedoksianto suoritetaan henkilökohtaisesti vastaanottajalle, hänen edustajalleen tai muulle henkilölle, joka asuu tai työskentelee kyseisessä osoitteessa, haasteessa on ilmoitettava päivämäärä, jolloin henkilö on vastaanottanut tiedoksiannon, riippumatta siitä, toimittiko sen haastemies vai postinkantaja.

Kyseessä olevan prosessitoimen määräaika alkaa kuluu tästä päivästä.

Tiedoksiantoja voidaan toimittaa myös osapuolen ilmoittamaan sähköpostiosoitteeseen. Tällöin katsotaan, että vastaanottaja on saanut tiedoksiannon, kun se kirjataan ilmoitettuun tietojärjestelmään.

Jos tilanteeseen liittyy laissa vahvistettuja ennakkoehtoja (esim. jos osapuoli on muuttanut pois osoitteesta, jonka hän on antanut menettelyä varten, eikä ole ilmoittanut uutta osoitettaan), tuomioistuin voi määrätä, että tiedoksianto on toimitettava liittämällä ilmoitus tapauksen asiakirjoihin, jolloin määräaika alkaa kuluu liittämispäivästä.

Jos vastaajaa ei tavoiteta hänen pysyvästä osoitteestaan eikä kukaan voi vastaanottaa tiedoksiantoa, haastemiehen on kiinnitettävä oveen tai postilaatikoon ilmoitus, jossa todetaan, että asiakirjat on jätetty tuomioistuimen kirjaamoon ja ne voi noutaa kahden viikon kuluessa tiedoksiantopäivästä.

Jos vastaaja ei saavu noutamaan asiakirjoja, katsotaan, että tiedoksianto ja siihen liittyvät asiakirjat on toimitettu noutamista koskevan määräajan päätyttyä.

6 Kun määräajan kulumisen alkaa jostakin tapahtumasta, lasketaanko määräaikaan mukaan päivä, jona tapahtuma ilmenee?

Määräaika lasketaan vuosina, viikkoina ja päivinä. Päivinä ilmaistu määräaika lasketaan määräajan alkamista seuraavasta päivästä, ja se päättyy viimeisen päivän lopussa. Esimerkiksi jos osapuolta kehoitetaan korjaamaan kanteen sääntöjenvastaisuudet seitsemän päivän kuluessa ja ilmoitus annetaan tiedoksi

1. kesäkuuta, määräaika alkaa kuluu tästä päivästä. Määräajan laskenta aloitetaan kuitenkin seuraavasta kalenteripäivästä (2. kesäkuuta), ja se päättyy
8. kesäkuuta.

7 Kun määräaika on ilmaistu päivissä, tarkoittaako ilmoitettu päivien lukumäärä kalenteripäiviä vai työpäiviä?

Määräajat lasketaan kalenteripäivinä.

8 Entä jos määräaika on ilmaistu viikoissa, kuukausissa tai vuosissa?

Viikkoina ilmaistu määräaika päättyy viimeisen viikon vastaavana viikonpäivänä. Esimerkiksi jos osapuolta kehoitetaan korjaamaan vaatimuskirjelmän sääntöjenvastaisuudet viikon kuluessa, ja ilmoitus annetaan tiedoksi perjantaina, määräaika alkaa kulua tästä päivästä ja päättyy seuraavan viikon perjantaina.

Kuukausina ilmaistu määräaika päättyy viimeisen kuukauden vastaavana päivänä, ja jos kyseisessä kuukaudessa ei ole vastaavaa päivää, määräaika päättyy kuukauden viimeisenä päivänä.

Vuosina ilmaistu määräaika päättyy viimeisen vuoden vastaavana päivänä, ja jos kyseisenä vuonna ei ole vastaavaa päivää, määräaika päättyy vuoden viimeisenä päivänä.

9 Milloin viikoissa, kuukausissa tai vuosissa ilmaistu määräaika päättyy?

Katso vastaus kysymykseen 8.

10 Jos määräaika päättyy lauantaina, sunnuntaina tai yleisenä vapaapäivänä, pidennetäänkö sitä seuraavaan työpäivään?

Jos määräajan viimeinen päivä on vapaapäivä, määräaika päättyy aina seuraavana työpäivänä.

11 Onko olemassa tilanteita, joissa määräaika pidennetään? Millä edellytyksillä määräaikaan voi saada pidennyksen?

Ainoat määrääjät, joita tuomioistuin ei voi pidentää, koskevat tuomioiden ja määräysten muutoksenhakua, täytäntöönpannun tuomion peruuttamispyynnön toimitamista tai maksamääräyksen vastustamista.

Tuomioistuin voi pidentää kaikkia muita lakisääteisiä ja tuomioistuimen asettamia määräaikoja osapuolen pyynnöstä, joka on toimitettava ennen määräajan päättymistä ja perusteltava asianmukaisesti (siviiliprosessilain 63 §). Uusi määräaika ei voi olla alkuperäistä määräaikaan lyhyempi. Pidennetty määräaika alkaa kulua alkuperäisen määräajan päätyttyä.

12 Mitä määräaika sovelletaan muutoksenhakuun?

Siviiliprosessilaissa vahvistetaan yleiset säännöt, jotka koskevat tuomioiden ja määräysten muutoksenhakua kaikissa siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa. Säännöissä vahvistetaan

kahden viikon määräaika, joka koskee muutoksenhakua tuomioistuimen päätökseen ja alkaa kulua siitä, kun päätös annetaan tiedoksi osapuolelle yhden kuukauden määräaika, joka koskee kassaatiovalituksen tekemistä tuomioistuimen päätöksestä ja joka alkaa kulua siitä, kun päätös annetaan tiedoksi osapuolelle

yhden viikon määräaika, joka koskee muutoksenhakua tuomioistuimen määräykseen ja joka alkaa kulua siitä, kun määräys annetaan tiedoksi osapuolelle; jos määräys annetaan tuomioistuinkäsittelyssä osapuolen läsnä ollessa, määräaika alkaa kulua käsittelypäivästä.

Poikkeukset näihin yleisiin sääntöihin vahvistetaan tyhjentävästi lainsäädännössä, ja ne perustuvat kunkin menettelyn erityispiirteisiin. Lainsäädännössä säädetään seuraavista poikkeuksista:

Maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamista koskeviin päätöksiin voi hakea muutosta seitsemän päivän kuluessa siitä, kun ne kirjataan kaupparekisteriin.

Päätöksiin, joilla hylätään maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamista koskeva hakemus, voi hakea muutosta seitsemän päivän kuluessa tiedoksiantopäivästä siviiliprosessilain mukaisessa menettelyssä.

Jakomenettelyssä annettavaan päätökseen, jossa tuomioistuin ilmoittaa ratkaisunsa osakkaiden vaatimuksiin, päätökseen, jolla jakamaton kiinteä omaisuus määrätään julkiseen myyntiin, päätökseen, jolla jakamaton kiinteä omaisuus määrätään yhdelle osakkaalle, ja päätökseen julkaista lopullinen jakopöytäkirja voidaan hakea muutosta yhteisellä valituksella viimeisimmän päätöksen muutoksenhakua koskevan määräajan kuluessa.

Osapuolen poissa ollessa annettuun päätökseen ei voi hakea muutosta. Osapuoli, joka on todettu poissaolevaksi, voi kuitenkin kuukauden kuluessa päätöksen tiedoksiannosta pyytää muutoksenhakutuomioistuinta peruuttamaan päätöksen, jos hän ei voi osallistua asian käsittelyyn.

Päätökseen myöntää avioero puolisoien yhteisestä hakemuksesta ei voi hakea muutosta.

Muissa muutoksenhakuasioissa asiasta säädetään nimenomaisesti laissa.

13 Voivatko tuomioistuimet muuttaa määräaika, erityisesti paikalletulolle asetettua määräaika, tai asettaa erityisen määräpäivän paikalletuloa varten?

Tuomioistuin ei voi lainsäädännön mukaan lyhentää itse asettamiaan tai laissa vahvistettuja määräaikoja, vaan se voi ainoastaan pidentää määräaikoja osapuolten pyynnöstä. Tuomioistuin ei voi pidentää määräaikoja, jotka koskevat päätösten ja määräysten muutoksenhakua, täytäntöönpannun päätöksen peruuttamispyynnön toimitamista tai maksamääräyksen vastustamista.

Tuomioistuin voi kuitenkin omasta aloitteestaan tai yhden osapuolen pyynnöstä muuttaa käsittelypäivää siirtämällä sitä aikaisempaan tai myöhempään ajankohtaan, jos olennaiset olosuhteet sitä edellyttävät. Tuomioistuimen olisi tällöin ilmoitettava osapuolille uudesta päivämäärästä, ja ilmoitus olisi annettava tiedoksi viimeistään viikko ennen käsittelypäivää.

14 Jos sellainen asiakirja, joka on osoitettu asuinpaikkansa vuoksi määräajan pidennykseen oikeutetulle asianosaiselle, annetaan tiedoksi hänelle sellaisessa paikassa, jossa asuvilla ei ole oikeutta määräajan pidennykseen, menettääkö kyseinen asianosainen oikeutensa määräajan pidennykseen?

Siviiliprosessilain menettelysääntöjä, myös määräajan pidentämiseen liittyviä sääntöjä, sovelletaan kaikkiin menettelyn osapuoliin heidän asuinpaikastaan riippumatta.

15 Mitä seuraamuksia aiheutuu, jos määräaikoja ei noudateta?

Tuomioistuin ei lähtökohtaisesti käsittele määräaikojen päättymisen jälkeen suoritetuissa prosessitoimia. Tämän säännön lisäksi siviiliprosessilaissa säädetään nimenomaisesti, että jos vaatimuskirjelmän virheitä ei korjata ajoissa, se palautetaan. Jos muutoksenhaku, peruuttamispyyntö tai täytäntöönpanomääräystä koskeva vastalause toimitetaan määräajan päättymisen jälkeen, ne palautetaan myöhästyneinä. Jos osapuoli ei toimita saatavillaan olevia todisteita ajoissa, niitä ei hyväksytä asian käsittelyssä, ellei laiminlyönti johdu erityisistä odottamattomista olosuhteista.

16 Jos määräaika ylitetään, mitä oikeuskeinoja niitä noudattamatta jättäneillä asianosaisilla on käytettävissään?

Osapuoli, joka ei ole noudattanut laissa vahvistettua tai tuomioistuimen asettamaa määräaika, voi pyytää määräajan palauttamista. Tätä varten on kuitenkin kyettävä osoittamaan, että määrärajan noudattamatta jättäminen johtui erityisistä odottamattomista olosuhteista, joihin osapuoli ei voinut vaikuttaa.

Määräaika ei palauteta, jos määräaika olisi voitu pidentää ja kyseessä oleva prosessitoimi suoritetaan.

Määrärajan palauttamista koskeva pyyntö on toimitettava viikon kuluessa siitä, kun määräajan noudattamatta jättämistä koskeva ilmoitus on annettu tiedoksi.

Pyynnössä on ilmoitettava kaikki sen perusteena olevat seikat ja niitä tukevat todisteet. Pyyntö on toimitettava sille tuomioistuimelle, jossa asianomainen prosessitoimi olisi pitänyt suorittaa. Määrärajan palauttamista koskevan pyynnön yhteydessä on toimitettava myös asiakirjat, joiden osalta määräajan palauttamista pyydetään. Jos määräaika koskee kulujen maksamista, tuomioistuin asettaa maksulle uuden määräajan.

Päivitetty viimeksi: 28/09/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa.

Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Menettelylliset määrääjät - Tšekki

1 Erityyppiset määrääjät, joita sovelletaan siviiliasioita koskevien menettelyjen yhteydessä

Siviilioikeudellisissa menettelyissä keskeiset määrääjät ovat yleisesti ottaen joko menettelyllisiä tai aineellisoikeudellisia.

Menettelyllisiä määräaikoja on kahdentyyppisiä: lakisääteisiä ja tuomioistuimen asettamia.

Lakisääteiset määrääajat vahvistetaan lainsäädännössä. Lakisääteisen menettelyllisen määräajan noudattamatta jättäminen johtaa aina jonkinlaiseen menettelylliseen seuraukseen (esim. menetetään mahdollisuus suorittaa tietty toimi asianmukaisesti tai määrätään kurinpidollinen sakko). Lakisääteisen määräajan noudattamatta jättäminen voidaan kuitenkin hyväksyä (ks. siviiliprosessilain nro 99/1963 (*zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů*)), sellaisena kuin se on muutettuna, 58 §), jos osapuoli tai hänen oikeudellinen edustajansa ei voinut noudattaa määräaikaan hyväksyttävästä syystä, jonka vuoksi hän ei voinut suorittaa toimea, johon hänellä on oikeus. Hakemus menetety määräajan palauttamiseksi on jätettävä 15 päivän kuluessa siitä päivästä, jolloin este lakkasi olemasta merkityksellinen, ja tekemättä jätetty toimi on suoritettava samanaikaisesti. Tuomioistuin voi osapuolen pyynnöstä myöntää hakemukselle lykkäävän vaikutuksen ja sallia siten määräajan noudattamatta jättämisen.

Jos toimen suorittamisen määräaika ei vahvisteta suoraan lainsäädännössä, sen asettaa tuomarikokoonpanon puheenjohtaja (tai tuomari yhden tuomarin kokoonpanossa) voi asettaa määräajan paitsi lainsäädännössä määritellyissä tapauksissa myös silloin, kun määräajan avulla varmistetaan menettelyn eteneminen tehokkaasti ja riittävän nopeasti. Tuomioistuin voi pidentää asettamaansa määräaikaolosuhteiden perusteella (ks. siviiliprosessilain nro 99/1963, sellaisena kuin se on muutettuna, 55 §). Määräajan noudattamatta jättämistä ei hyväksytä.

Menettelyllisiä määräaikoja ei aseteta tuomioistuimelle esimerkiksi päätöksen antamista varten, vaan tällaiset määrääajat ovat ohjeellisia.

2 Luettelo päivistä, jotka eivät ole 3. kesäkuuta 1971 annetussa asetuksessa (ETY, EURATOM) N:o 1182/71 tarkoitettuja työpäiviä

Tšekin valtion itsenäisyyden palauttamisen päivä, uusivuosi: 1. tammikuuta

Pääsiäismaanantai: päivä vaihtelee, mutta vapaapäivä on yleensä maaliskuun lopussa tai huhtikuun alussa

Vappu: 1. toukokuuta

Voitonpäivä: 8. toukokuuta

Slaavilaisten lähetyssaarnaajien Kyrilloksen ja Methodioksen päivä: 5. heinäkuuta

Jan Husin roviolla polttamisen muistopäivä: 6. heinäkuuta

Tšekin valtionpäivä: 28. syyskuuta

Itsenäisen Tšekkoslovakian valtion perustamisen päivä: 28. lokakuuta

Vapaustaistelun ja demokratian päivä: 17. marraskuuta

Jouluaatto: 24. joulukuuta

Joulupäivä: 25. joulukuuta

Tapaninpäivä: 26. joulukuuta

3 Mitä yleisiä sääntöjä sovelletaan erilaisten siviilimenettelyjen määräaikoihin?

Lakisääteiset säännöt määräaikojen laskentamenetelmää varten asetetaan siviiliprosessilain nro 99/1963, sellaisena kuin se on muutettuna, 55–58 §:ssä.

Päivinä ilmaistu määräaika alkaa määräajan käynnistävää tapahtumaa seuraavana päivänä.

Puoli kuukautta tarkoittaa 15 päivää.

Viikkoina, kuukausina tai vuosina ilmaistu määräaika päättyy päivänä, joka nimeltään tai järjestysnumeroltaan vastaa sitä päivää, jolloin määräajan käynnistävä tapahtuma ilmeni. Jos viimeisessä kuukaudessa ei ole tällaista päivää, määräaika päättyy kuukauden viimeisenä päivänä.

Jos määräajan viimeinen päivä on lauantai, sunnuntai tai yleinen vapaapäivä, määräajan viimeinen päivä on seuraava työpäivä.

Tunteina ilmaistut määrääajat päättyvät sen tunnin päätyttyä, joka vastaa tuntia, jolloin määräajan käynnistävä tapahtuma ilmeni.

Menettelyllisen määräajan noudattamiseksi riittää, että toimi suoritetaan tuomioistuimessa tai asiakirja luovutetaan viranomaiselle, jolla on velvoite toimittaa se, eli useimmiten postiluvan haltijalle, määräajan viimeisenä päivänä.

Jos menettely on keskeytynyt, myös menettelyllisen määräajan kulumisen keskeytyy (siviiliprosessilain 111 §:n 1 momentti). Jos menettely aloitetaan uudelleen, myös määräaika alkaa kuluu uudelleen.

4 Kun teko tai virallinen toimi on suoritettava tietyn ajanjakson aikana, milloin ajanjakso alkaa?

Päivää, jolloin määräajan käynnistävä tapahtuma ilmeni, ei oteta määräajan laskennassa huomioon. Tätä ei kuitenkaan sovelleta silloin, kun määräaika ilmaistaan tunteina. Näin ollen määräaika alkaa yleensä kuluu määräajan käynnistävää tapahtumaa seuraavana päivänä (ks. siviiliprosessilain nro 99/1963, sellaisena kuin se on muutettuna, 57 §:n 1 momentti).

5 Voiko määräajan kulumisen aloittavaan hetkeen vaikuttaa tai sitä muuttaa se tapa, jolla asiakirjat lähetetään tai annetaan tiedoksi (henkilökohtaisesti haastemiehen välityksellä tai postitse)?

Ei.

6 Kun määräajan kulumisen alkaa jostakin tapahtumasta, lasketaanko määräaikaan mukaan päivä, jona tapahtuma ilmenee?

Päivää, jolloin määräajan käynnistävä tapahtuma ilmeni, ei oteta määräajan laskennassa huomioon. Tätä ei kuitenkaan sovelleta silloin, kun määräaika ilmaistaan tunteina (ks. siviiliprosessilain nro 99/1963, sellaisena kuin se on muutettuna, 57 §:n 1 momentti).

7 Kun määräaika on ilmaistu päivissä, tarkoittaako ilmoitettu päivien lukumäärä kalenteripäiviä vai työpäiviä?

Määräaika lasketaan kalenteripäivinä.

8 Entä jos määräaika on ilmaistu viikoissa, kuukausissa tai vuosissa?

Viikkoina ilmaistuja määräaikoja käytetään vain harvoin siviiliprosessilaissa (laki nro 99/1963, sellaisena kuin se on muutettuna) (esim. 260 §:n 3 momentti, 295 §:n 1 momentti ja 295 §:n 2 momentti). Ne ovat useimmiten tuomioistuimen asettamia määräaikoja.

Kuukausina ilmaistut määrääajat ovat siviiliprosessilain mukaan yhden kuukauden (esim. 82 §:n 3 momentti, 336m §:n 2 momentti ja 338za §:n 2 momentti), kahden kuukauden (esim. 240 §:n 1 momentti ja 247 §:n 1 momentti), kolmen kuukauden (esim. 111 §:n 3 momentti, 233 §:n 1 momentti ja 234 §:n 1 momentti) ja kuuden kuukauden pituisia (esim. 77a §:n 2 momentti ja 260g §:n 3 momentti).

Vuosina ilmaistuja määräaikoja on siviiliprosessilaissa kahdenlaisia: yhden vuoden (esim. 111 §:n 3 momentti) ja kolmen vuoden määräaika (esim. 99 §:n 3 momentti, 233 §:n 2 momentti ja 234 §:n 2 momentti).

9 Milloin viikoissa, kuukausissa tai vuosissa ilmaistu määräaika päättyy?

Viikkoina, kuukausina tai vuosina ilmaistut määrääajat päättyvät sen päivän lopussa, joka vastaa päivää, jolloin määräajan käynnistävä tapahtuma ilmeni. Jos kyseisessä kuukaudessa ei ole tällaista päivää, määräaika päättyy kuukauden viimeisenä päivänä (ks. siviiliprosessilain nro 99/1963, sellaisena kuin se on muutettuna, 57 §:n 2 momentti).

10 Jos määräaika päättyy lauantaina, sunnuntaina tai yleisenä vapaapäivänä, pidennetäänkö sitä seuraavaan työpäivään?

Kyllä (ks. siviiliprosessilain nro 99/1963, sellaisena kuin se on muutettuna, 57 §:n 2 momentti).

11 Onko olemassa tilanteita, joissa määräaika pidennetään? Millä edellytyksillä määräaikaan voi saada pidennyksen?

Lakisääteisiä menettelyllisiä määräaikoja ei voida muuttaa tuomioistuimen päätöksellä.

Tuomioistuin voi pidentää asettamaansa menettelyllistä määräaikaolosuhteista riippuen.

12 Mitä määräaika sovelletaan muutoksenhakuun?

Osapuoli voi hakea muutosta ensimmäisen oikeusasteen menettelyssä annettuun piirituomioistuimen (*okresní soud*) päätökseen tai alueoikeuden (*krajský soud*) päätökseen, paitsi jos se kielletään lainsäädännössä (ks. siviiliprosessilain nro 99/1963, sellaisena kuin se on muutettuna, 201 §). Muutosta on haettava 15 päivän kuluessa kirjallisen päätöksen tiedoksiantamisesta siinä tuomioistuimessa, jonka päätökseen haetaan muutosta. Valituksen toimittamisen määräajassa ei oteta huomioon päivää, jolloin päätös annettiin tiedoksi osapuolelle. Tämän menettelyllisen määräajan noudattamiseksi riittää, että valitus luovutetaan sen perille toimittamisesta vastaavalle viranomaiselle (esim. postiluvan haltijalle, vankilalle, jos henkilö on vangittu tai pidätetty, tai lastenkodille tai lastensuojelulaitokselle, johon henkilö on sijoitettu), tai tuomioistuimelle määräajan viimeisenä päivänä.

Jos päätöksestä on annettu korjaava päätös, määräaika alkaa kuluu korjaavan päätöksen voimaantulopäivästä (ks. siviiliprosessilain 204 §:n 1 momentti). Jos muutosta haetaan 15 päivän määräajan päättymisen jälkeen ainoastaan siitä syystä, että valittaja noudatti tuomioistuimen antamaa virheellistä muutoksenhakuohjetta, katsotaan, että muutosta on haettu ajoissa. Jos päätöksessä ei anneta ohjeita muutoksenhausta, sen määräajasta tai tuomioistuimesta, johon valitus on toimitettava, tai jos siinä annetaan virheellisiä ohjeita, joiden mukaan muutosta ei voi hakea, päätökseen voidaan hakea muutosta kolmen kuukauden kuluessa päätöksen tiedoksiannosta.

Jos asiassa on annettu maksumääräys, sen voimaantulo voidaan estää vain siten, että vastaaja antaa siihen vastineen 15 päivän lakisääteisen määräajan kuluessa siitä, kun määräys annettiin tiedoksi, maksumääräyksen antaneessa tuomioistuimessa (ks. siviiliprosessilain 172 §:n 1 momentti). Jos maksumääräystä vastustetaan tällä tavoin, se perutaan, ja tuomioistuin määrää, että asia on käsiteltävä oikeudessa. Muutosta voidaan hakea ainoastaan menettelykustannuksia koskevaan lauselmaan, mutta tämä ei tietenkään johda maksumääräyksen peruuttamiseen.

13 Voivatko tuomioistuimet muuttaa määräaika, erityisesti paikalletulolle asetettua määräaika, tai asettaa erityisen määräpäivän paikalletuloa varten?

Siviiliprosessilain (laki nro 99/1963, sellaisena kuin se on muutettuna) mukaan käsittelyä voidaan lykätä tärkeistä syistä, jos asiaa ei voida käsitellä ja ratkaista yhdessä käsittelyssä (ks. siviiliprosessilain 119 §). Lykkäämisen tärkeä syy voi liittyä esimerkiksi siihen, että yksi menettelyn osapuolista ei ole saapunut tuomioistuimeen eikä käsittelyä voida pitää hänen poissa ollessaan (ks. siviiliprosessilain 101 §:n 3 momentti) tai että yhdellä osapuolista ei ole ollut riittävästi aikaa valmistautua käsittelemään siksi, että hänelle ei toimitettu haastetta riittävän ajoissa tai muista tärkeistä syistä.

Osapuoli voi pyytää tuomioistuinta lykkäämään käsittelyä. Tuomioistuin päättää osapuolen etukäteen toimittamasta lykkäyspyynnöstä sen perusteella, miten painavia esitetyt syyt ovat. Jos tuomioistuin ei suostu osapuolen pyyntöön, osapuolen on saavuttava käsittelyyn.

14 Jsa sellainen asiakirja, joka on osoitettu asuinpaikkansa vuoksi määräajan pidennykseen oikeutetulle asianosaiselle, annetaan tiedoksi hänelle sellaisessa paikassa, jossa asuvilla ei ole oikeutta määräajan pidennykseen, menettääkö kyseinen asianosainen oikeutensa määräajan pidennykseen?

Tšekin lainsäädännössä ei nimenomaisesti käsitellä tällaista tilannetta.

Jos menettelyssä on kansainvälinen osa, jonka aikana asiakirja on annettava tiedoksi ulkomailla asuvalle osapuolelle, sovelletaan oikeuspaikan lakia (*lex fori*) eli sen tuomioistuimen menettelysääntöjä, jonka toimivaltaan asia kuuluu.

15 Mitä seuraamuksia aiheutuu, jos määräaikoja ei noudateta?

Menettelyllisen määräajan noudattamatta jättämisellä on aina menettelyllisiä seurauksia.

Jos siviiliprosessilain (laki nro 99/1963, sellaisena kuin se on muutettuna) asetetaan toimen suorittamiselle (esim. muutoksenhauille tai ylimääräiselle muutoksenhauille) tietty määräaika, kyseisen määräajan noudattamatta jättäminen aiheuttaa sen, ettei toimea voida asianmukaisesti suorittaa. Määräajan noudattamatta jättäminen voidaan hyväksyä, jos osapuoli tai hänen edustajansa ei voinut noudattaa määräaika hyväksyttävästä syystä (esim. äkillinen sairastuminen tai loukkaantuminen) eikä sen vuoksi voinut suorittaa toimea, johon hänellä on oikeus (ks. siviiliprosessilain 58 §), paitsi jos tietyn määräajan noudattamatta jättämistä ei siviiliprosessilain nojalla voida hyväksyä (esim. lain 235 §:n 1 momentin nojalla määräajan noudattamatta jättämistä ei hyväksytä, jos kyse on menettelyn uusimishakemuksesta tai kumoamiskanteesta (*žaloba pro zmatečnost*)). Jos tietyn velvoitteen noudattamiselle on asetettu määräaika, sen noudattamatta jättämisestä määrätään tietty seuraamus (esim. kurinpidollinen sakko).

Tuomioistuimen asettaman menettelyllisen määräajan noudattamatta jättäminen johtaa lain mukaan aina tiettyihin seuraamuksiin. Tuomarikokoonpanon puheenjohtaja (tai tuomari yhden tuomarin kokoonpanossa) voi pidentää asettamaansa määräaika. Tuomioistuimen asettaman määräajan noudattamatta jättämistä ei hyväksytä.

Maksumääräyksellä, jota ei vastusteta, on sama vaikutus kuin lainvoimaisella ja täytäntöönpanokelpoisella tuomiolla (ks. siviiliprosessilain 174 §:n 1 momentti).

16 Jos määräaika ylitetään, mitä oikeuskeinoja niitä noudattamatta jättäneillä asianosaisilla on käytettävissään?

Käsittelystä pois jäämisellä on erilaisia seurauksia kuin määräajan noudattamatta jättämisellä. Jos asianmukaisesti haastettu osapuoli ei saavu käsittelemään eikä ole pyytänyt lykkäystä ajoissa ja perustellusta syystä, tuomioistuin voi käsitellä asian ja antaa päätöksen osapuolen poissa ollessa (ks. siviiliprosessilain nro 99/1963, sellaisena kuin se on muutettuna, 101 §:n 3 momentti). Jos siviiliprosessilain 153b §:n edellytykset täyttyvät, tuomioistuin voi antaa yksipuolisen tuomion.

Jos vastaajalla oli hyväksyttävä syy jäädä pois asian ensimmäisestä käsittelystä, jossa annettiin yksipuolinen tuomio, tuomioistuin mitätöi tuomion vastaajan pyynnöstä ja määrää asialle uuden käsittelyn. Osapuoli voi toimittaa tällaisen pyynnön siihen saakka, kunnes yksipuolinen tuomio tulee voimaan (ks. siviiliprosessilain 153b §:n 4 momentti).

Yksipuoliseen tuomioon voi myös hakea muutosta. Jos vastaaja on pyytänyt mitätöimään ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomion ja hakenut lisäksi muutosta tuomioon ja jos tuomion mitätöintipyyntö on hyväksytty täytäntöönpanokelpoisella päätöksellä, muutoksenhaku jätetään huomiotta (ks. siviiliprosessilain 153b §:n 5 momentti).

Päivitetty viimeksi: 22/07/2019

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Menettelylliset määräajat - Kreikka

1 Erityyppiset määräajat, joita sovelletaan siviiliasioita koskevien menettelyjen yhteydessä

Määräajat ovat ajanjaksoja, joiden puitteissa jokin toimi on suoritettava tai joiden on päättyttävä, ennen kuin asia voidaan käsitellä tai toimi suorittaa.

Määräaikojen asettamisella pyritään varmistamaan oikeuskäsittelyjen sujuvuus ja oikeus tulla kuulluksi. Menettelyllisten määräaikojen noudattamisella tai noudattamatta jättämisellä on menettelyllisiä seurauksia. Määräajat jaetaan kahteen pääryhmään: 1) lakisääteinen määräaika TOIMEN suorittamiseksi on määräaika, jonka puitteissa prosessitoimi, kuten muutoksenhaku, on suoritettava (ks. siviiliprosessilain 318 §:n 1 momentti), ja 2) VALMISTELUA koskeva määräaika on ajanjakso, jonka päätyttyä prosessitoimi on suoritettava. Nämä määräajat, kuten vastaajan haastamista koskeva määräaika (ks. siviiliprosessilain 228 §), hyödyttävät yleensä vastaajaa, sillä ne antavat aikaa valmistautua. Tämä määräaikojen välinen ero on merkittävä, sillä määräaikoja toimien suorittamiseksi voidaan pidentää osapuolten yhteisellä sopimuksella, kun taas valmistelua koskevia määräaikoja ei voida pidentää. Määräaika toimen suorittamiseksi päättyy seuraavana työpäivänä, jos päättymispäivä on lakisääteinen vapaapäivä, kun taas valmistelua koskeva määräaika päättyy päättymispäivänä riippumatta siitä, onko kyseessä yleinen vapaapäivä. Siviiliprosessilain mukaiset keskeiset menettelylliset määräajat ovat seuraavat:

osapuolten haastamisen määräaika kanteen nostamisen jälkeen (60 päivää ennen käsittelyä; jos osapuoli asuu ulkomailla tai hänen asuinpaikkaansa ei tiedetä, määräaika on 90 päivää ennen käsittelyä – ks. siviiliprosessilain 228 §)

tuomion kumoamista koskevan hakemuksen määräaika (15 päivää päätöksen tiedoksiannosta, jos poissa oleva osapuoli asuu Kreikassa; jos osapuoli, joka ei saapunut käsittelyyn, asuu ulkomailla tai hänen asuinpaikkaansa ei tiedetä, määräaika on 60 päivää tuomion tiedoksiannosta – ks. siviiliprosessilain 503 §) muutoksenhaun määräaika (30 päivää lainvoimaisen tuomion tiedoksiannosta, jos muutosta hakeva osapuoli asuu Kreikassa; jos muutosta hakeva osapuoli asuu ulkomailla tai hänen asuinpaikkaansa ei tiedetä, määräaika on 60 päivää lainvoimaisen tuomion tiedoksiannosta; jos lainvoimaista tuomiota ei anneta tiedoksi, muutoksenhaun määräaika on 3 vuotta tuomion julkistamisesta – ks. siviiliprosessilain 518 §)

uuden oikeudenkäynnin aloittamisen määräaika (60 päivää, jos kanteen nostanut osapuoli asuu Kreikassa; jos kanteen nostanut osapuoli asuu ulkomailla tai hänen asuinpaikkaansa ei tiedetä, määräaika on 120 päivää – ks. siviiliprosessilain 545 §)

ylimpään oikeusasteeseen tehtävän muutoksenhaun määräaika (30 päivää tuomion tiedoksiannosta, jos muutosta hakeva osapuoli asuu Kreikassa; jos hän asuu ulkomailla tai hänen asuinpaikkaansa ei tiedetä, määräaika on 90 päivää tuomion tiedoksiannosta; jos tuomiota ei anneta tiedoksi, ylimpään oikeusasteeseen tehtävän muutoksenhaun määräaika on 3 vuotta tuomion julkistamisesta – ks. siviiliprosessilain 564 §).

Siviiliprosessilaissa vahvistetaan määräajat myös muita menettelyjä varten. Näitä ovat esimerkiksi avioliittoa koskevat asiat (avioero, avioliiton mitätöinti), maksamismääräyshakemus ja tällaisen hakemuksen vastustaminen (ks. siviiliprosessilain 632 §), vuokrariidat, työsuhderiidat, väliaikaiset toimenpiteet, täytäntöönpanomenettelyt ja niiden vastustaminen.

2 Luettelo päivistä, jotka eivät ole 3. kesäkuuta 1971 annetussa asetuksessa (ETY, EURATOM) N:o 1182/71 tarkoitettuja työpäiviä

Kreikan laissa nro 1157/1981 vahvistetaan luettelo yleisistä vapaapäivistä, mutta luettelo ei ole tyhjentävä. Vapaapäivällä tarkoitetaan päivää, jona ei yleensä suoriteta liiketoimia. Tiettyjen ammattikuntien tai palvelujen vapaapäivillä ei ole merkitystä. Vapaapäivät voivat olla kansallisia, uskonnollisia tai muita vapaapäiviä, myös paikallisia tai tilapäisiä vapaapäiviä. Julkisten palvelujen lomapäivät ovat vapaapäiviä. Seuraavat päivät määritellään vapaapäiviksi: 25. maaliskuuta (kansallinen vapaapäivä), 28. lokakuuta (kansallinen vapaapäivä), uudenvuodenpäivä, loppiainen (6. tammikuuta), pitkäperjantai, pääsiäislauantai, 1. toukokuuta, 15. elokuuta, joulupäivä ja tapaninpäivä, helluntain jälkeinen maanantai, tuhkamaanantai (paaston ensimmäinen päivä), pääsiäismaanantai ja kaikki sunnuntait.

3 Mitä yleisiä sääntöjä sovelletaan erilaisten siviilimenettelyjen määräaikoihin?

Menettelyihin liittyvät määräajat mainitaan siviiliprosessilain 144–151 §:ssä. Riippuen siitä, minkä perusteella määräaikojen kesto määräytyy, erotetaan seuraaventyypiset määräajat: lakisääteiset määräajat (joista säädetään laissa, kuten kanteen nostamisen määräaika), oikeudelliset määräajat (jotka vahvistaa asian käsittelevä tuomioistuin, kuten osapuolten henkilökohtaisen läsnäolon määräaika – ks. siviiliprosessilain 245 §), lykkäävät määräajat (joiden noudattamatta jättämisestä rangaistaan lykkäämällä asian käsittelyä) ja pakolliset määräajat (joiden noudattamatta jättämisestä rangaistaan oikeuden menetyksellä). Määräaikojen alkamisajankohtaa ja päättymispäivää käsitellään jäljempänä. Määräaika keskeytyy, jos joku osapuolista kuolee ennen määräajan päättymistä. Jos keskeytetty määräaika alkoi asiakirjan tiedoksiannosta, uusi määräaika alkaa kuluu siitä päivästä, jolloin asiakirja annetaan tiedoksi vainajan laillisille perijöille. Jos määräaika alkoi jostain muusta tapahtumasta, uusi määräaika alkaa kuluu siitä päivästä, jolloin asiaa koskeva ilmoitus annetaan tiedoksi edellä mainituille henkilöille. Jos oikeudenkäynti keskeytyy ennen määräajan päättymistä, myös määräaika keskeytyy ja uusi määräaika alkaa kuluu uuden oikeudenkäynnin päivämäärästä. Elokuun 1. ja 31. päivän välistä aikaa ei lasketa siviiliprosessilain 147 §:n 7 momentissa tarkoitettuihin toimen suorittamisen määräaikoihin. Näitä ovat muun muassa kanteen nostamisen ja vastustamisen määräajat.

Lain mukaan määräaika voidaan pidentää osapuolten yhteisellä sopimuksella ja lisäksi tuomarin suostumuksella. Sekä lakisääteisiä että oikeudellisia määräaikoja voidaan pidentää edellyttäen, että se ei rajoita kolmansien osapuolten oikeuksia. Tuomarin ei tarvitse hyväksyä määräajan pidentämistä koskevaa hakemusta. Hän voi hyväksyä määräajan pidentämisen osittain tai hylätä sen arvioituaan kunkin tapauksen erikseen. Tämä tarkoittaa, että osapuolten on esitettävä pidentämiselle perustelut. Määräaika voidaan lyhentää tuomioistuimen päätöksellä ja osapuolten suostumuksella. Kaikkia lakisääteisiä määräaikoja voidaan lyhentää, paitsi kanteen nostamisen määräaikoja.

4 Kun teko tai virallinen toimi on suoritettava tietyn ajanjakson aikana, milloin ajanjakso alkaa?

Määräaika alkaa kuluu määräajan käynnistävää tapahtumaa seuraavana päivänä.

5 Voiko määräajan kulumisen aloittavaan hetkeen vaikuttaa tai sitä muuttaa se tapa, jolla asiakirjat lähetetään tai annetaan tiedoksi (henkilökohtaisesti haastemiehen välityksellä tai postitse)?

Siviiliprosessilaissa ei säädetä määräajan pidentämisestä tai lyhentämisestä, jos asiakirjat toimitetaan tai lähetetään postitse tai muun kuljetuspalvelun kautta.

6 Kun määräajan kulumisen alkaa jostakin tapahtumasta, lasketaanko määräaikaan mukaan päivä, jona tapahtuma ilmenee?

Päivä, jolloin määräajan kulumisen käynnistänyt tapahtuma ilmeni, voidaan laskea mukaan vain silloin, jos siitä nimenomaisesti säädetään lainsäädännössä tai määrätään tuomioissa tai sopimuksessa. Tämä ei tarkoita, että tietty määräaika alkaa kuluu tiedoksiantopäivästä. Näin ollen kriittiset oikeusuojaikojen määräajat, jotka koskevat muutoksenhakua, muutoksenhakua ylimmässä oikeusasteessa tai vastustamista, alkavat kuluu tuomion tiedoksianto- tai julkaisupäivää seuraavana päivänä. Jos kuitenkin säädetään, että määräaika alkaa kuluu tietyistä päivästä, kyseinen päivä lasketaan mukaan määräaikaan. Kun määräajan käynnistävä tapahtuma on tiedoksianto, tiedoksi annettavan asiakirjan sisältöä koskevan ilmoituksen vastaanottotavalla ei ole määräajan laskennan kannalta merkitystä.

7 Kun määräaika on ilmaistu päivissä, tarkoittaako ilmoitettu päivien lukumäärä kalenteripäiviä vai työpäiviä?

Määräaikaan sisältyviä vapaapäiviä ei oteta huomioon. Työpäivät otetaan huomioon laskelmissa vain silloin, jos siitä säädetään nimenomaisesti (esim. jos on kyse maksamismääräystä koskevan muutoksenhaun määräajasta).

8 Entä jos määräaika on ilmaistu viikoissa, kuukausissa tai vuosissa?

Vastaavasti jos määräaika ilmaistaan kuukausissa tai vuosissa, määräaikaan sisältyviä vapaapäiviä ei oteta huomioon, ellei lainsäädännössä nimenomaisesti säädetä, että määräaika koskee työpäiviä.

9 Milloin viikoissa, kuukausissa tai vuosissa ilmaistu määräaika päättyy?

Jos määräaika ilmaistaan vuosissa, se päättyy viimeisen vuoden vastaavan päivän lopussa. On huomattava, että laskemisen kannalta ei ole merkitystä sillä, sisältyykö määräaikaan karkausvuosi.

Jos määräaika ilmaistaan kuukausissa, se päättyy viimeisen kuukauden, aloituspäivää vastaavan päivän lopussa. Jos tällaista päivää ei ole, määräaika päättyy kuukauden viimeisenä päivänä. On huomattava, että kuukauden päivien lukumäärällä ei ole merkitystä.

Puolen vuoden määräaika tarkoittaa 6 kuukauden määräaika, ja puolen kuukauden määräaika tarkoittaa 15 päivän määräaika.

Jos määräaika ilmaistaan viikoissa, se päättyy viimeisen viikon, aloituspäivää vastaavan viikonpäivän lopussa. Toisin sanoen jos tapahtuma ilmeni maanantaina, yhden viikon määräaika päättyy seuraavana maanantaina.

10 Jos määräaika päättyy lauantaina, sunnuntaina tai yleisenä vapaapäivänä, pidennetäänkö sitä seuraavaan työpäivään?

Jos määräaika päättyy lauantaina, sunnuntaina tai yleisenä vapaapäivänä, sitä pidennetään seuraavaan työpäivään.

11 Onko olemassa tilanteita, joissa määräaika pidennetään? Millä edellytyksillä määräaikaan voi saada pidennyksen?

Lain mukaan määräaika voidaan pidentää osapuolten yhteisellä sopimuksella ja lisäksi tuomarin suostumuksella. Sekä lakisääteisiä että oikeudellisia määräaikoja voidaan pidentää edellyttäen, että se ei rajoita kolmansien osapuolten oikeuksia. Tuomarin ei tarvitse hyväksyä määräajan pidentämistä koskevaa hakemusta. Hän voi hyväksyä määräajan pidentämisen osittain tai hylätä sen arvioituaan kunkin tapauksen erikseen.

12 Mitä määräaika sovelletaan muutoksenhakuun?

Tuomion kumoamista koskevan hakemuksen määräaika on 15 päivää tuomion tiedoksiannosta, jos poissa oleva osapuoli asuu Kreikassa; jos osapuoli, joka ei saapunut käsittelyyn, asuu ulkomailla tai hänen asuinpaikkaansa ei tiedetä, määräaika on 60 päivää tuomion tiedoksiannosta (ks. siviiliprosessilain 503 §). Muutoksenhaun määräaika vahvistetaan siviiliprosessilain 518 §:n 1 momentissa. Jos muutosta hakeva osapuoli asuu Kreikassa, määräaika on 30 päivää, ja jos hän asuu ulkomailla tai hänen asuinpaikkaansa ei tiedetä, määräaika on 60 päivää. Tämä 60 päivän määräaika ei koske henkilöitä, jotka oleskelevat ulkomailla tilapäisesti (lomamatka, muutaman päivän poissaolo tiettyä tarkoitusta varten), vaan henkilöitä, joiden oleskelu liittyy heidän ammattiinsa tai perhetilanteeseensa.

Uuden oikeudenkäynnin aloittamisen määräaika on 60 päivää, jos kanteen nostanut osapuoli asuu Kreikassa; jos kanteen nostanut osapuoli asuu ulkomailla tai hänen asuinpaikkaansa ei tiedetä, määräaika on 120 päivää (ks. siviiliprosessilain 545 §).

Ylimpään oikeusasteeseen tehtävän muutoksenhaun määräaika on 30 päivää tuomion tiedoksiannosta, jos muutosta hakeva osapuoli asuu Kreikassa; jos hän asuu ulkomailla tai hänen asuinpaikkaansa ei tiedetä, määräaika on 90 päivää tuomion tiedoksiannosta; jos tuomiota ei anneta tiedoksi, ylimpään oikeusasteeseen tehtävän muutoksenhaun määräaika on 3 vuotta tuomion julkistamisesta (ks. siviiliprosessilain 564 §).

13 Voivatko tuomioistuimet muuttaa määräaika, erityisesti paikalletulolle asetettua määräaika, tai asettaa erityisen määräpäivän paikalletuloa varten?

Kreikan lainsäädännön mukaan oikeussuojavaatimus kattaa riidan luonteesta riippumatta sekä pysyvän että väliaikaisen oikeussuojan. Tapaukset, joissa tuomioistuin voi asian kiireellisyys vuoksi tai estääkseen välittömän vaaran määrätä toimenpiteitä, joilla turvataan oikeus tai säännöllään tilannetta, tai muuttaa tai peruuttaa tällaisia toimenpiteitä, käsitellään välitoimenettäessä (siviiliprosessilain 682–738 §:n nojalla). Tapauksen kiireellisyys vuoksi tuomarilla on toimivalta vahvistaa aika ja paikka, jossa välitoimia koskevaa hakemusta käsitellään, ja tuomari pyrkii nopeaan ratkaisuun ottaen huomioon osapuolten oikeuden tulla kuulluksi. Näin ollen tuomari voi harkintansa mukaan valita, miten haasteet toimitetaan ja mitä määräaika sovelletaan paikalletuloon, vaikka henkilöt asuisivat ulkomailla tai heidän asuinpaikkaansa ei tiedettäisi. Käsitely voidaan sopia pidettäväksi myös sunnuntaina tai vapaapäivänä. Edellä mainittuja määräaikoja sovelletaan kaikkiin siviilimenettelyihin, lukuun ottamatta väliaikaisia toimenpiteitä, eikä niitä voida pidentää.

14 Jos sellainen asiakirja, joka on osoitettu asuinpaikkansa vuoksi määräjajan pidennykseen oikeutetulle asianosaiselle, annetaan tiedoksi hänelle sellaisessa paikassa, jossa asuvilla ei ole oikeutta määräjajan pidennykseen, menettääkö kyseinen asianosainen oikeutensa määräjajan pidennykseen?

Kreikan lainsäädännössä ei ole tällaista säännöstä.

15 Mitä seuraamuksia aiheutuu, jos määräaikoja ei noudateta?

Oikeustoimeen liittyvien määräaikojen noudattamatta jättämisellä ei ole menettelyllisiä seurauksia. Jos osapuolet eivät ryhdy toimiin annetussa määräajassa vaan ylittävät sen, he menettävät oikeutensa. Valmistelua koskevien määräaikojen ylittäminen johtaa toisenlaisiin seurauksiin, kuten asian käsittelemättä jättämiseen (ks. siviiliprosessilain 271 §:n 1 momentti).

16 Jos määräaika ylitetään, mitä oikeuskeinoja niitä noudattamatta jättäneillä asianosaisilla on käytettävissään?

Edeltävän asiointilan palauttaminen on perustuslaissa säädetty oikeussuojakeino. Sen ansiosta osapuolella, joka ei noudattanut määräaika ylivomaisen esteen tai toisen osapuolen petollisen toiminnan vuoksi, on oikeus hakea määräjajan päättymistä edeltävän asiointilan palauttamista.

Edeltävän asiointilan palauttamista koskevaa hakemusta ei kuitenkaan voida tehdä, jos se perustuu a) hakijan valtuuttaman asianajajan tai laillisen edustajan virheeseen tai b) tosiseikkoihin, joiden perusteella tuomari oli päättänyt määräjajan pidentämisestä tai lykkäämisestä sitä koskevan hakemuksen käsittelyssä. Hakemuksessa on esitettävä perusteet, joiden vuoksi määräaika ei noudatettu, todisteet, joilla tosiseikat osoitetaan todeksi, sekä suorittamatta jätetty toimi tai ilmoitus siitä, että toimi on suoritettu. Hakemus edeltävän asiointilan palauttamiseksi on käsiteltävä 30 päivän kuluessa siitä päivästä, kun ylivoimainen este poistettiin tai petollinen toiminta havaittiin. Uutta määräaika ei kuitenkaan saa vahvistaa, jos edellä mainittua määräaika ei jostain syystä noudatettu (ks. siviiliprosessilain 152–158 §).

Päivitetty viimeksi: 20/06/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Menettelylliset määräajat - Ranska

1 Erityyppiset määräajat, joita sovelletaan siviiliasioita koskevien menettelyjen yhteydessä

Menettelyllisten määräaikojen lisäksi Ranskan lainsäädännössä säädetään vanhentumisajoista ja ns. preklusiivisista määräajoista.

Vanhentumisajalla tarkoitetaan määräaika, jonka päätyttyä henkilö voi joko saada jonkin esineoikeuden (oikeuden saaminen pitkäaikaisen hallinnan nojalla), tai jos hänellä on jo ollut jokin oikeus, menettää sen siksi, ettei ole käyttänyt sitä (oikeuden ekstinktio). Vanhentumisajan kulumisen voidaan joko keskeyttää väliaikaisesti tai katkaista.

Preklusiivinen määräaika osoittaa, mihin mennessä jokin toimi on mahdollista toteuttaa (englanniksi "limitation of action"). Preklusiivisten määräaikojen kulumista ei voi keskeyttää. Periaatteessa niitä ei voi myöskään katkaista. Siviililain 2241 ja 2244 §:n nojalla tietyt toimet, kuten haaste saapua oikeuteen tai täytäntöönpanoasiakirja (kuten ulosmittaus), kuitenkin keskeyttävät näiden määräaikojen kulumisen.

Menettelyllisiä määräaikoja sovelletaan prosessitoimiin, kun haaste on jätetty. Ne ovat joko lainsäädännössä vahvistettuja tai tuomarin asettamia. Toisin kuin preklusiivisten määräaikojen laiminlyönti, menettelyllisten määräaikojen noudattamatta jättäminen ei johda siihen, että asian käsittely päättyisi.

Menettelyllisten eli prosessuaalisten määräaikojen kulumista ei voi keskeyttää eikä katkaista.

2 Luettelo päivistä, jotka eivät ole 3. kesäkuuta 1971 annetussa asetuksessa (ETY, EURATOM) N:o 1182/71 tarkoitettuja työpäiviä

Voimassa olevan lainsäädännön mukaan pyhäpäiviä ovat:

sunnuntait

1. tammikuuta

toinen pääsiäispäivä

vapunpäivä

8. toukokuuta

helatorstai

helluntain jälkeinen maanantai

14. heinäkuuta

Neitsyt Marian taivaaseenottamisen päivä (15. elokuuta)

pyhäinpäivä (1. marraskuuta)

11. marraskuuta

joulupäivä (25. joulukuuta).

Näiden lisäksi eräissä Ranskan departementeissa ja alueellisissa yhteisöissä (collectivités territoriales) vietetään orjuuden lakkauttamisen muistopäivää: Guadeloupeissa 27. toukokuuta, Guyanessa 10. kesäkuuta, Martiniquessa 22. toukokuuta, Réunionissa 20. joulukuuta ja Mayottessa 27. huhtikuuta. Alsace-Mosellen alueella pyhäpäiviä ovat myös toinen joulupäivä ja pitkäperjantai.

3 Mitä yleisiä sääntöjä sovelletaan erilaisten siviilimenettelyjen määräaikoihin?

Yleinen vanhentumisaika on viisi vuotta 17. kesäkuuta 2008 annetun lain nro 2008-561 (joka sisältää siirtymäsäännöksiä) voimaantulon jälkeen. Aiemmin se oli 30 vuotta.

Tästä on kuitenkin monia poikkeuksia, joita sovelletaan muun muassa vahinkoon johtaneesta tapahtumasta johtuvaan siviilioikeudelliseen vastuuseen, jonka vanhentumisaika on 10 vuotta vahingon havaitsemisesta tai sen lisääntymisestä, tai kiinteistöön kohdistuvaa oikeutta koskeviin kanteisiin, jotka vanhentuvat 30 vuodessa.

Preklusiivisten ja menettelyllisten määräaikojen kesto vaihtelee oikeusalan ja menettelyn mukaan.

4 Kun teko tai virallinen toimi on suoritettava tietyn ajanjakson aikana, milloin ajanjakso alkaa?

Siviiliprosessilain 640 §:ssä säädetään, että kun jokin teko tai virallinen muodollisuus on suoritettava ennen tietyn määräajan päättymistä, menettelyllinen määräaika alkaa kuluu päivästä, jona asianomainen asiakirja tai päätös on päivätty tai tapahtuma sattunut tai tiedoksiantaminen suoritettu.

Tätä sääntöä sovelletaan myös vanhentumisaikoihin ja preklusiivisiin määräaikoihin, ellei asiasta ole annettu muita erityismääräyksiä. Esimerkiksi ruumiinvammasta johtuvaa vahingonkorvausvastuuta koskeva kanne vanhenee siviililain 2226 §:n nojalla kymmenen vuoden kuluttua vahingon havaitsemisesta tai sen lisääntymisestä.

5 Voiko määräajan kulumisen aloittavaan hetkeen vaikuttaa tai sitä muuttaa se tapa, jolla asiakirjat lähetetään tai annetaan tiedoksi (henkilökohtaisesti haastemiehen välityksellä tai postitse)?

Siviiliprosessilain 664-1 §:ssä säädetään, että kun tiedoksiantamisen suorittaa haastemies, sen katsotaan tapahtuneen päivänä, jona asiakirja on toimitettu vastaanottajalle tai tämän kotiin tai asuinpaikkaan, tai päivänä jona haastemies on laatinut pöytäkirjan, jossa hän selostaa, millä tavoin hän on pyrkinyt tavoittamaan asiakirjan vastaanottajan. Jos tiedoksianto toimitetaan asiakirjan vastaanottajalle sähköisesti, asiakirja katsotaan tiedoksiannetuksi sillä päivämäärällä ja kellonajalla, kun se on lähetetty.

Siviiliprosessilain 668 ja 669 §:ssä säädetään, että postitiedoksiannon päivämäärä on tiedoksiannon toimeksiantajan kannalta kirjeen lähetyspäivä ja vastaanottajan kannalta päivä, jona hän vastaanottaa kirjeen. Postitiedoksiannon lähetyspäivänä pidetään lähettävän postitoimiston postileiman päiväystä. Postitiedoksiannon vastaanottopäivänä taas pidetään vastaanottotodistuksen tai haastemiehen jättämän käyntitodistuksen päiväystä. Kun tiedoksianto on toimitettu kirjatulla kirjeellä saantitodistusta vastaan, vastaanottopäivänä pidetään sen leiman päiväystä, jonka postivirkailija merkitsee saantitodistukseen luovuttaessaan kirjeen vastaanottajalle.

Edellä esitetyistä säännöksistä poiketen siviiliprosessilain 647-1 §:ssä säädetään, että kun asiakirja annetaan tiedoksi merentakaisilla hallintoalueilla (collectivité d'outre-mer) tai ulkomailla, tiedoksiantamispäivänä pidetään tiedoksiantajan kannalta päivää, jona haastemies tai tuomioistuimen kirjaaja lähettää asiakirjan, ja jos tämä ei ole mahdollista, päivää, jona toimivaltainen syyttäväviranomainen vastaanottaa asiakirjan.

6 Kun määräajan kulumisen alkaa jostakin tapahtumasta, lasketaanko määräaikaan mukaan päivä, jona tapahtuma ilmenee?

Kun määräaika on ilmaistu päivissä, sitä päivää, jona asianomainen asiakirja tai päätös on päivätty tai tapahtuma sattunut tai tiedoksiantaminen suoritettu, ei lasketa mukaan määräaikaan siviiliprosessilain 641 §:n nojalla.

Tapa, jolla tiedoksiantaminen suoritetaan, ei vaikuta määräajan alkamiseen. Jos asiakirjaa ei ole luovutettu kenellekään henkilökohtaisesti, määräajan alkua voidaan kuitenkin lykätä tiettyjen säännösten nojalla päivään, jona asiakirja on tosiasiallisesti luovutettu jollekin henkilölle, tai päivään, jona asiakirjan nojalla on toteutettu pakkotytäntönpäntötoimenpiteitä.

7 Kun määräaika on ilmaistu päivissä, tarkoittaako ilmoitettu päivien lukumäärä kalenteripäiviä vai työpäiviä?

Siviiliprosessilain 642 §:n nojalla määräaika, joka päättyisi lauantaina, sunnuntaina tai pyhäpäivänä tai yleisenä vapaapäivänä, pidennetään automaattisesti seuraavaan arkipäivään.

Määräajan kulumisen siis jatkuu sunnuntaisin ja pyhäpäivinä, mutta sitä pidennetään silloin kun se päättyisi lauantaina, sunnuntaina tai pyhäpäivänä tai yleisenä vapaapäivänä.

8 Entä jos määräaika on ilmaistu viikoissa, kuukausissa tai vuosissa?

Siviiliprosessilain 641 §:ssä säädetään, että kun määräaika on ilmaistu kuukausina tai vuosina, se päättyy määräajan viimeisen kuukauden tai vuoden sinä päivänä, jolla on sama järjestysluku kuin päivällä, jona määräajan kulumisen aloittanut asiakirja tai päätös on päivätty tai tapahtuma sattunut tai tiedoksiantaminen suoritettu. Ellei päivämäärältään vastaavaa päivää ole, määräaika päättyy kuun viimeisenä päivänä.

Jos määräaika on ilmaistu kuukausina ja päivinä, lasketaan ensin kuukaudet ja sitten päivät.

Edelliseen kysymykseen viitaten voidaan todeta, että siviililain 642 §:ssä vahvistettua sääntöä sovelletaan kaikkiin määräaikoihin riippumatta siitä, onko ne ilmaistu päivinä, kuukausina vai vuosina.

9 Milloin viikoissa, kuukausissa tai vuosissa ilmaistu määräaika päättyy?

Siviililain 642 §:n nojalla määräaika päättyy sen viimeisenä päivänä klo 24:00, paitsi jos sitä jatketaan silloin kun se päättyisi lauantaina, sunnuntaina tai pyhäpäivänä tai yleisenä vapaapäivänä.

Kuten edellä on jo todettu, määräajan kulumisen alkaa päivästä, jona asianomainen asiakirja tai päätös on päivätty tai tapahtuma sattunut tai tiedoksiantaminen suoritettu.

10 Jos määräaika päättyy lauantaina, sunnuntaina tai yleisenä vapaapäivänä, pidennetäänkö sitä seuraavaan työpäivään?

Kuten edellä on todettu, määräaika, joka päättyisi lauantaina, sunnuntaina tai pyhäpäivänä tai yleisenä vapaapäivänä, pidennetään seuraavaan arkipäivään. Määräajan alkamisajankohda on aina määritettävä tai ainakin sen on oltava määritettävissä. Tarvittaessa tuomioistuin voi arvioida asian. Määräajan pidentämistä seuraavaan arkipäivään sovelletaan kaikilla oikeusaloilla ja kaikissa menettelyissä.

11 Onko olemassa tilanteita, joissa määräaika pidennetään? Millä edellytyksillä määräaikaan voi saada pidennyksen?

Kun pyyntö esitetään tuomioistuimelle, joka sijaitsee Ranskan Euroopassa sijaitsevalla alueella, pidennetään määräaikoja, jotka koskevat osapuolten esiintymistä oikeudenistunnossa, muutoksenhakua, takaisinsaantia, asian uudelleenkäsitelyä ja kassaatiomuutoksenhakua, siviiliprosessilain 643 §:n mukaisesti seuraavasti:

kuukaudella niiden henkilöiden osalta, joiden asuinpaikka on Ranskan merentakaisessa departementissa (département d'outre-mer, DOM), merentakaisella alueella (territoire d'outre-mer, TOM) tai merentakaisessa yhteisössä (collectivité d'outre-mer)

kahdella kuukaudella ulkomailla asuvien henkilöiden osalta.

Kun pyyntö esitetään siviiliprosessilain 644 §:n mukaisesti tuomioistuimelle, joka sijaitsee kyseisessä lainkohdassa määritetyllä Euroopan ulkopuolella sijaitsevalla Ranskan alueella, pidennetään määräaikoja, jotka koskevat osapuolten esiintymistä oikeudenistunnossa, muutoksenhakua, takaisinsaantia, asian uudelleenkäsitelyä ja kassaatiomuutoksenhakua, seuraavasti:

yhdeällä kuukaudella niiden henkilöiden osalta, jotka eivät asu tuomioistuimen tuomiopiirissä;

kahdella kuukaudella ulkomailla asuvien henkilöiden osalta.

12 Mitä määräaika sovelletaan muutoksenhakuun?

Siviiliprosessilain 538 §:n nojalla muutoksenhakumääräaika on periaatteessa riita-asioissa yksi kuukausi ja hakemusasioissa 15 päivää. Tästä periaatteesta kuitenkin poiketaan monissa säännöksissä. Muutoksenhaun määräaika on tämän vuoksi esimerkiksi välitoimia koskevien määräysten, täytäntöönpanosta vastaavan tuomioistuimen päätösten, perhetuomioistuimen määräysten ja huostaanottomääräysten osalta 15 päivää.

13 Voivatko tuomioistuimet muuttaa määräaika, erityisesti paikalletulolle asetettua määräaika, tai asettaa erityisen määräpäivän paikalletuloa varten?

Tuomioistuin voi kiireellisissä tapauksissa lyhentää paikalletulolle asetettua määräaika tai asettaa erityisen määräpäivän paikalletuloa varten. Vastaavasti tuomioistuin voi lykätä asian käsittelyä myöhemmäksi, jotta osapuolet voivat saapua paikalle.

14 Jos sellainen asiakirja, joka on osoitettu asuinpaikkansa vuoksi määrääjän pidennykseen, menettääkö kyseinen asianosainen oikeutensa määrääjän pidennykseen?

Kun asiakirja, jonka vastaanottaja on asuinpaikkansa vuoksi oikeutettu määrääjän pidennykseen, annetaan hänelle tiedoksi paikassa, jonka asukkailla ei ole oikeutta määrääjän pidennykseen, tiedoksiantoon sovelletaan siviiliprosessilain 647 §:n nojalla samoja määräaikoja kuin viimeksi mainittujen osalta.

15 Mitä seuraamuksia aiheutuu, jos määräaikoja ei noudateta?

Vanhentumisajan päättymisen tai preklusiivisen määrääjän loppuun kulumisen seurauksena oikeus toimen toteuttamiseen menetetään. Tästä on seuraamuksena prosessinedellytyksen puuttuminen (*fin de non-recevoir*), jonka perusteella tuomioistuimen on kanteen sisältöä tutkimatta todettava, että sitä ei voida ottaa käsiteltäväksi.

Lakisääteisen tai tuomioistuimen asettaman määrääjän noudattamatta jättämisestä aiheutuvat seuraamukset vaihtelevat määrääjän tarkoituksen ja asianomaisen toimen mukaan. Ennen määrääjän päättymistä annettu tuomio mitätöityy, jos vastaaja jättää saapumatta oikeudenistuntoon annetussa määrääjässä. Osapuolten toimimattomuudesta seuraa yleensä asian poistaminen tuomioistuimen juttulistalta. Jos menettelyyn kuuluvia toimenpiteitä eli prosessitoimia ei toteuteta, asia raukeaa.

16 Jos määräaika ylitetään, mitä oikeuskeinoja niitä noudattamatta jättäneillä asianosaisilla on käytettävissään?

Jos oikeus toteuttaa jokin oikeudenkäyttöön liittyvä toimi on menetetty, sitä ei voida palauttaa minkään säännöksen nojalla, koska kyseessä on vanhentumisajan tai preklusiivisen määrääjän umpeutumisesta johtuva oikeusvaikutus.

Tuomioistuin voi kuitenkin peruuttaa osan määrääjän päättymisen vuoksi tapahtuneesta oikeudenmenetyksestä, jos laissa erikseen niin säädetään.

Siviiliprosessilain 540 §:ssä säädetään mahdollisuudesta peruuttaa osa muutoksenhakumäärääjän umpeutumisesta johtuvasta oikeudenmenetyksestä, kun muutoksenhaun kohteena oleva tuomio on annettu toista osapuolta kuulematta (yksipuolinen tuomio) tai kun tuomio on katsottu annetuksi kontradiktorisessa menettelyssä (vastapuolen kuulemisen jälkeen), ja kun asianosainen on jäänyt vaille tietoa tuomiosta ilman omaa syytään niin pitkään, että hän ei ole voinut käyttää muutoksenhakuoikeuttaan, tai jos sen käyttäminen on ollut mahdotonta.

Tuomioistuimen ratkaisuun, jolla prosessitoimi julistetaan rauenneeksi, voidaan hakea muutosta. Lisäksi on mahdollista hakea ratkaisun kumoamista. Asian raukeaminen johtaa kyseisen käsittelyn lopettamiseen, mutta jättää voimaan oikeuden saattaa asia oikeuden käsiteltäväksi. Asiasta on siis mahdollista nostaa uusi kanne niin kauan kuin se ei ole esimerkiksi vanhentunut, mikä johtaisi siihen, että oikeus toteuttaa kyseinen toimi olisi menetetty.

Päätökseen poistaa asia tuomioistuimen juttulistalta ei voi hakea muutosta. Juttulistalta poistaminen jättää kuitenkin voimaan mahdollisuuden käynnistää asiassa oikeuskäsittely myöhemmin. Haasteen aiheuttama vanhentumisajan tai preklusiivisen määrääjän kulumisen keskeytys pysyy siis voimassa.

Oikeuskäsittelyn keskeytys, jonka asian poistaminen tuomioistuimen juttulistalta aiheutti, voidaan lopettaa toteuttamalla vaadittu muodollisuus tai pyytämällä asian palauttamista juttulistalle.

Aiheeseen liittyviä linkkejä

[Legifrance-verkkosivut – siviiliprosessilaki](#)

[Legifrance-verkkosivut - siviiliprosessilaki englanniksi ja espanjaksi](#)

[Legifrance-verkkosivut – pyhäpäivät](#)

Päivitetty viimeksi: 23/07/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Menettelylliset määräajat - Kroatia

1 Erityyppiset määräajat, joita sovelletaan siviiliasioita koskevien menettelyjen yhteydessä

Kroatiassa siviilioikeudellisiin menettelyihin sovellettavia määräaikoja säännellään siviiliprosessilain (*Zakon o parničnom postupku*, Kroatian virallisen lehden (*Narodne novine*) nrot 53/91, 91/92, 112/99, 129/00, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 96/08, 84/08, 123/08, 57/11, 25/13 ja 89/14) 111–114 §:llä.

Määräajalla tarkoitetaan ajanjaksoa, jonka kuluessa tai umpeuduttua jokin prosessitoimi voidaan toteuttaa.

Kroatian prosessioikeus sisältää erityyppisiä määräaikoja:

- lakisääteinen määräaika (*zakonski rok*) ja tuomioistuimen asettama määräaika (*sudski rok*): ensin mainittu ei ole tuomioistuimen eikä osapuolten muutettavissa, koska sen kestosta on säädetty laissa, kun taas jälkimmäisen kestosta päättää sen nimen mukaisesti tuomioistuin tapauskohtaisesti toimivaltuuksiensa puitteissa ja harkintavaltaansa käyttäen;
- pidennettävissä oleva määräaika (*produživi rok*) ja määräaika, joka ei ole pidennettävissä (*neproduživi rok*): lakisääteistä määräaika ei voi pidentää, tuomioistuimen asettamaa voi, mutta ainoastaan asianosaisen asianmukaisesti perustellusta hakemuksesta (siviiliprosessilain 111 §:n 2 momentti);
- subjektiivinen määräaika (*subjektivni rok*) ja objektiivinen määräaika (*objektivni rok*): ensin mainittu alkaa kuluu hetkestä, jona valtuutettu henkilö saa tiedon määrääjän laskemisen kannalta olennaisesta seikasta, kun taas jälkimmäinen alkaa kuluu olennaisen seikan ilmenemishetkestä riippumatta siitä, onko valtuutettu henkilö saanut siitä tiedon;
- preklusiivinen määräaika (*prekluzivni rok*) ja ohjeellinen määräaika (*instruktivni rok*): ensin mainitun noudattamatta jättäminen johtaa siihen, että oikeus prosessitoimen toteuttamiseen raukeaa, kun taas jälkimmäisen noudattamatta jättämisellä ei ole vahingollisia seuraamuksia eikä se ole este prosessitoimen toteuttamiselle;
- lykkäävä määräaika (*dilatorni rok*) ja toimista pidättymisen määräaika (*paricijski rok*): ensin mainitulla tarkoitetaan ajanjaksoa, jonka on umpeuduttava ennen kuin prosessitoimi voidaan toteuttaa, kun taas jälkimmäisellä tarkoitetaan ajanjaksoa, jonka on umpeuduttava ennen kuin tuomioistuin voi ryhtyä toimenpiteisiin;
- siviilioikeudellinen määräaika (*građanskopravni rok*) ja prosessioikeudellinen määräaika (*procesnopravni rok*): ensin mainitun kuluessa voi käyttää oikeuksia tai täyttää velvollisuuksia, jotka perustuvat aineelliseen siviilioikeuteen, kun taas jälkimmäisessä tapauksessa ko. oikeudet ja velvoitteet perustuvat (siviili)prosessioikeuteen.

2 Luettelo päivistä, jotka eivät ole 3. kesäkuuta 1971 annetussa asetuksessa (ETY, EURATOM) N:o 1182/71 tarkoitettuja työpäiviä

Kroatiassa luetteloa muista kuin työpäivistä säännellään juhla-, muisto- ja vapaapäivistä annetulla lailla (*Zakon o blagdanima, spomendanima i neradnim danima u Republici Hrvatskoj*, virallisen lehden nrot 33/96, 96/01, 13/02, 136/02, 112/05, 59/06, 55/08, 74/11 ja 130/11).

Kroatiassa yleisiä vapaapäiviä ovat seuraavat:

uusivuosi (1.1.)

loppiainen eli kolmen kuninkaan juhla (6.1.)

pääsiäissunnuntai ja -maanantai

Corpus Christi

vapunpäivä (1.5.)

fasisminvastainen päivä (22.6.)

kansallispäivä (25.6.)

voiton, kiitoksen ja veteraanien päivä (5.8.)

Neitsyt Marian taivaaseenottamisen päivä (15.8.)

itsenäisyyspäivä (8.10.)

pyhäinpäivä (1.11.)

joulu (25.12.)

tapaninpäivä (26.12.)

Kroatiassa ei tehdä työtä yleisinä vapaapäivinä.

3 Mitä yleisiä sääntöjä sovelletaan erilaisten siviilimenettelyjen määräaikoihin?

Määräajat lasketaan päivissä, kuukausissa ja vuosissa.

Laskennassa käytettäviä sääntöjä sovelletaan kaikkiin määräaikoihin. Määräajat lasketaan kokonaisina päivinä keskiyöstä keskiyöhön (*computatio civilis, a die ad diem*), ei siis tunneissa ja minuuteissa (*computatio naturalis, a momento ad momentum*). Lisätietoja yleisistä säännöistä on kohdassa 1.

4 Kun teko tai virallinen toimi on suoritettava tietyn ajanjakson aikana, milloin ajanjakso alkaa?

Määräaika alkaa menettelyn vireillepanopäivästä tai muun toimen (esim. tiedoksianto tai ilmoitus) toteutuspäivästä. Kyseistä päivää ei kuitenkaan lasketa mukaan päivissä ilmaistuun määräaikaan, vaan määräaika alkaa kuluu sitä seuraavasta päivästä.

5 Voiko määräajan kulumisen aloittavaan hetkeen vaikuttaa tai sitä muuttaa se tapa, jolla asiakirjat lähetetään tai annetaan tiedoksi (henkilökohtaisesti haastemiehen välityksellä tai postitse)?

Yleissäännön mukaan tiedoksiannon on tapahduttava arkipäivänä klo 7–20 vastaanottajan kotona, työpaikalla tai tuomioistuimessa, jos vastaanottaja on kyseisenä ajankohtana tuomioistuimessa. Edellä mainitusta säännöstä ei poiketa silloinkaan, kun toimeksianto tapahtuu postitse tai haastemiehen välityksellä.

Vastaanottajan suostumuksella tiedoksianto voi tapahtua myös edellä esitetystä poikkeavaan aikaan ja poikkeavassa paikassa.

Tuomioistuin voi tarvittaessa määrätä tiedoksiannon suoritettavaksi missä ja milloin tahansa. Tällöin vastaanottajalle on toimitettava jäljennös kyseisestä tuomioistuimen määräyksestä, jota ei tarvitse perustella.

6 Kun määräajan kulumisen alkaa jostakin tapahtumasta, lasketaanko määräaikaan mukaan päivä, jona tapahtuma ilmenee?

Jos määräaika on ilmoitettu päivissä, päivää, jona tiedoksianto on suoritettu tai määräajan käynnistävä tapahtuma ilmennyt, ei lasketa mukaan, vaan määräaika alkaa kuluu sitä seuraavasta päivästä.

Jos esimerkiksi 15 päivän määräajan käynnistävä tapahtuma on ilmennyt 5. helmikuuta, määräaika päättyy 20. helmikuuta klo 24.

Määräaika alkaa siis kuluu tapahtumaa seuraavasta päivästä (*dies a quo*).

7 Kun määräaika on ilmaistu päivissä, tarkoittaako ilmoitettu päivien lukumäärä kalenteripäiviä vai työpäiviä?

Jos määräaika on ilmoitettu päivissä, niillä tarkoitetaan kalenteripäiviä. Mutta jos määräajan viimeinen päivä sattuu olemaan yleinen vapaapäivä, sunnuntai tai muu päivä, jolloin tuomioistuin on kiinni, määräajan katsotaan päättyvän ensimmäisenä kyseistä päivää seuraavana arkipäivänä.

8 Entä jos määräaika on ilmaistu viikoissa, kuukausissa tai vuosissa?

Kuukausissa tai vuosissa ilmoitettu määräaika päättyy määräajan viimeisen kuukauden tai vuoden sinä päivänä, joka päivämäärältään vastaa määräajan alkamispäivää.

Jos kuukaudessa, jolloin määräaika päättyy, ei ole identtistä päivämäärää, määräaika päättyy kyseisen kuun viimeisenä päivänä.

9 Milloin viikoissa, kuukausissa tai vuosissa ilmaistu määräaika päättyy?

Ks. vastaus kysymykseen 8.

10 Jos määräaika päättyy lauantaina, sunnuntaina tai yleisenä vapaapäivänä, pidennetäänkö sitä seuraavaan työpäivään?

Kyllä.

11 Onko olemassa tilanteita, joissa määräaika pidennetään? Millä edellytyksillä määräaikaan voi saada pidennyksen?

Tuomioistuimen asettamaa määräaika voi pidentää vain kerran asianosaisen perustellusta pyynnöstä.

Pyyntö on esitettävä ennen määräajan päättymistä.

Määräajan pidentämistä koskevaan päätökseen ei voi hakea muutosta.

Pidennetty määräaika alkaa kuluu alkuperäisen määräajan päättymistä seuraavasta päivästä.

12 Mitä määräaika sovelletaan muutoksenhakuun?

Osapuolet voivat hakea muutosta ensimmäisessä oikeusasteessa annettuun tuomioon 15 päivän kuluessa tuomion tiedoksiannosta, jollei laissa toisin säädetä. Vekseleitä ja sekkejä koskevissa riita-asioissa määräaika on 8 päivää.

Vähäisiä vaatimuksia koskevissa menettelyissä, kauppatuomioistuimissa käytävissä menettelyissä ja työriidoissa muutoksenhaun määräaika on 8 päivää.

13 Voivatko tuomioistuimet muuttaa määräaika, erityisesti paikalletulolle asetettua määräaika, tai asettaa erityisen määräpäivän paikalletuloa varten?

Tuomioistuimen asettamaa määräaika voi pidentää vain kerran asianosaisen perustellusta pyynnöstä.

14 Jos sellainen asiakirja, joka on osoitettu asuinpaikkansa vuoksi määräajan pidennykseen oikeutetulle asianosaiselle, annetaan tiedoksi hänelle sellaisessa paikassa, jossa asuvilla ei ole oikeutta määräajan pidennykseen, menettääkö kyseinen asianosainen oikeutensa määräajan pidennykseen?

Kroatian siviiliprosessioikeuden säännöissä ei säädetä mahdollisuudesta määräajan pidentämiseen osapuolten asuinpaikan perusteella.

15 Mitä seuraamuksia aiheutuu, jos määräaikoja ei noudateta?

Seuraamukset riippuvat määräajan juridisesta luonteesta. Jos kyseessä on lakisääteinen määräaika, joka ei ole pidennettävissä, ja jos osapuoli ei toteuta prosessitoimea asetetussa määräajassa, hän menettää oikeuden toteuttaa kyseinen toimi myöhemmin.

On myös olemassa määräaikoja, joiden noudattamatta jättämisestä ei seuraa oikeuden menetys jonkin toimen toteuttamiseen myöhemmässä vaiheessa.

Tällaisia määräaikoja kutsutaan ohjeellisiksi.

16 Jos määräaika ylitetään, mitä oikeuskeinoja niitä noudattamatta jättäneillä asianosaisilla on käytettävissään?

Jos osapuoli ei saavu oikeuden istuntoon tai ei noudata jonkin toimen toteuttamiseen asetettua määräaika, hän menettää oikeuden kyseisen toimen toteuttamiseen. Tuomioistuin voi tällöin antaa osapuolelle tämän pyynnöstä luvan toteuttaa kyseinen toimi myöhemmin (aiemman asiointilan palauttaminen), jos se katsoo, että laiminlyönnille oli olemassa perustellut syyt.

Tällainen pyyntö on esitettävä 8 päivän kuluessa päivästä, jona syyt laiminlyönnille lakkasivat. Jos osapuoli saa tietää laiminlyönnistään vasta myöhemmin, 8 päivän määräaika alkaa kuluu päivästä, jona hän sai kyseisen tiedon. Aiemman asiointilan palauttamista ei voi pyytää enää sen jälkeen, kun laiminlyönnistä on kulunut 2 kuukautta.

Päivitetty viimeksi: 23/08/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Menettelylliset määräajat - Liettua

1 Erityyppiset määräajat, joita sovelletaan siviiliasioita koskevien menettelyjen yhteydessä

Siviililaisissa (*Civilinis kodeksas*) säädetään yleisestä vanhentumisajasta ja sitä lyhyemmistä vanhentumisaajoista. Vanhentumisaikojia voidaan jatkaa, tai ne voivat johtaa oikeuden tai velvollisuuden saavuttamiseen tai päättymiseen.

2 Luettelo päivistä, jotka eivät ole 3. kesäkuuta 1971 annetussa asetuksessa (ETY, EURATOM) N:o 1182/71 tarkoitettuja työpäiviä

Sunnuntait

- 1. tammikuuta: uudenvuodenpäivä
- 16. helmikuuta: Liettuan kansallispäivä
- 11. maaliskuuta: Liettuan itsenäisyyden palauttamisen muistopäivä pääsiäissunnuntai ja pääsiäismaanantai (länsimaisen kalenterin mukaan)
- 1. toukokuuta: kansainvälinen työn päivä
- toukokuun 1. sunnuntai: äitienpäivä
- kesäkuun 1. sunnuntai: isänpäivä
- 24. toukokuuta juhannus, keskikesän juhla
- 6. heinäkuuta: kuningas Mindaugasin kruunajaispäivä (valtion muodostumisen päivä)
- 15. elokuuta: Neitsyt Marian taivaaseen astumisen päivä
- 1. marraskuuta: pyhäinpäivä
- 24. joulukuuta: jouluaatto
- 25. ja 26. joulukuuta: jouluku.

3 Mitä yleisiä sääntöjä sovelletaan erilaisten siviilimenettelyjen määräaikoihin?

Laeissa tai sopimuksessa määritetty tai oikeusviranomaisen määrittämä määräaika ilmaistaan kalenteripäivänä tai vuosien, kuukausien, viikkojen, päivien tai tuntien määränä.

Määräaika voidaan myös ilmaista väistämättömästi tapahtuvana tapahtumana. Sitä voidaan jatkaa, tai se voi johtaa oikeuden tai velvollisuuden saavuttamiseen tai raukeamiseen. Tuomioistuin voi jatkaa päättynyttä määräaika, jos sen noudattamatta jättämiselle on ollut painavia syitä.

Saavuttamiseen johtava määräaika tarkoittaa aikaa, jonka päätyttyä tietty kansalaisoikeus tai velvollisuus tulee voimaan (saavutetaan). Raukeamiseen johtava määräaika vastaavasti tarkoittaa aikaa, jonka päätyttyä tietty kansalaisoikeus tai velvollisuus lakkaa olemasta. Tuomioistuin tai välimiesoikeus ei voi jatkaa raukeamiseen johtavaa määräaika.

Yleinen vanhentumisaika on kymmenen vuotta.

Liettuan lainsäädännössä säädetään lyhyemmistä vanhentumisaajoista tietyille kanteille.

Lyhyempää yhden kuukauden vanhentumisaikaa sovelletaan tarjousmenettelyjen tuloksista johtuviin kanteisiin.

Lyhyempää kolmen kuukauden vanhentumisaikaa sovelletaan kanteisiin, jotka koskevat oikeudellisen yksikön elinten päätösten mitätöintiä.

Lyhyempää kuuden kuukauden vanhentumisaikaa sovelletaan maksuhäiriön (sakko, koron maksuviive) valvontaa koskeviin kanteisiin myydyin tavaran puutteita koskeviin kanteisiin.

Lyhyempää kuuden kuukauden vanhentumisaikaa sovelletaan kanteisiin, jotka liittyvät kuljetusyritysten ja näiden asiakkaiden suhteisiin Liettuan sisällä toimitettujen tavaroiden osalta, ja vuoden vanhentumisaikaa ulkomailta Liettuaan toimitettujen tavaroiden osalta.

Lyhyempää vuoden vanhentumisaikaa sovelletaan vakuutussaataviin.

Lyhyempää kolmen vuoden vanhentumisaikaa sovelletaan vahingonkorvausvaatimuksiin, jotka perustuvat esimerkiksi tuotteiden epäasianmukaiseen laatuun.

Lyhyempää viiden vuoden vanhentumisaikaa sovelletaan korkojen ja muiden määräaikaisten maksujen valvontaa koskeviin kanteisiin.

Suoritettujen töiden puutteita koskeviin kanteisiin sovelletaan lyhyempiä vanhentumisaikojia.

Rahdin, matkustajien ja matkatavaroiden kuljettamisesta johtuviin kanteisiin sovelletaan tiettyihin kuljetusmuotoihin sovellettavissa laeissa asetettua vanhentumisaikojia.

Vanhentumisaikaa tai sen laskemista koskevia sääntöjä ei voida muuttaa osapuolten välisellä sopimuksella.

Seuraavanlaiset kanteet eivät vanhene:

- 1) kanne, joka johtuu sellaisten henkilökohtaisten oikeuksien rikkomisesta, jotka eivät ole omaisuusoikeuksia, lukuun ottamatta laeissa määriteltyjä tapauksia;
- 2) tallettajan kanne pankkiin tai muuhun luottolaitokseen tehtyjen talletusten takaisinmaksusta;
- 3) muu vahingonkorvausvaatimus, joka johtuu jostakin seuraavista rikoslaissa (*Baudžiamasis kodeksas*) yksilöidyistä rikoksista:
  - 1) joukkotuhonta (99 §)
  - 2) kansainvälisen oikeuden nojalla kiellettyjen henkilöiden hoito (100 §)
  - 3) kansainvälisen humanitaarisen oikeuden nojalla suojeltujen henkilöiden surmaaminen (101 §)
  - 4) siviilihenkilöiden karkotus tai siirto (102 §)
  - 5) ruumiilliseen haitaan aiheuttaminen kansainvälisen humanitaarisen oikeuden nojalla suojelluille henkilöille tai kyseisten henkilöiden kiduttaminen tai muu epäinhimillinen kohtelu (103 §)
  - 6) siviilihenkilöiden tai sotavankien pakottaminen asepalvelukseen vihollisen puolustusvoimissa (105 §)
  - 7) suojeltujen esineiden tuhoaminen tai kansallisaarteiden ryöstäminen (106 §)
  - 8) hyökkäys (110 §)
  - 9) kielletyt sotilaalliset hyökkäykset (111 §)

10) kiellettyjen sodankäyntikeinojen käyttö (112 §)

11) komentajan velvollisuuksien laiminlyönti;

4) muut laissa tai kanteessa määritellyt tapaukset.

Tuomioistuimen on pyrittävä käsittelemään yksityisoikeudellinen asia mahdollisimman pian, välttämään viiveitä ja varmistamaan, että asia käsitellään loppuun yhden tuomioistuimen istunnon aikana.

Lainsäädännössä voidaan vahvistaa erityisiä määräaikoja tiettyjen yksityisoikeudellisten asioiden luokkien käsittelylle. Jos ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei suorita siviililaissa tarkoitettua prosessitoimea, asianosainen, jonka etujen mukaista kanteen ratkaiseminen on, voi hakea muutoksenhaku tuomioistuimelta määräajan asettamista prosessitoimen suorittamiselle. Hakemus tehdään sen tuomioistuimen kautta, jossa asia on vireillä. Kyseisen tuomioistuimen on päätettävä, täyttääkö hakemus käsiteltäväksi ottamisen edellytykset, viimeistään hakemuksen vastaanottamista seuraavana työpäivänä.

Jos tuomioistuin, joka ei ollut suorittanut hakemuksen kohteena olevaa prosessitoimea, toteuttaa sen seitsemän työpäivän kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta, hakemus katsotaan ratkaistuksi. Muussa tapauksessa hakemus siirretään muutoksenhaku tuomioistuimelle seitsemän työpäivän kuluessa sen vastaanottamisesta. Tällainen hakemus tutkitaan tavallisesti kirjallisessa menettelyssä. Asianosaisille ei ilmoiteta käsittelyajankohdasta tai paikasta, eikä heitä kutsuta saapuville.

Muutoksenhaku tuomioistuimen on tutkittava hakemus seitsemän työpäivän kuluessa sen vastaanottamisesta. Hakemuksen tutkii ja ratkaisun tekee muutoksenhaku tuomioistuimen puheenjohtaja, siviilijaoston puheenjohtaja tai näiden nimittämä tuomari. Ratkaisusta ei voi valittaa.

4 Kun teko tai virallinen toimi on suoritettava tietyn ajanjakson aikana, milloin ajanjakso alkaa?

Ajanjakso alkaa kello 0.00 kalenteripäivämäärää tai sen alun määrittävää tapahtumaa seuraavana päivänä, ellei erikseen toisin säädetä.

5 Voiko määräajan kulumisen aloittavaan hetkeen vaikuttaa tai sitä muuttaa se tapa, jolla asiakirjat lähetetään tai annetaan tiedoksi (henkilökohtaisesti haastemiehen välityksellä tai postitse)?

Kaikki kirjalliset hakemukset ja ilmoitukset, jotka on toimitettu postitse, faksitse tai muulla viestintätavalla ennen määräajan viimeisen päivän keskiyötä, katsotaan ajoissa lähetetyiksi (siviililain 1.122 §).

Siviiliprosessilain (*Civilinio proceso kodeksas*) 123 §:n 3–4 momentissa säädetään, että kun menettelyasiakirjan toimittava henkilö ei löydä vastaanottajaa tämän kotoa tai työpaikalta, asiakirja on annettava vastaanottajan kanssa asuvalle aikuiselle perheenjäsenelle (lapsi (kasvatillapsi), vanhempi (kasvattivanhempi), puoliso jne.), ellei perheenjäsenen etu kyseessä olevassa asiassa ole vastakkainen vastaanottajan oikeudelle edulle. Jos yksikään perheenjäsen ei ole paikalla, asiakirja on annettava vastaanottajan työpaikan hallintohenkilöstölle.

Jos menettelyasiakirjan toimittava henkilö ei tavoita vastaanottajaa oikeudellisen yksikön rekisteröidystä toimipaikasta tai muusta oikeudellisen yksikön ilmoittamasta paikasta, menettelyasiakirja on annettava kelle tahansa oikeudellisen yksikön työntekijälle, joka on läsnä toimituspaikassa. Jos menettelyasiakirjaa ei toimiteta tässä kohdassa määritetyllä tavalla, se on postitettava oikeudellisen yksikön toimipaikan osoitteeseen, ja se katsotaan toimitetuksi kymmenen päivän kuluessa postittamispäivästä.

6 Kun määräajan kulumisen alku jostakin tapahtumasta, lasketaanko määräaikaan mukaan päivä, jona tapahtuma ilmenee?

Määräaika alkaa kello 00.00 sen alun määrittävää tapahtumaa seuraavana päivänä, ellei erikseen toisin säädetä. (Siviiliprosessilain 73 §)

7 Kun määräaika on ilmaistu päivissä, tarkoittaako ilmoitettu päivien lukumäärä kalenteripäiviä vai työpäiviä?

Määräaika lasketaan kalenteripäivissä. Se alkaa kello 00.00 kalenteripäivää tai sen alun määrittävää tapahtumaa seuraavana päivänä, ellei erikseen toisin säädetä.

8 Entä jos määräaika on ilmaistu viikoissa, kuukausissa tai vuosissa?

Menettelyn määräaika ilmaistaan vuosissa, kuukausissa, viikoissa tai päivissä, ja se alkaa kello 00.00 kalenteripäivämäärää tai sen alun määrittävää tapahtumaa seuraavana päivänä, ellei erikseen toisin säädetä.

9 Milloin viikoissa, kuukausissa tai vuosissa ilmaistu määräaika päättyy?

Viikoissa ilmaistu määräaika päättyy kello 24.00 määräaikaan kuuluvan viimeisen viikon asianmukaisena päivänä. Kuukausissa ilmaistu määräaika päättyy kello 24.00 määräaikaan kuuluvan viimeisen kuukauden asianmukaisena päivänä. Vuosissa ilmaistu määräaika päättyy kello 24.00 määräaikaan kuuluvan viimeisen vuoden asianmukaisena päivänä. Jos vuosissa tai kuukausissa ilmaistu määräaika päättyy kuukautena, jossa ei ole kyseistä päivämäärää, määräaika päättyy kuukauden viimeisenä päivänä.

10 Jos määräaika päättyy lauantaina, sunnuntaina tai yleisenä vapaapäivänä, pidennetäänkö sitä seuraavaan työpäivään?

Viralliset vapaa- ja pyhäpäivät (lauantait ja sunnuntait) sisältyvät määräaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on virallinen vapaa- tai pyhäpäivä, määräajan katsotaan päättyvän seuraavana työpäivänä.

11 Onko olemassa tilanteita, joissa määräaika pidennetään? Millä edellytyksillä määräaikaan voi saada pidennyksen?

Määräaika voidaan pidentää, jos lakisääteistä tai tuomioistuimen määräämää määräaika ei ole noudatettu syistä, jotka tuomioistuin katsoo painaviksi. Tuomioistuimella on oikeus pidentää määräaika omasta aloitteestaan, jos määräajan noudattamatta jättämiselle on ollut painavia syitä.

Määräajan pidennystä on haettava tuomioistuimelta, jossa prosessitoimi on määrä suorittaa. Hakemus tutkitaan kirjallisessa menettelyssä. Prosessitoimi (kanteen nostaminen, asiakirjojen toimittaminen tai muu toimi), jonka osalta määräaika ei ole noudatettu, on suoritettava samaan aikaan, kun hakemus jätetään. Määräajan pidennystä koskeva hakemus on perusteltava asiakirjatodistein.

Määräajan pidennystä koskeva hakemus ratkaistaan tuomioistuimen päätöksellä. Jos hakemus hylätään, hylkäämisen syyt on perusteltava päätöksessä. Hylkäyspäätöksestä voi valittaa.

12 Mitä määräaika sovelletaan muutoksenhakuun?

Alioikeuden antamaan tuomioon voidaan hakea muutosta 30 päivän kuluessa.

Hakemus on tehtävä

seitsemän päivän kuluessa tuomion antamispäivästä, jos muutoksenhaun kohteena oleva tuomio on annettu suullisessa menettelyssä

seitsemän päivän kuluessa tuomion oikeaksi todistetun jäljennöksen tiedoksiantamisesta, jos muutoksenhaun kohteena oleva tuomio on annettu kirjallisessa menettelyssä.

Alioikeuden tuomioon voidaan hakea muutosta asiakysymysten osalta. Muutosta voidaan hakea erikseen myös alioikeuden väliratkaisuihin, joihin viitataan nimenomaisesti siviiliprosessilaissa. Tällaisia ovat muun muassa päätös määräajan pidennystä koskevan hakemuksen hylkäämisestä (siviiliprosessilain 78 §:n 6 momentti), päätös riita-asian oikeuskulujen korvaamisesta (siviiliprosessilain 100 §) tai päätös menettelyn jatkamisen epäämisestä.

13 Voivatko tuomioistuimet muuttaa määräaika, erityisesti paikalletulolle asetettua määräaika, tai asettaa erityisen määräpäivän paikalletuloa varten?

Asia on käsiteltävä loppuun yhden istunnon aikana, ellei käsittelyä lykätä. Lykkäys saa kestää enintään viisi työpäivää. Käsittelyä voidaan lykätä, jotta tuomari ja asianosaiset saavat levätä. Sitä voidaan lykätä myös puuttuvan näytön keräämiseksi. Lykkäyksellä pyritään edistämään asian ratkaisemista mahdollisimman sujuvasti.

Jos käsittelyä lykätään, tuomioistuimen on määrättävä seuraava käsittelyajankohta, joka on annettava tiedoksi asianosaisille allekirjoitettua vastaanottodistusta vastaan. Henkilöille, jotka eivät ole tulleet paikalle tuomioistuimeen tai jotka on kutsuttu sinne ensimmäistä kertaa, on ilmoitettava seuraavasta käsittelyajankohdasta siviiliprosessilain mukaisesti.

Tietyissä tapauksissa käsittely voidaan myös keskeyttää. Tällöin kaikki prosessitoimet, jotka on tarkoitus suorittaa asian aiheellisuudesta päättämiseksi, keskeytetään väliaikaisesti määräämättömäksi ajaksi. Käsittely voidaan keskeyttää laissa määritetyistä objektiivisista syistä, jotka estävät riita-asian käsittelyn ja jotka eivät kuulu asianosaisten tai tuomioistuimen harkintavaltaan. Se voidaan keskeyttää myös syistä, joista ei säädetä erikseen, mutta jotka estävät asiakysymysten tutkimisen.

Tuomioistuimen on keskeytettävä asian käsittely seuraavissa tapauksissa:

Asianosainen luonnollinen henkilö kuolee tai oikeushenkilön toiminta päättyy, mutta näiden oikeudet voivat periytyä riita-asiaa koskevien oikeudellisten suhteiden perusteella, tai asianosainen menettää oikeustoimikelpoisuutensa. Tällöin käsittely on keskeytettävä, kunnes vainajan perillinen tai toimintansa päättäneen oikeushenkilön seuraaja on selvitetty tai tällaisen puuttumiseen johtavat syyt on selvitetty tai kunnes oikeustoimikelpoisuutensa menettäneen luonnollisen henkilön oikeudellinen edustaja on nimetty.

Jos tiettyä asiaa ei voida käsitellä ennen kuin toisessa asiassa on tehty päätös, riita-, rikos-, tai hallintoasian käsittely keskeytetään siihen asti, että tuomioistuimen päätös, tuomio tai ratkaisu tulee voimaan tai hallintopäätös annetaan.

Jos kanne koskee varallisuusoikeudellisia vaatimuksia ja käy ilmi, että näiden vaatimusten ratkaiseminen liittyy rikosasian ratkaisemiseen, asian käsittelyä lykätään siihen asti, että rikosasia on tutkittu tai varallisuuden väliaikaiset hallintarajoitukset on poistettu. Lisäksi on säädetty käsittelyn keskeyttämisestä eräissä muissa tilanteissa.

14 Jos sellainen asiakirja, joka on osoitettu asuinpaikkansa vuoksi määrääjän pidennykseen oikeutetulle asianosaiselle, annetaan tiedoksi hänelle sellaisessa paikassa, jossa asuvilla ei ole oikeutta määrääjän pidennykseen, menettääkö kyseinen asianosainen oikeutensa määrääjän pidennykseen?

Ei sovelleta.

15 Mitä seuraamuksia aiheutuu, jos määräaikoja ei noudateta?

Kanne hylätään, jos se on nostettu määrääjän päättymisen jälkeen.

Jos tuomioistuin katsoo, että määrääjän noudattamatta jättämiselle oli painava syy, loukattua oikeutta on puolustettava ja määräaika on pidennettävä.

Takaisinperintään liittyvät varallisuusoikeudelliset kysymykset, joihin sovelletaan vanhentumisaikaa, ratkaistaan siviililain IV niteen säännösten mukaisesti.

Oikeus suorittaa prosessitoimi raukeaa, kun lakisääteinen tai tuomioistuimen asettama määräaika päättyy. Kaikki määrääjän jälkeen toimitetut menettelyasiakirjat palautetaan hakijoille. Tietyn menettelyvelvoitteen suorittamisen määrääjän noudattamatta jättäminen ei vapauta asianomaista tästä velvoitteesta.

16 Jos määräaika ylitetään, mitä oikeuskeinoja niitä noudattamatta jättäneillä asianosaisilla on käytettävissään?

Jos määrääjän noudattamatta jättämiselle on ollut painavia syitä ja jos sitä ei ole ylitetty yli kolmella kuukaudella siitä, kun tuomioistuimen tuomio annettiin, tuomioistuin voi pidentää määräaika muutoksenhakijan hakemuksesta. Voidaan myös asettaa uusi määräaika, jos tuomioistuin toteaa, että määrääjän noudattamatta jättämiselle on ollut painavia syitä.

Tuomioistuimen päätös määrääjän pidentämisen hylkäämisestä voidaan riitauttaa erillisellä valituksella. Jos muutoksenhakutuomioistuin hyväksyy tämän erillisen valituksen ja pidentää sen määräaika, muutoksenhakutuomioistuimen siviilijaoston puheenjohtajan on siirrettävä valitus ja asian aineisto erityisjaoston käsiteltäväksi tai palautettava asia ratkaistavaksi ensimmäisen asteen tuomioistuimessa. Jos tällaisessa tapauksessa asian aineisto annetaan erityisjaostolle, muutoksenhakutuomioistuimen on annettava valituksen ja sen liitteiden jäljennökset tiedoksi asianosaisille kolmen työpäivän kuluessa siitä, kun valituslupa annettiin.

Kun tuomion riitauttamisen ja muutoksenhakuun vastaamisen määräaika on päättynyt, ensimmäisen asteen tuomioistuin lähettää asian muutoksenhakutuomioistuimen käsiteltäväksi seitsemän päivän kuluessa ja ilmoittaa tästä asianosaisille. Jos muutoksenhakutuomioistuin toteaa, että muutoksenhaun määräaika ei ole noudatettu, se voi pidentää määräaika viran puolesta edellyttäen, että aineistosta käy selvästi ilmi, että määrääjän noudattamatta jättämiselle oli painavia syitä, tai ehdottaa muutoksenhakijalle määrääjän pidennyksen hakemista (siviiliprosessilain 307 §:n 2–3 momentti, 338 § ja 78 §). Tällaisen hakemuksen hylkääminen voidaan riitauttaa erillisellä valituksella (siviiliprosessilain 78 §:n 6 momentti).

Päivitetty viimeksi: 26/06/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Menettelylliset määräajat - Luxemburg

1 Erityyppiset määräajat, joita sovelletaan siviiliasioita koskevien menettelyjen yhteydessä

Luxemburgin lainsäädännössä säädettyihin menettelyllisiin määräaikoihin kuuluvat muun muassa muutoksenhaun määräajat, menettelyihin liittyvien toimien toteuttamisen määräajat, oikeuteen saapumiselle asetetut määräajat ja pitkien välimatkojen vuoksi pidennetyt määräajat.

Koska vanhentumisaikoja ja oikeuden menettämisen uhalla noudatettavia määräaikoja ei voida niiden luonteen vuoksi pitää yksinomaan menettelyllisinä määräaikoina, niitä ei käsitellä tässä yhteydessä.

2 Luettelo päivistä, jotka eivät ole 3. kesäkuuta 1971 annetussa asetuksessa (ETY, EURATOM) N:o 1182/71 tarkoitettuja työpäiviä

Yleisiä vapaapäiviä ovat lauantain ja sunnuntain lisäksi seuraavat lakisääteiset juhlapyhät:

uudenvuodenpäivä, toinen pääsiäispäivä, vapunpäivä, helatorstai, helluntain jälkeinen maanantai, kansallispäivä 23. kesäkuuta,

Neitsyt Marian taivaaseenastumisen päivä, pyhäinpäivä, joulupäivä ja tapaninpäivä.

3 Mitä yleisiä sääntöjä sovelletaan erilaisten siviilimenettelyjen määräaikoihin?

Menettelyjen määräajat voivat vaihdella aiheen ja menettelyn mukaan.

4 Kun teko tai virallinen toimi on suoritettava tietyn ajanjakson aikana, milloin ajanjakso alkaa?

Kaikki menettelylliset määräajat alkavat kuluu seuraavasta vuorokaudesta sen jälkeen kun määrääjän kulumisen käynnistävä toimi suoritetaan, tapahtuma ilmenee, päätös tehdään tai asia annetaan tiedoksi.

5 Voiko määrääjän kulumisen aloittavana hetkeen vaikuttaa tai sitä muuttaa se tapa, jolla asiakirjat lähetetään tai annetaan tiedoksi (henkilökohtaisesti haastemiehen välityksellä tai postitse)?

Kyllä. Jos laissa vaaditaan asiakirjan antamista tiedoksi haastemiehen välityksellä tai kirjaajan toimesta, tiedoksiannon voidaan katsoa tapahtuneen muuna päivänä kuin sinä päivänä, jona kyseinen henkilö saa sen todellisuudessa haltuunsa (esimerkiksi jos henkilö kieltäytyy ottamasta vastaan asiakirjaa, jos tiedoksianto toimitetaan kotiin jne.).

6 Kun määrääjän kulumisen alkaa jostakin tapahtumasta, lasketaanko määräaikaan mukaan päivä, jona tapahtuma ilmenee?

Kaikki menettelylliset määräajat alkavat kuluu seuraavasta vuorokaudesta sen jälkeen kun määrääjän kulumisen käynnistävä toimi suoritetaan, tapahtuma ilmenee, päätös tehdään tai asia annetaan tiedoksi.

7 Kun määräaika on ilmaistu päivissä, tarkoittaako ilmoitettu päivien lukumäärä kalenteripäiviä vai työpäiviä?

Yleiset vapaapäivät, lauantait ja sunnuntait sisältyvät määräaikoihin.

8 Entä jos määräaika on ilmaistu viikoissa, kuukausissa tai vuosissa?

Yleiset vapaapäivät, lauantait ja sunnuntait sisältyvät määräaikoihin.

9 Milloin viikoissa, kuukausissa tai vuosissa ilmaistu määräaika päättyy?

Kaikki menettelylliset määräajat päättyvät määräajan viimeisenä päivänä vuorokauden vaihtuessa.

Kun määräaika ilmoitetaan viikkoina, se päättyy viimeisen viikon sinä viikonpäivänä, joka on sama kuin se viikonpäivä, jona määräajan kulumisen käynnistävä toimi suoritetaan, tapahtuma ilmenee, päätös tehdään tai asia annetaan tiedoksi.

Kun määräaika ilmoitetaan kuukausina tai vuosina, se päättyy viimeisen kuukauden tai viimeisen vuoden sinä päivänä, jonka päivämäärä on sama kuin sen päivän, jona määräajan kulumisen käynnistävä toimi suoritetaan, tapahtuma ilmenee, päätös tehdään tai asia annetaan tiedoksi. Ellei päivämäärältään vastaavaa päivää ole, määräaika päättyy kuun viimeisenä päivänä.

Kun päivämäärä ilmoitetaan kuukausina ja päivinä tai kuukauden murto-osina, ensin lasketaan kokonaiset kuukaudet ja tämän jälkeen päivät tai kuukauden murto-osat. Kuukauden murto-osia laskettaessa katsotaan, että kuukaudessa on 30 päivää.

10 Jos määräaika päättyy lauantaina, sunnuntaina tai yleisenä vapaapäivänä, pidennetäänkö sitä seuraavaan työpäivään?

Jos sääntöjen mukaisesti laskettu määräaika päättyisi lauantaina, sunnuntaina, lakisääteisenä juhlapyhänä tai sen korvaavana yleisenä vapaapäivänä, sitä jatketaan ensimmäiseen seuraavaan arkipäivään. Sama koskee kunnantalolla (*maison communale*) tehtäviä tiedoksiantoja, jos kunnalliset laitokset ovat suljettuina yleisöltä määräajan viimeisenä päivänä.

11 Onko olemassa tilanteita, joissa määräaika pidennetään? Millä edellytyksillä määräaikaan voi saada pidennyksen?

Kun ulkomailla asuvaa tai oleskelevaa henkilöä vastaan on nostettu kanne jossakin Luxemburgin tuomioistuimessa, määräaika pidennetään pitkän välimatkan vuoksi. Pidennys on 15–35 päivää henkilön asuinpaikan mukaan.

12 Mitä määräaika sovelletaan muutoksenhakuun?

Muutoksenhaku on pääsääntöisesti 40 päivää. Ulkomailla asuvien tapauksessa tähän lisätään pitkän välimatkan vuoksi myönnettävä pidennys.

Tuomioon, joka ei ole väliaikaisesti täytäntöönpanokelpoinen, ei voi hakea muutosta ensimmäisen viikon aikana.

Vastaajan poissa ollessa annettuun tuomioon voi hakea muutosta 15 päivän kuluessa tuomion tiedoksiantamisesta.

Väli päätökseen voi hakea muutosta 15 päivän kuluessa sen tiedoksiantamisesta. Poissaolotuomiota voi vastustaa kahdeksan päivän kuluessa sen tiedoksiantamisesta. Tämä aika kuluu samaan aikaan muutoksenhakuajan kanssa.

13 Voivatko tuomioistuimet muuttaa määräaika, erityisesti paikalletulle asetettua määräaika, tai asettaa erityisen määräpäivän paikalletuloa varten?

Väli päätös menettelyssä kanteet nostetaan haasteella oikeudenkäynnissä, joka pidetään tätä varten kyseisille menettelyille tavanomaisena päivänä ja kellonaikana. Jos asia edellyttää pikaista ratkaisua, tuomioistuimen presidentti tai hänen sijaisenaan toimiva tuomari voi kuitenkin hyväksyä, että haaste kuullaan tiettyyn aikaan – jopa juhlapyhänä tai päivänä, joka ei ole tavallinen arkipäivä – oikeudenkäynnissä tai hänen kotonaan avoimin ovin.

14 Jos sellainen asiakirja, joka on osoitettu asuinpaikkansa vuoksi määräajan pidennykseen oikeutetulle asianosaiselle, annetaan tiedoksi hänelle sellaisessa paikassa, jossa asuvilla ei ole oikeutta määräajan pidennykseen, menettääkö kyseinen asianosainen oikeutensa määräajan pidennykseen?

Kun Luxemburgin ulkopuolella asuvalle henkilölle toimitetaan henkilökohtaisesti haaste suurherttuakunnan alueella, noudatetaan tavanomaisia määräaikoja. Tuomioistuin voi kuitenkin pidentää määräaikoja tarvittaessa.

15 Mitä seuraamuksia aiheutuu, jos määräaikoja ei noudateta?

Muutoksenhauille asetetun määräajan umpeutuminen johtaa preklusioon eli oikeuden menettämiseen. Menettelyihin liittyvien toimien toteuttamiselle asetettujen määräaikojen umpeutuminen johtaa pääsääntöisesti asian vanhentumiseen eli sen poistamiseen luettelosta.

16 Jos määräaika ylitetään, mitä oikeuskeinoja niitä noudattamatta jättäneillä asianosaisilla on käytettävissään?

Ellei henkilö toteuta tarvittavia oikeustoimia ilmoitetussa määräajassa, hänelle voidaan palauttaa kaikissa asioissa preklusioon jälkeen hänen oikeutensa toteuttaa kyseiset toimet, jos hän ei ole itsestään riippumattomasta syystä saanut hyvissä ajoin tietoa määräajan kulumisen käynnistäneestä asiakirjasta tai jos hän on ollut estynyt toimimasta. Hakemus voidaan ottaa vastaan vain, jos se on laadittu 15 päivän kuluessa siitä, kun henkilö sai tietää määräajan kulumisen käynnistäneestä asiakirjasta tai kun estyneisyyden syy päättyi. Hakemusta ei voida enää ottaa vastaan, kun asiakirjan mukaisen normaalin määräajan päättymisestä on kulunut yli vuosi. Näillä määräajoilla ei ole lykkäävää vaikutusta.

Ellei toimia jatketa kolmeen vuoteen, käsittely päättyy. Määräaika pidennetään kuudella kuukaudella asian käsittelyn uudelleen aloittamista koskevan hakemuksen tekemisen tai uuden asianajajan nimittämisen seurauksena. Vanhentuminen ei merkitse kanteen kumoamista, vaan se johtaa yksinomaan menettelyn päättymiseen. Jos henkilö haluaa toteuttaa oikeustoimia, hänen on nostettava uusi kanne käyttääkseen oikeuksiaan – edellyttäen, ettei tälle asetettu määräaika ole päättynyt.

Määräykseen, joka koskee asian poistamista luettelosta siksi, että asianajat eivät ole noudattaneet asetettuja määräaikoja, ei voida hakea muutosta.

Linkkejä

<http://www.legilux.lu/>

Päivitetty viimeksi: 02/05/2019

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Menettelylliset määräajat - Alankomaat

1 Erityyppiset määräajat, joita sovelletaan siviiliasioita koskevien menettelyjen yhteydessä

Siviiliprosessilain (*Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering*) mukaiset määräajat voidaan jakaa yleisesti ottaen seuraavasti:

a. Vähimmäisajat vastapuolen sekä mahdollisten kolmansien osapuolten ja todistajien haastamiselle. Tavallisesti aikaa on vähintään yksi viikko. Vähintään yhden viikon määräaika sovelletaan periaatteessa myös asianosaisen haastamiseen hakemusmenettelyssä, ellei tuomioistuin määrää toisin (asianosaisen ja kolmansien osapuolten haastaminen, ks. siviiliprosessilain 114–119 ja 276 §; todistajien haastaminen, ks. samaisen lain 170 ja 284 §). Jos on tiedossa, että vastaajan asuinpaikka tai tosiasiallinen oleskelupaikka on Alankomaiden ulkopuolella, haastamisen määräaika on vähintään neljä viikkoa (siviiliprosessilain 115 §).

b. Oikeussuojakeinojen käytön enimmäisajat. Vastalause on tavallisesti esitettävä neljän viikon kuluessa. Muutoksenhakuun (*hoger beroep*), kassaatiovalitukseen (*cassatie*) ja lainvoimaisen tuomion kumoamiseen (*herroeping*) sovelletaan yleensä kolmen kuukauden määräaika (ks. siviiliprosessilain 143 § (vastalause), 339 ja 358 § (muutoksenhaku), 402 ja 426 § (kassaatiovalitus) ja 383 ja 391 § (lainvoimaisen tuomion kumoaminen)).

c. Määräajat osapuolille toteuttaa menettelytoimia ja tuomioistuimen päätöksille. Kesto on tavallisesti 2–6 viikkoa. Tuomioistuin voi tietyissä olosuhteissa pidentää menettelytoimien toteuttamisen määräaika.

d. Vanhentumisajat oikeudellisten toimien aloittamiselle ja täytäntöönpanovallan harjoittamiselle. Yleinen vanhentumisaika on 20 vuotta. Monissa tapauksissa sovelletaan kuitenkin lyhyempää viiden vuoden vanhentumisaikaa. Uhkasakkojen soveltaminen päättyy jo kuuden kuukauden kuluessa päivästä, jona ne määrätään. Vanhentumisaika on mahdollista keskeyttää, minkä jälkeen alkaa uusi vanhentumisaika. Esimerkiksi täytäntöönpanovaltaan sovellettava vanhentumisaika voidaan keskeyttää antamalla tuomio tiedoksi tai millä tahansa muulla täytäntöönpanotoimella (siviiliprosessilain kolmas nide, 306–325 §).

Lakisääteisiin määräaikoihin sovelletaan myös määräajoista annettua yleistä lakia ([Algemene Termijnenwet](#)).

2 Luettelo päivistä, jotka eivät ole 3. kesäkuuta 1971 annetussa asetuksessa (ETY, EURATOM) N:o 1182/71 tarkoitettuja työpäiviä

Lauantain ja sunnuntain lisäksi [virallisia vapaapäiviä ovat määräajoista annetun yleisen lain](#) mukaan seuraavat:

uudenvuodenpäivä: 1. tammikuuta

pitkäperjantai: perjantai ennen pääsiäistä

pääsiäismaanantai eli toinen pääsiäispäivä

Kristuksen taivaaseenastumisen päivä: 40 päivää pääsiäisen jälkeen

kuninkaan päivä: 27. huhtikuuta

vapautuksen päivä: 5. toukokuuta

helluntaimaanantai: helluntaita seuraava maanantai

joulupäivä ja tapaninpäivä: 25. ja 26. joulukuuta.

3 Mitä yleisiä sääntöjä sovelletaan erilaisten siviilimenettelyjen määräaikoihin?

Lakisääteisiin määräaikoihin sovelletaan määräajoista annetussa yleisessä laissa vahvistettuja sääntöjä. Sääntöjen mukaan lauantaina, sunnuntaina tai virallisena vapaapäivänä päättyviä lakisääteisiä määräaikoja jatketaan seuraavaan arkipäivään asti. Vähintään kolmen päivän määräaikaa jatketaan tarvittaessa niin, että siihen lisätään vähintään kaksi arkipäivää.

Haasteella vireille pantavia siviilioikeudellisia asioita koskevien kansallisten menettelysääntöjen (*Landelijk procesreglement voor civiele dagvaarding*) mukaan osapuolten toteuttamiin menettelytoimiin ja tuomion antamiseen sovelletaan lähtökohtaisesti kuuden viikon määräaikaa. Alioikeuksien kantonijaostossa käsiteltäviä siviiliasioita koskevien kansallisten menettelysääntöjen (*Landelijk reglement voor de civiele rol van de kantonsectoren*) mukaan kantonijaostoissa sovelletaan periaatteessa neljän viikon määräaikaa (<http://www.rechtspraak.nl>).

4 Kun teko tai virallinen toimi on suoritettava tietyn ajanjakson aikana, milloin ajanjakso alkaa?

Ajanjakso alkaa aina asianomaista tapahtumaa seuraavasta päivästä.

Haasteet

Ei sovelleta.

Oikeussuojakeinot

Vastalauseeseen (mahdollinen ainoastaan yksipuolisten tuomioiden tapauksessa) sovellettavalla määräajalla on kolme mahdollista alkamisaikaa:

ajankohta, jolloin tuomio annetaan tuomitulle tiedoksi henkilökohtaisesti

mikäli käytetään muuta tiedoksiantotapaa: ajankohta, jolloin tuomittu toteuttaa toimen, joka todistaa, että hän on tietoinen tuomiosta, tai jolloin tuomion

täytäntöönpano alkaa

muissa tapauksissa: ajankohta, jolloin tuomion täytäntöönpano saadaan päätökseen.

Tuomioiden osalta määräaika **muutoksenhauille ja kassaatiovalitukselle** alkaa tuomion antamista seuraavasta päivästä. Katso myös vastaus kysymykseen 12.

Päätösten osalta määräaika muutoksenhauille ja kassaatiovalitukselle alkaa

päivästä, jona päätös on annettu (hakija ja menettelyssä läsnä olleet asianosaiset)

sen jälkeen, kun päätös on tavalla tai toisella annettu tiedoksi (muut asianosaiset).

Määräaika tuomion tai päätöksen **kumoamiselle** alkaa sen jälkeen, kun kumoamisperuste on syntynyt, ja kantaja tai hakija on tullut siitä tietoiseksi. Se ei kuitenkaan ala ennen kuin tuomio tai päätös on tullut lainvoimaiseksi, eli vasta sen jälkeen kun vastalause, muutoksenhaku tai kassaatiovalitus eivät ole enää mahdollisia.

Menettelytoimet

Menettelytoimien kiinteät määräajat lasketaan tavallisesti edellisestä istuntopäivästä täysissä viikoissa. Esimerkki: istunto on keskiviikkona, minkä jälkeen sitä käsitellään seuraavan kerran neljän viikon kuluttua, jälleen keskiviikkona, ja määräaika toimitukselle on kello 10. Jos asia poistetaan käsiteltävien asioiden luettelosta, tuomioistuin määrää päivämäärän, jolloin se palautetaan luetteloon.

Vanhentumisajat

Oikeudellisiin toimiin sovellettavien vanhentumisaikojen alkamisaika riippuu toimen luonteesta. Esimerkiksi kanneoikeus, joka liittyy jonkin asian tarjoamista tai tekemistä koskevan sopimusveloitteen noudattamiseen, vanhenee viiden vuoden kuluttua sitä päivää seuraavasta päivästä, jona saatava on erääntynyt. Esimerkki: kanneoikeus, joka koskee lainvastaisen tilanteen päättämistä, vanhenee viiden vuoden kuluttua sitä päivää seuraavasta päivästä, jona tilanteen välitöntä päättämistä on voinut vaatia.

Täytäntöönpano

Periaatteessa täytäntöönpanovalta päättyy 20 vuotta sitä päivää seuraavasta päivästä, jona tuomio on annettu.

5 Voiko määräajan kulumisen aloittavaan hetkeen vaikuttaa tai sitä muuttaa se tapa, jolla asiakirjat lähetetään tai annetaan tiedoksi (henkilökohtaisesti haastemiehen välityksellä tai postitse)?

Ei. Joissakin tapauksissa tuomion tiedoksiantotapa voi kuitenkin vaikuttaa oikeussuojakeinojen käyttöön (esim. vastalauseeseen esittämiseen) asetetun määräajan alkamisajankohtaan. Katso myös vastaus kysymykseen 4.

6 Kun määräajan kulumisen alkaa jostakin tapahtumasta, lasketaanko määräaikaan mukaan päivä, jona tapahtuma ilmenee?

Ei. Määräaika alkaa tapahtumaa seuraavasta päivästä.

7 Kun määräaika on ilmaistu päivissä, tarkoittaako ilmoitettu päivien lukumäärä kalenteripäiviä vai työpäiviä?

Ellei toisin ole ilmoitettu, Alankomaiden lainsäädännössä käytetään kalenteripäiviä. Määräajoista annetussa yleisessä laissa säädetään, että lauantaina, sunnuntaina tai virallisena vapaapäivänä päättyviä lakisääteisiä määräaikoja jatketaan ensimmäiseen arkipäivään.

Lisäksi vähintään kolmen päivän määräaikaa jatketaan tarvittaessa niin, että siihen lisätään vähintään kaksi arkipäivää.

8 Entä jos määräaika on ilmaistu viikoissa, kuukausissa tai vuosissa?

Tällöinkin tarkoitetaan kalenterikuukausia ja -vuosia.

9 Milloin viikoissa, kuukausissa tai vuosissa ilmaistu määräaika päättyy?

Haasteet

Ei sovelleta.

Oikeussuojakeinot

Haastemenettelyissä oikeussuojaa haetaan antamalla haaste. Haastemies ei saa toimittaa haastehakemusta kello 20:n jälkeen, ellei tuomioistuin, johon asianosaista ollaan haastamassa, ole sallinut sitä. Määräaika päättyy siis kello 20. Haastemenettelyssä on pidettävä mielessä, että haastamisen määräaika määritettäessä mukaan ei lasketa päivää, jona haaste annetaan, eikä päivää, jona osapuolen on saavuttava oikeuteen (ensimmäinen istuntopäivä). Vähimmäismääräajan on siis mahdollista näiden kahden päivämäärän väliin.

Hakemusmenettelyssä oikeussuojaa haetaan jättämällä hakemus tuomioistuimen kirjaamoon. Tämä voidaan tehdä postitse tai henkilökohtaisesti kirjaamon aukioloaikana tai faksitse viimeistään klo 24 määräajan viimeisenä päivänä.

Perheasioita koskevista muutoksenhauista määräajan alkaminen poikkeaa muista hakemusmenettelyasioista (ks. myös ”Oikeussuojakeinot” vastauksessa kysymykseen 4). Hakija voi hakea muutosta kolmen kuukauden kuluessa tuomion antopäivästä. Muut asianoisaiset voivat hakea muutosta kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun päätös on annettu niille tavalla tai toisella tiedoksi.

Menettelytoimet

Jos asia on otettu käsiteltävien asioiden luetteloon, asiakirjojen toimittamiseen sovelletaan seuraavaa: Periaatteessa istuntopäivänä käsiteltäväksi tarkoitettu asiakirja on toimitettava tuomioistuimen kirjaamoon toimitusta koskevan määräajan kuluessa. Tämä koskee kaikkia muita oikeudenkäyntiasiakirjoja paitsi haasteita. Kansallisten menettelysääntöjen mukaan asiakirjat on toimitettava viimeistään keskiviikkona kello 10. Jos istuntoa ei järjestetä, koska asia käsitellään kirjallisesti, asiakirjat on toimitettava tuomioistuimen kirjaamoon viimeistään käsittelypäivänä. Kantonijaosto järjestää aina istunnon, koska kantoniasioissa menettelytoimet voidaan toteuttaa myös suullisesti. Asiakirjat on toimitettava tuomioistuimen kirjaamoon viimeistään käsittelypäivää edeltävänä päivänä. Tämä voidaan tehdä postitse tai henkilökohtaisesti kirjaamon aukioloaikana tai faksitse viimeistään klo 24.

Vanhentumisajat

Katso myös ”Vanhentumisajat” vastauksessa kysymykseen 4. Joissakin oikeudellisissa toimissa ajankohdalla, jolloin osapuoli saa tietyn seikan tietoonsa, on merkitystä. Esimerkki: oikeus vaatia aiheettomasti suoritettua maksun palauttamista vanhenee viiden vuoden kuluttua siitä päivää seuraavasta päivästä, jona velkoja saa tiedon saatavasta ja vastaanottajan henkilöllisyydestä, ja joka tapauksessa 20 vuoden kuluttua saatavan syntymisestä.

10 Jos määräaika päättyy lauantaina, sunnuntaina tai yleisenä vapaapäivänä, pidennetäänkö sitä seuraavaan työpäivään?

Kyllä. Lauantaina, sunnuntaina tai virallisena vapaapäivänä päättyvä määräaika pidennetään seuraavaan arkipäivään. Määräajoista annetun yleisen lain mukaan tätä ei kuitenkaan sovelleta määräaikoihin, jotka lasketaan ajankohdasta tai tapahtumasta taaksepäin. Toisin sanoen sääntöä sovelletaan enimmäisaikoihin, ei vähimmäisaikoihin.

11 Onko olemassa tilanteita, joissa määräaika pidennetään? Millä edellytyksillä määräaikaan voi saada pidennyksen?

Lain mukaan määräaika voidaan pidentää vain siinä tapauksessa, että hävinnyt osapuoli kuolee muutoksenhauille asetetun määräajan kuluessa ja hänen perijät haluavat jatkaa muutoksenhakumenettelyä. Tällöin alkaa uusi kolmen kuukauden määräaika.

Yleisesti ottaen määräaikoihin liittyviä sääntöjä valvotaan tiukasti, vaikka Alankomaiden korkein oikeus (*Hoge Raad der Nederlanden*) on tehnyt poikkeuksia asioissa, joissa muutosta hakeneelle osapuolelle ei ollut ilmoitettu tuomiosta riittävän ajoissa tuomioistuimen virheen tai laiminlyönnin vuoksi. Tällöin määräajan noudattamatta jättäminen ei ole ollut osapuolen vika ja määräaika on pidennetty hieman.

12 Mitä määräaika sovelletaan muutoksenhakuun?

Muutoksenhaun määräaika on yleisesti ottaen kolme kuukautta. Tietyissä siviilioikeudellisissa asioissa, esimerkiksi välitoimimenettelyssä (nopeutettu menettely), muutoksenhakuun ja kassaatiovalitukseen sovelletaan lyhyempiä määräaikoja (muutoksenhaku 4 viikkoa, kassaatiovalitus 8 viikkoa).

13 Voivatko tuomioistuimet muuttaa määräaika, erityisesti paikalletulolle asetettua määräaika, tai asettaa erityisen määräpäivän paikalletuloa varten?

Kaikki määräajat, jotka liittyvät siihen, onko osapuolen tullava paikalle, ovat vähimmäisaikoja. Enimmäisaikoja ei ole asetettu.

Haasteet

Tuomioistuin voi kantajan pyynnöstä tarvittaessa lyhentää haastamisen määräaika tietyin ehdoin. Välitoimimenettelyssä haaste toimitetaan vasta sen jälkeen, kun toimista päättävä tuomari on määrännyt käsittelypäivän ja -kellonajan. Se voi olla myös sunnuntai. Tarvittaessa haastaminen voi tapahtua erittäin lyhyellä määräajalla. Myös hakemusmenettelyssä tuomioistuin voi asettaa tavallista lyhyemmän määräajan haastamiselle.

Tuomioistuin ei voi pidentää haastamisen määräaika, mutta hakemusmenettelyssä se voi pidentää sitä (katso vastaukset kysymyksiin 7 ja 8).

Menettelytoimet

Tuomioistuin voi pidentää määräaika, jonka kuluessa osapuolten on toteutettava menettelytoimet, jos osapuolet yhdessä pyytävät sitä. Jos pyyntö tehdään yksipuolisesti, lykkäystä myönnetään vain pakottavista syistä tai ylivoimaisen esteen sattuessa. Pakottavia syitä ovat muun muassa tapauksen monimutkaisuus, samaan asiaan liittyvässä toisessa menettelyssä annettavan tuomion odottaminen sekä osapuolen ja/tai tämän asianajajan sairastuminen tai loma.

14 Jos sellainen asiakirja, joka on osoitettu asuinpaikkansa vuoksi määräajan pidennykseen oikeutetulle asianosaiselle, annetaan tiedoksi hänelle sellaisessa paikassa, jossa asuvilla ei ole oikeutta määräajan pidennykseen, menettääkö kyseinen asianosainen oikeutensa määräajan pidennykseen?

Alankomaiden lainsäädännössä ei ole säännöksiä tällaisesta tilanteesta.

15 Mitä seuraamuksia aiheutuu, jos määräaikoja ei noudateta?

Haasteet

Jos haastaminen tapahtuu liian lyhyellä määräajalla, tuomioistuin julistaa haasteen pätemättömäksi, mikäli vastaaja ei tule paikalle. Haasteista ei tule automaattisesti pätemättömiä. Kantaja voi korjata tilanteen tekemällä korjatun haastehakemuksen ennen ensimmäistä käsittelypäivää.

Jos vastaaja ei tule paikalle ensimmäisenä käsittelypäivänä, tarkastetaan, onko haasteessa puutteita, jotka voivat tehdä siitä pätemättömän. Jos haaste on asianmukainen, vastaaja katsotaan poissaolevaksi, ja kanne voidaan tavallisesti käsitellä vastaajan poissa ollessa. Jos vastaaja ei tule paikalle ja on todennäköistä, että hän ei ole saanut haastetta siinä olevan puutteen vuoksi, tuomioistuin julistaa haasteen pätemättömäksi.

Jos vastaaja ei tule paikalle eikä nimeä asianajajaa huolimatta siitä, että häntä on siihen haasteessa kehoitettu, ja käy ilmi, että haasteessa on puute, joka tekee siitä pätemättömän, vastaajaa ei katsota poissaolevaksi. Tuomioistuin ilmoittaa uuden käsittelypäivän ja määrää puutteen korjattavaksi kantajan kustannuksella. Jos vastaaja tulee paikalle eikä vetoa puutteeseen, katsotaan, että haaste on annettu oikein.

Oikeussuojakeinot

Jos oikeussuojan hakemisen määräaika ylittyy, seuraamuksena on muutoksenhakemuksen hylkääminen. Sen taustalla olevasta tuomioistuimen päätöksestä tulee tällöin lainvoimainen, eli sitä ei voida enää kumota vastalauseella, muutoksenhauilla tai kassaatiovalituksella.

Menettelytoimet

Jos menettelytoimea ei toteuteta asetetussa määräajassa, siihen voi saada tietyin ehdoin lykkäystä (katso vastaus kysymykseen 10). Jos lykkäystä ei myönnetä, oikeus menettelytoimien toteuttamiseen raukeaa.

Vanhentumisajat

Oikeus ryhtyy oikeudellisiin toimiin säilyy, vaikka asianosainen olisi antanut siihen tarkoitettua määräajan umpeutua. Tällöin oikeutta ei voi kuitenkaan enää käyttää tuomioistuimessa.

16 Jos määräaika ylitetään, mitä oikeuskeinoja niitä noudattamatta jättäneillä asianosaisilla on käytettävissään?

Osapuolilla, jotka eivät ole noudattaneet määräaikoja, on käytössään seuraavat oikeussuojakeinot.

Haasteet

Vastaaja, joka ei tule paikalle ensimmäisenä käsittelypäivänä, tuomitaan tavallisesti poissaolevana. Vastaaja voi välttää poissaolevana tuomitsemisen lainvoimaisen tuomion antamiseen asti tulemalla paikalle menettelyn asianosaisena. Kun lainvoimainen tuomio on annettu, poissaolevana tuomittu osapuoli voi esittää vastalauseen. Poissaolevana tuomitseminen, poissaolevana tuomitsemisen välttäminen tulemalla paikalle tuomioistuimeen ja vastalause eivät ole mahdollisia hakemusmenettelyssä. Tällaisissa tapauksissa asianosainen, joka ei ole tullut paikalle, voi haakea tuomioon muutosta.

Oikeussuojakeinot

Tuomioistuimen tehtävänä on valvoa oikeussuojan hakemista koskevien määräaikojen noudattamista. Muutoksenhakujen ja kassaatiovalitusten määräajat ovat ehdottomia. Tuomioistuimet suhtautuvat hyvin tiukasti niiden noudattamiseen oikeusvarmuuden vuoksi. Alankomaiden korkein oikeus on kuitenkin osoittanut jonkin verran joustavuutta muutoksenhauissa, kun on kyse hakemusmenettelystä. Muutoksenhakemuksessa on esitettävä muutoksenhaun perusteet, mutta tapauksissa, joissa päätös on tehty mutta sitä ei vielä annettu tiedoksi, eivätkä sen perustelut ole siitä syystä hakijan tiedossa, muutoksenhaun perusteet voidaan esittää myöhemmin toimitettavassa täydentävässä hakemuksessa. Muutoksenhaku on kuitenkin tehtävä määräajassa. Vain niissä harvoissa tapauksissa, joissa tuomioistuin on tehnyt kaksinkertaisen virheen, määräaika pidennetään 14 päivää päätöksen vastaanottamisesta. Näin on silloin, kun muutosta haakeva osapuoli ei tuomioistuimen (tai tuomioistuimen kirjaamon) virheen vuoksi tiennyt eikä voinut tietää, milloin päätös tehdään, ja päätös on hakijasta riippumattoman virheen vuoksi lähetetty tai annettu tiedoksi vasta, kun muutoksenhaun määräaika on jo päättynyt. Haastemenettelyssä muutoksenhakemuksessa ei tarvitse esittää muutoksenhaun perusteita. Ne esitetään vasta menettely myöhemmässä vaiheessa.

Menettelytoimet

Tietyissä oloissa voidaan pyytää lykkäystä menettelytoimien toteuttamiseen (katso vastus kysymykseen 13). Jos lykkäystä ei saada, oikeus menettelytoimien toteuttamiseen raukeaa.

Vanhentumisajat

Vanhentumisajojen päättymiseen ei ole oikeussuojakeinoja lukuun ottamatta niiden keskeyttämistä ajoissa (katso vastaus kysymykseen 1, d kohta). Erittäin poikkeuksellisissa olosuhteissa tuomioistuin voi kuitenkin päättää, että vanhentumiseen vetoaminen on vastoin kohtuullisuuden ja oikeudenmukaisuuden periaatteita.

Päivitetty viimeksi: 12/09/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Menettelylliset määräajat - Itävalta

1 Erityyppiset määräajat, joita sovelletaan siviiliasioita koskevien menettelyjen yhteydessä

Itävallan lainsäädännössä sovelletaan erityyppisiä määräaikoja.

On erotettava toisistaan menettelylliset määräajat (eli määräajat, joiden loppuun mennessä osapuoli tai muu asianosainen voi tehdä tietyn prosessitoimen tai hänen on tehtävä tällainen toimi) ja aineellisoikeudelliset määräajat (määräajat, joiden loppuun mennessä sellaisen tietyn seikan on tapahduttava, johon oikeusjärjestys liittää tiettyjä aineellisoikeudellisia seurauksia, esimerkiksi kieltokannetta hallinnanloukkastapauksessa koskeva määräaika siviiliprosessilain (*Zivilprozessordnung*, ZPO) 454 §:n mukaan tai vuokraoikeudelliset irtisanomismääräajat kyseisen lain 560 §:n mukaan). Olennainen ero on se, että toisin kuin aineellisoikeudellisten määräaikojen osalta menettelyllisiin määräaikoihin ei sisälly postinkulkuun kuluva aikaa. Tämä tarkoittaa sitä, että esimerkiksi muutoksenhaku on suoritettu ajoissa menettelyllisen määräajan osalta, jos muutoksenhakukirjelmä on postitettu (josta postileima on osoituksena) kyseisen määräajan viimeisenä päivänä, vaikka kirjelmä saapuisi tuomioistuimeen vasta pitkän ajan kuluttua määräajan päättymisestä.

Lisäksi tehdään ero sen mukaan, määräytyykö määräajan pituus suoraan lainsäädännön perusteella (esimerkiksi muutoksenhakumääräajat) vai asettaako tuomioistuin määräajan yksittäisen tapauksen edellyttämällä tavalla (esimerkiksi määräaika kulujen kattamiseksi asetettavan vakuuden osalta). Näiden määräaikojen yhdistelmän muodostavat ohjeelliset määräajat, joiden osalta lainsäädännössä annetaan ainoastaan tietyt puitteet (vähimmäis- ja enimmäiskesto tai likimääräinen määräaika, kuten valmisteluistunnon määrääminen siviiliprosessilain 257 §:n 1 momentin mukaan).

Absoluuttiset määräajat määräytyvät niiden päättymisajankohdan (yleensä kalenteripäivä) mukaan, kun taas relatiivisten määräaikojen osalta annetaan niiden alkamisajankohta ja kesto.

Tuomioistuin voi pääsääntöisesti pidentää määräaika (*erstreckbare Frist*). Jos määräajan pidentäminen on lainsäädännössä poikkeuksellisesti kielletty, on kyseessä sitova määräaika (*unerstreckbare Frist* tai *Notfrist*, esimerkiksi muutoksenhakumääräajat).

Palautettavissa oleva määräaika (*restituierbare Frist*) ja sellainen määräaika, joka ei ole palautettavissa (*nicht restituierbare Frist*), eroavat toisistaan siinä, voidaanko tilannetta ennallistaa määräajan laiminlyöntitapauksessa. Määräaika on pääsääntöisesti palautettavissa, mutta jos tilanteen ennallistaminen on poikkeuksellisesti kielletty, on kyse preklusiivisesta (*Präklusivfrist*) tai raukeavasta määräajasta (*Fallfrist*). Preklusiivisia prosessimääräaikoja ovat esimerkiksi mitättömyys- ja palauttamiskanteen nostamista koskevat määräajat (siviiliprosessilain 534 §).

2 Luettelo päivistä, jotka eivät ole 3. kesäkuuta 1971 annetussa asetuksessa (ETY, EURATOM) N:o 1182/71 tarkoitettuja työpäiviä

Vapaapäiviä Itävallassa ovat lauantai, sunnuntai, pitkäperjantai ja laissa säädetyt vapaapäivät, joita ovat uusivuosi (1.1.), loppiainen (6.1.), pääsiäismaanantai, vapunpäivä (1.5.), helatorstai, helluntain jälkeinen maanantai, Kristuksen pyhän ruumiin ja veren juhla, Marian taivaaseenastumisen päivä (15.8.), kansallispäivä (26.10.), pyhäinpäivä (1.11.), Marian synnättömän sikiämisen päivä (8.12.), joulupäivä (25.12.) ja tapaninpäivä (26.12.).

3 Mitä yleisiä sääntöjä sovelletaan erilaisten siviilimenettelyjen määräaikoihin?

Määräaikoja koskevat säännökset ovat saatavilla olennaisilta osin siviiliprosessilain 123–129 §:ssä ja 140–143 §:ssä sekä tuomioistuinten organisaatiosta annetun lain (*Gerichtsorganisationsgesetz*, GOG) 89 §:ssä.

4 Kun teko tai virallinen toimi on suoritettava tietyn ajanjakson aikana, milloin ajanjakso alkaa?

Määräaika alkaa kuluu pääsääntöisesti määräajan asettaneen tai sen kulumisen aloittaneen päätöksen tiedoksiannosta; muissa tapauksissa määräajan kulumisen alkaa päätöksen antamisesta (siviiliprosessilain 124 §).

5 Voiko määräajan kulumisen aloittavaan hetkeen vaikuttaa tai sitä muuttaa se tapa, jolla asiakirjat lähetetään tai annetaan tiedoksi (henkilökohtaisesti haastemiehen välityksellä tai postitse)?

Ei voi. Kuten 4 kohdasta ilmenee, (menettelyllisen) määräajan käynnistävänä tapahtumana on pääsääntöisesti tiedoksianto. Tiedoksiantotavalla ei ole tähän vaikutusta.

Määräaika alkaa kuluu sellaisen päätöksen tiedoksiannosta tai antamisesta, jossa määräaika asetetaan tai joka laukaisee määräajan alkamisen.

6 Kun määräajan kulumisen alkaa jostakin tapahtumasta, lasketaanko määräaikaan mukaan päivä, jona tapahtuma ilmenee?

Ei lasketa. Määräaika laskettaessa ei oteta mukaan sitä päivää, jolloin määräajan kulumisen aloittava seikka (esimerkiksi tiedoksianto) tapahtui.

7 Kun määräaika on ilmaistu päivissä, tarkoittaako ilmoitettu päivien lukumäärä kalenteripäiviä vai työpäiviä?

Määräajat lasketaan kalenteripäivissä.

8 Entä jos määräaika on ilmaistu viikoissa, kuukausissa tai vuosissa?

Myös tässä tapauksessa määräjät lasketaan kalenteripäivissä.

9 Milloin viikoissa, kuukausissa tai vuosissa ilmaistu määräaika päättyy?

Viikoissa, kuukausissa tai vuosissa annettu määräaika päättyy viimeisen viikon tai kuukauden sinä päivänä, joka vastaa nimeltään tai järjestysluvultaan määräjän alkamispäivää (siviiliprosessilain 125 §:n 2 momentti). Siinä tapauksessa, että määräjän viimeisestä kuukaudesta puuttuu määräjän päättymisen osalta ratkaiseva päivämäärä (määräaika alkaa esimerkiksi 31. tammikuuta), määräaika päättyy kyseisen kuukauden viimeisenä päivänä (125 §:n 2 momentti). Vapaapäivät eivät vaikuta määräaikojen alkamiseen tai kulumiseen.

10 Jos määräaika päättyy lauantaina, sunnuntaina tai yleisenä vapaapäivänä, pidennetäänkö sitä seuraavaan työpäivään?

Kyllä. Jos määräaika päättyy lauantaina, sunnuntaina, yleisenä vapaapäivänä tai pitkäperjantaina, sitä pidennetään seuraavaan työpäivään.

11 Onko olemassa tilanteita, joissa määräaika pidennetään? Millä edellytyksillä määräaikaan voi saada pidennyksen?

Muutoksenhakumenettelyissä sitovien määräaikojen kulumisen keskeytetään heinäkuun 15. päivän ja elokuun 17. päivän välillä sekä joulukuun 24. päivän ja tammikuun 6. päivän välillä. Jos nämä keskeytysajankohdat alkavat sitovan määräjän kuluessa tai sitova määräaika alkaa tällaisena ajankohtana, sitovaa määräaika pidennetään keskeytysajankohdan koko keston verran tai keskeytysajankohdan alkaessa vielä jäljellä olevan ajan verran.

Tämä ei koske kaikkia menettelyjä, kuten hallinnanloukkauksriitoja, elatusriitoja, täytäntöönpanokanteita ja välipäätöksiä eikä yksipuolisia ja myöntämiseen perustuvia tuomioita.

12 Mitä määräaika sovelletaan muutoksenhakuun?

Muutoksenhakumääräjät määräytyvät periaatteessa ratkaisun muodon (tuomio vai päätös) ja asian luonteen perusteella. Siviiliriita-asioissa muutoksenhaku-aika on valituksen (*Rekur*) osalta pääsääntöisesti 14 päivää ja muun muutoksenhaun (*Berufung*) osalta neljä viikkoa.

13 Voivatko tuomioistuimet muuttaa määräaika, erityisesti paikalletulolle asetettua määräaika, tai asettaa erityisen määräpäivän paikalletuloa varten?

Tuomioistuin voi pääsääntöisesti pidentää määräaika. Jos määräjän pidentäminen on poikkeuksellisesti kielletty lainsäädännössä, on kyseessä sitova määräaika (esimerkiksi muutoksenhakumääräjät).

Kaikkia määräaikoja voidaan lyhentää osapuolten sopimuksella, jonka olemassaolo on osoitettava kirjallisesti. Tuomioistuin voi lyhentää määräaika osapuolen hakemuksesta, jos osoitetaan, että määräjän lyhentäminen on todennäköisesti tarpeen huomattavien haittojen ehkäisemiseksi, ja jos se osapuoli, jonka toimia määräaika koskee, voi suorittaa kyseisen prosessitoimen vaikeuksista lyhennyksessä määräjässä (siviiliprosessilain 129 §). Määräaika voidaan pidentää hakemuksesta, jos pidennyksestä hyötyvä osapuoli ei voi suorittaa kyseistä prosessitoimintaa alkuperäisessä määräjässä vakavien tai väistämättömien syiden vuoksi ja jos hän ilman pidennystä kärsisi korvaamattomia vahinkoja (128 §:n 2 momentti). Määräaikoja ei voida pidentää osapuolten sopimuksella (128 §:n 1 momentti).

14 Jos sellainen asiakirja, joka on osoitettu asuinpaikkansa vuoksi määräjän pidennykseen oikeutetulle asianosaiselle, annetaan tiedoksi hänelle sellaisessa paikassa, jossa asuvilla ei ole oikeutta määräjän pidennykseen, menettääkö kyseinen asianosainen oikeutensa määräjän pidennykseen?

Ei menetä, koska kyseessä on prosessitoimen suorittamisen oikea-aikaisuus suhteessa itävaltalaiseen tuomioistuimeen.

15 Mitä seuraamuksia aiheutuu, jos määräaikoja ei noudateta?

Prosessitoimen laiminlyönnistä seuraa yleensä se, ettei kyseinen osapuoli voi enää suorittaa myöhempiä prosessitoimia (preklusiovaikutus, siviiliprosessilain 144 §). Tästä poikkeuksena ovat esimerkiksi 289 §:n 2 momentti (todistelun vastaanotosta poisjääntiä koskevat seuraamukset) ja 491 § (valituksen käsittelystä poisjääntiä koskevat seuraamukset).

Myöhässä tehdyt prosessitoimet hylätään pääsääntöisesti lain nojalla tai muutamissa tapauksissa ainoastaan hakemuksesta.

Yleisten seuraamusten lisäksi laiminlyönnistä voi tietyissä tapauksissa aiheutua myös erityisiä seuraamuksia, jotka vaihtelevat huomattavasti. Tärkein laiminlyönnin erityisistä seuraamuksista on se, että toinen osapuoli voi pyytää yksipuolisen tuomion antamista laiminlyönnin perusteella (siviiliprosessilain 396 § ja 442 §). Esimerkkinä voidaan lisäksi mainita asian käsittelyn lykkääntyminen (vähintään kolmeksi kuukaudeksi) 170 §:n mukaan, jos molemmat osapuolet laiminlyövät osallistumisen tuomioistuimen käsittelyyn. Jos kantaja jää pois avio-oikeudellisen asian käsittelystä, kanne todetaan vastaajan pyynnöstä perutuksi, vaikkei kantajan katsota luopuneen vaateestaan (460 §:n 5 kohta).

16 Jos määräaika ylitetään, mitä oikeuskeinoja niitä noudattamatta jättäneillä asianosaisilla on käytettävissään?

Asian käsittelystä poisjäännistä tai prosessitoimen laiminlyönnistä aiheutuvien seuraamusten välttämiseksi voidaan turvautua seuraaviin oikeuskeinoihin:

Oikeuksien ennalleen palauttaminen (*Wiedereinsetzung in den vorigen Stand*, siviiliprosessilain 146 § ja sitä seuraavat pykälät)

Oikeuksien ennalleen palauttaminen on oikeuskeino, johon voidaan turvautua asian käsittelystä poisjäännistä tai prosessitoimelle asetetun määräjän laiminlyönnistä aiheutuvien seuraamusten välttämiseksi silloin, kun osapuolen tai hänen edustajansa laiminlyönti on johtunut odottamattomasta tai väistämättömästä tapahtumasta. Lisäksi edellytetään, ettei osapuoli tai hänen edustajansa ole aiheuttanut laiminlyöntiä tai ainakaan se ei ole saanut aiheutua heidän vähäistä suuremman tuottamuksestaan. Tätä oikeuskeinoa koskeva hakemus on toimitettava 14 päivän kuluessa laiminlyönnin aiheuttaneen esteen poistumisesta.

Takaisinsaanti (*Widerspruch*, 397a § ja 442a §)

Takaisinsaanti on oikeuskeino, jolla voidaan hakea yksipuolisen tuomion kumoamista siviiliprosessilain 396 §:n tai 442 §:n nojalla. Takaisinsaantia on haettava pääsääntöisesti 14 päivän kuluessa yksipuolisen tuomion tiedoksiannosta asiaa käsittelevään tuomioistuimeen toimitetulla asiakirjalla. Kyseistä määräaika ei voida pidentää.

Valitus (*Berufung*, 461 § ja sitä seuraavat pykälät)

Yksipuolista tuomiota vastaan voidaan tehdä valitus erityisesti sillä perusteella, ettei laiminlyöntiä ole tapahtunut, koska tapaukseen on sovellettu jokin siviiliprosessilain 477 §:n 1 momentin 4 ja 5 kohdan mitättömyysperusteista (virheellinen tiedoksianto tai osapuolen puutteellinen edustus asian käsittelystä).

Päivitetty viimeksi: 24/09/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tämän sivun alkukielistä versiota [PL](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Menettelylliset määräjät - Puola

1 Erityyppiset määräjät, joita sovelletaan siviiliasioita koskevien menettelyjen yhteydessä

Puolan siviilioikeudellisessa menettelyssä on 1) lakisääteiset, tuomioistuimen asettamat ja sopimukseen perustuvat määräjät osapuolten suorittamille menettelytoimille ja 2) ohjeelliset määräjät tuomioistuimen suorittamille menettelytoimille.

Lakisääteiset ja tuomioistuimen asettamat määräjät ovat lopullisia, eikä niitä saa ylittää.

Lakisääteiset eli laissa vahvistetut määräjät ovat ns. preklusiivisia määräaikoja, mikä tarkoittaa, että niiden noudattamatta jättämisen seurauksena menetetään oikeus kyseisen menettelytoimen suorittamiseen. Tällaisia määräaikoja ei voida pidentää eikä lyhentää.

Lakisääteinen määräaika alkaa laissa määritetystä ajankohdasta. Lakisääteisiä määräaikoja on kahdenlaisia: määräaika, jota ennen toimi on toteutettava, ja määräaika, jonka jälkeen toimi voidaan toteuttaa. Lakisääteisiä määräaikoja ovat mm. määräajat oikeussuojakeinojen hakemiselle, esimerkiksi muutoksenhaun tai valituksen esittämiselle.

Myös tuomioistuimen asettamat määräajat ovat preklusiivisia. Näitä määräaikoja voidaan pidentää tai lyhentää, mutta vain tärkeästä syystä ja ennen määräajan päättymistä tehdyn hakemuksen perusteella. Tämä voidaan tehdä jopa ilman vastapuolen kuulemistä. Nämä määräajat alkavat siitä, kun asiasta on tehty päätös tai annettu määräys. Kun siviiliprosessilaissa säädetään automaattisesta tiedoksiantamisesta, määräajat alkavat siitä, kun päätös tai määräys annetaan tiedoksi.

Tuomioistuimen asettamia määräaikoja ovat mm. määräajat oikeudellisen tai menettelyllisen esteellisyyden vahvistamiseksi tai menettelyyn liittyvien puutteiden korjaamiseksi muutoksenhaussa tai valituksessa.

Sopimukseen perustuvat määräajat asetetaan nimensä mukaisesti osapuolten välisessä sopimuksessa. Perinteinen esimerkki tästä on menettelyn keskeyttäminen osapuolten yhteisestä hakemuksesta. Jos osapuolet jättävät tällaisen hakemuksen, tuomioistuin voi keskeyttää menettelyn (mutta sen ei ole pakko tehdä sitä). Tällaisen määräajan soveltaminen riippuu ainoastaan osapuolten tahdosta.

Ohjeelliset määräajat on yleensä osoitettu oikeusviranomaisille (tuomioistuimille), ei asianosaisille. Niiden noudattamatta jättämisellä ei ole haitallisia seurauksia menettelylle. Niiden päätarkoituksena on edistää menettelyjen sujuvuutta. Esimerkki tällaisesta määräajasta on tuomioistuimelle tuomion perustelujen laatimista varten asetettu määräaika.

2 Luettelo päivistä, jotka eivät ole 3. kesäkuuta 1971 annetussa asetuksessa (ETY, EURATOM) N:o 1182/71 tarkoitettuja työpäiviä

Vapaapäivistä 18. tammikuuta 1951 annetun lain mukaisesti seuraavat päivät ovat lakisääteisiä vapaapäiviä:

kaikki sunnuntait (lauantait eivät ole lakisääteisiä vapaapäiviä)

1. tammikuuta – uudenvuodenpäivä

6. tammikuuta – loppiainen

pääsiäissunnuntai

pääsiäismaanantai

1. toukokuuta – yleinen vapaapäivä

3. toukokuuta – toukokuun kolmannen päivän kansallinen vapaapäivä
helluntaipäivä

Kristuksen ruumiin ja veren juhla

15. elokuuta – Neitsyt Marian taivaaseenottamisen päivä

1. marraskuuta – pyhäinpäivä

11. marraskuuta – kansallinen vapaapäivä – itsenäisyyspäivä

25. joulukuuta – joulupäivä

26. joulukuuta – tapaninpäivä.

Vuonna 2017 pääsiäissunnuntai on 16. huhtikuuta, pääsiäismaanantai 17. huhtikuuta, helluntaipäivä 4. kesäkuuta ja Kristuksen ruumiin ja veren juhla

15. kesäkuuta.

3 Mitä yleisiä sääntöjä sovelletaan erilaisten siviilimenettelyjen määräaikoihin?

Siviililaissa "määräajalla" voi olla kaksi merkitystä. Se voi olla joko tietty päivä (esim. 5. huhtikuuta 2017) tai tietty jakso, jolla on alku ja loppu (esim. 14 päivää).

Kun asetetaan määräaika, *johon mennessä jotakin on tehtävä*, tärkeintä on määräajan tarkka päättymisajankohta. Määräajan ei tarvitse olla tietty päivämäärä, mutta se on määriteltävä sellaisen seikan perusteella, jonka sopimuspuolet odottavat tapahtuvan tiettyssä tilanteessa.

Menettelylliset määräajat määritetään päivinä, viikkoina, kuukausina tai vuosina. Siviiliprosessilain 165 §:n mukaisesti määräaikojen laskemista säännellään siviilioikeudellisessa menettelyssä määräaikoja koskevilla siviililain säännöksillä, jos laissa, tuomioistuimen päätöksessä, muun valtion viranomaisen päätöksessä tai säädöksessä asetetaan jokin määräaika erittelemättä sitä, miten se lasketaan (siviililain 110 §).

Jos menettelyasiakirja on postitettu puolalaisesta postitoimistosta tai kansainvälisiä postipalveluja toisessa jäsenvaltiossa tarjoavan toimijan postitoimistosta, tämän katsotaan vastaavan sitä, että menettelyasiakirja on jätetty tuomioistuimeen. Vastaavasti riittää, että sotilas jättää asiakirjan päämajaan, vankeudessa oleva henkilö vankilahallintoon tai puolalaisen aluksen miehistön jäsen aluksensa kapteenille.

Päivässä on 24 tuntia, ja se alkaa ja päättyy kello 24.00. Päivinä ilmaistu määräaika päättyy viimeisen päivän päättyessä. Viikkoina, kuukausina tai vuosina ilmaistu määräaika päättyy sen päivän päättyessä, jonka nimi tai järjestysnumero on sama kuin määräajan ensimmäisen päivän, tai jos viimeisessä kuukaudessa ei ole kyseistä päivää, kuukauden viimeisenä päivänä.

Jos määräajan ilmoitetaan päättyvän kuukauden alussa, puolivälissä tai lopussa, sen katsotaan tarkoittavan kuukauden ensimmäistä, 15:tä tai viimeistä päivää, ja puoli kuukautta tarkoittaa 15:tä päivää.

Jos määräaika ilmaistaan kuukausina tai vuosina eikä jatkuvuutta edellytetä, kuukaudessa katsotaan olevan 30 päivää ja vuodessa 365 päivää. Jos määräaika tietyn toimen suorittamiselle päättyy lakisääteisenä vapaapäivänä tai lauantaina, määräaika päättyy seuraavana päivänä, joka ei ole vapaapäivä tai lauantai.

4 Kun teko tai virallinen toimi on suoritettava tietyn ajanjakson aikana, milloin ajanjakso alkaa?

Jos päivinä määritetty määräaika alkaa tietyistä tapahtumasta, päivää, jona tapahtuma tapahtuu, ei oteta huomioon määräajan laskemisessa. Jos tuomioistuin on esimerkiksi 11. tammikuuta 2017 antanut asianosaiselle tiedoksi oikeudenkäyntiasiakirjan, jossa tämä määrätään suorittamaan tietty toimi seitsemän päivän määräajassa, määräaika päättyy keskiyöllä (24.00) 18. tammikuuta 2017.

5 Voiko määräajan kulumisen aloittavaan hetkeen vaikuttaa tai sitä muuttaa se tapa, jolla asiakirjat lähetetään tai annetaan tiedoksi (henkilökohtaisesti haastemiehen välityksellä tai postitse)?

Tuomioistuin voi antaa oikeudenkäyntiasiakirjoja tiedoksi eri tavoin: postitse, haastemiehen tai oikeudenpalvelijan välityksellä tai tuomioistuimen tiedoksiantajaoston avulla. Tiedoksianto voidaan toimittaa myös luovuttamalla asiakirja vastaanottajalle tuomioistuimen kirjaamossa. Mikäli tiedoksianto on toteutettu sääntöjen mukaisesti, kaikki nämä menetelmät ovat yhtä päteviä, eikä valittu menetelmä vaikuta määräaikojen kulumiseen.

Tuomioistuimet ovat voineet 8. syyskuuta 2016 lähtien antaa oikeudenkäyntiasiakirjoja tiedoksi sähköisten televiestintäjärjestelmien avulla, jos vastaanottaja on jättänyt asiakirjat järjestelmän kautta tai on valinnut sen vaihtoehdoksi tiedonantojen vastaanottamista varten. Vastaanottaja, joka on valinnut vaihtoehdoksi asiakirjojen jättämisen televiestintäjärjestelmän kautta, voi aina luopua sähköistä palvelua koskevasta vaihtoehdosta.

Sähköisesti tiedoksi annettu asiakirja katsotaan tiedoksi annetuksi päivänä, joka ilmoitetaan sähköisessä vastaanottotodistuksessa, vaikka päivämäärä olisi lakisääteinen vapaapäivä. Se, että sähköinen tiedoksianto otetaan vastaan yöllä, ei vaikuta siihen, milloin tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen. Jos järjestelmä ei anna sähköistä vastaanottotodistusta, tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen 14 päivän kuluttua siitä kun asiakirja on ladattu järjestelmään.

Edellä esitetyissä säännöissä edellytetään, että osapuolet tarkastavat sähköisen tilinsä vähintään 14 päivän välein.

6 Kun määräajan kuluminen alkaa jostakin tapahtumasta, lasketaanko määräaikaan mukaan päivä, jona tapahtuma ilmenee?

Jos päivinä määritetyn määräajan alku on tietty tapahtuma, päivää, jona tapahtuma tapahtuu, ei oteta huomioon määräaikaa laskettaessa.

7 Kun määräaika on ilmaistu päivissä, tarkoittaako ilmoitettu päivien lukumäärä kalenteripäiviä vai työpäiviä?

Päivinä ilmaistut määräajat tarkoittavat kalenteripäiviä. Jos määräaika tietyn toimen suorittamiselle päättyy lakisääteisenä vapaapäivänä tai lauantaina, määräaika päättyy seuraavana päivänä, joka ei ole vapaapäivä tai lauantai.

8 Entä jos määräaika on ilmaistu viikoissa, kuukausissa tai vuosissa?

Viikkoina, kuukausina tai vuosina ilmaistu määräaika päättyy sen päivän päättyessä, jonka nimi tai järjestysnumero on sama kuin määräajan ensimmäisen päivän, tai jos viimeisessä kuukaudessa ei ole kyseistä päivää, kuukauden viimeisenä päivänä.

Jos määräajan ilmoitetaan päättyvän kuukauden alussa, puolivälissä tai lopussa, sen katsotaan tarkoittavan kuukauden ensimmäistä, 15:tä tai viimeistä päivää. Puoli kuukautta tarkoittaa 15:tä päivää.

Jos määräaika on ilmaistu kuukausina tai vuosina eikä jatkuvuutta edellytetä, kuukaudessa katsotaan olevan 30 päivää ja vuodessa 365 päivää.

9 Milloin viikoissa, kuukausissa tai vuosissa ilmaistu määräaika päättyy?

Viikkoina, kuukausina tai vuosina ilmaistu määräaika päättyy sen päivän päättyessä, jonka nimi tai järjestysnumero on sama kuin määräajan ensimmäisen päivän, tai jos viimeisessä kuukaudessa ei ole kyseistä päivää, kuukauden viimeisenä päivänä.

Jos määräajan ilmoitetaan päättyvän kuukauden alussa, puolivälissä tai lopussa, sen katsotaan tarkoittavan kuukauden ensimmäistä, 15:tä tai viimeistä päivää. Puoli kuukautta tarkoittaa 15:tä päivää.

Jos määräaika on ilmaistu kuukausina tai vuosina eikä jatkuvuutta edellytetä, kuukaudessa katsotaan olevan 30 päivää ja vuodessa 365 päivää.

10 Jos määräaika päättyy lauantaina, sunnuntaina tai yleisenä vapaapäivänä, pidennetäänkö sitä seuraavaan työpäivään?

Jos määräaika tietyn toimen suorittamiselle päättyy vapaapäivänä tai lauantaina, määräaika päättyy seuraavana päivänä, joka ei ole vapaapäivä tai lauantai.

11 Onko olemassa tilanteita, joissa määräaikaa pidennetään? Millä edellytyksillä määräaikaan voi saada pidennyksen?

Vain tuomioistuimen tai puheenjohtajana toimivan tuomarin asettamia määräaikoja voidaan pidentää tai lyhentää. Päätöksen määräajan pidentämisestä tai lyhentämisestä voi tehdä joko puheenjohtajana toimiva tuomari tai tuomioistuin, mutta vain tärkeästä syystä oman harkintansa mukaan.

Määräaikaa voidaan pidentää tai lyhentää vain osapuolen, hakemusmenettelyn osapuolen, väliintulijan, yleisen syyttäjän, työsuojelutarkastajan, kuluttaja-asiamiehen, kansalaisjärjestön, tuomioistuimen nimittämän asiantuntijan tai todistajan esityksestä, jos määräaika koskee heidän toimiaan. Tuomioistuin tai tuomari ei voi tehdä tällaista päätöstä oma-aloitteisesti.

Hakemus määräajan pidentämiseksi on jätettävä ennen asetetun määräajan päättymistä.

12 Mitä määräaikaa sovelletaan muutoksenhakuun?

Puolan siviiliprosessilaissa vahvistetaan lakisääteiset määräajat oikeussuojakeinojen käyttämiseksi oikeuden päätöksen (tuomio (*wyrok*), hakemusmenettelyn asiasisältöä koskevan päätöksen (*postanowienie co do istoty sprawy w postępowaniu nieprocesowym*), poissaolotuomion (*wyrok zaoczny*), saatavien perintää koskevassa menettelyssä annetun maksamismääräyksen (*nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym*), maksamismääräysmenettelyssä annetun maksamismääräyksen (*nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym*) ja päätösten (*postanowienie*)) tyyppin mukaisesti. Erityisesti on säädetty seuraavista lakisääteisistä määräajoista:

Tuomio ja päätös hakemusmenettelyn asiasisällöstä: Tuomion perustelut on esitettävä kirjallisesti, jos asianosainen hakee tuomion tiedoksiantamista perusteluineen viikon kuluessa päivästä, jona tuomiolauselma luettiin, ja kahdessa seuraavassa tapauksessa viikon kuluessa tuomion tiedoksiantamisesta:

1) kun ilman asianajajaa, oikeudellista edustajaa tai patenttiasiamiestä toimiva osapuoli ei ollut paikalla, kun tuomio luettiin, koska hän oli vankilassa, ja 2) kun tuomio annettiin suljetussa istunnossa. Muutoksenhaku on toimitettava tuomioistuimeen, joka antoi riitautetun tuomion, kahden viikon kuluessa tuomion ja sen perustelujen tiedoksiantamisesta. Jos osapuoli ei ole pyytänyt tuomion tiedoksiantamista perusteluineen viikon kuluessa päivästä, jona tuomiolauselma luettiin, muutoksenhaun määräaika alkaa päivästä, jona kyseisen hakemuksen jättämisen määräaika päättyy.

Päätös: Muutoksenhaun määräaika on yksi viikko, ja se alkaa päätöksen tiedoksiantamisesta, tai jos osapuoli ei ole esittänyt annettussa määräajassa pyyntöä siitä, että käsittelyssä tehty päätös annetaan tiedoksi, päätöksen lukemisesta.

Vastaajan tuomitseminen poissaolevana: Vastaaja, jota vastaan tuomio on annettu poissaolevana, voi vastustaa sitä kahden viikon kuluessa siitä, kun tuomio on annettu hänelle tiedoksi.

Kantajan tuomitseminen poissaolevana: Tuomioistuin esittää perustelut poissaolotuomioon, jos kanne on hylätty kokonaisuudessaan tai osittain, ja kantaja on pyytänyt perusteluja viikon kuluessa siitä, kun tuomio on annettu hänelle tiedoksi, tai jos kantaja, joka ei ole esittänyt tällaista pyyntöä, on hakenut tuomioon muutosta asetetussa määräajassa.

Maksamismääräys saatavien perintää koskevassa menettelyssä: Vastaaja veloitetaan maksamismääräyksessä joko täyttämään vaatimus kokonaan kuluineen tai vastustamaan sitä kahden viikon kuluessa määräyksen tiedoksiantamisesta.

Maksamismääräys maksamismääräysmenettelyssä: Tuomioistuin määrää, että vastaajan on joko täytettävä vaatimus kokonaan kuluineen kahden viikon kuluessa määräyksen tiedoksiantamisesta tai vastustettava sitä samassa määräajassa.

13 Voivatko tuomioistuimet muuttaa määräaikaa, erityisesti paikalletulolle asetettua määräaikaa, tai asettaa erityisen määräpäivän paikalletuloa varten?

Menettelyn todistajalla tai asianosaisella on velvollisuus olla läsnä oikeudenistunnossa. Todistajan on saavuttava oikeudenistuntoon myös siinä tapauksessa, että hän ei tunne asian olosuhteita tai vaikka hän olisi jo päättänyt käyttää oikeuttaan kieltäytyä todistamisesta.

Todistajan on esitettävä selvitys poissaolosta (läsnäolovelvollisuuden laiminlyönti) kirjallisesti ennen käsittelypäivää. Selvityksen esittäminen myöhemmin ei estä tuomioistuinta määräämästä käsittelyssä todistajalle sakkoa. Todistajan on liitettävä selvitykseensä asiakirja, jossa vahvistetaan poissaolon syy.

Todistajan poissaolo voidaan hyväksyä, jos syynä on sairaus, tärkeä työmatka tai vakava ennakoimaton tapaus. Jos poissaolon syyksi ilmoitetaan sairaus, tuomioistuimen lääkärin on annettava todistus, jossa vahvistetaan kyvyttömyys tulla paikalle. Siinä tapauksessa tuomioistuin määrää uuden päivän paikalletuloa varten.

14 Jos sellainen asiakirja, joka on osoitettu asuinpaikkansa vuoksi määräajan pidennykseen oikeutetulle asianosaiselle, annetaan tiedoksi hänelle sellaisessa paikassa, jossa asuvilla ei ole oikeutta määräajan pidennykseen, menettääkö kyseinen asianosainen oikeutensa määräajan pidennykseen?

Asianosaiseen tai todistajaan sovelletaan oikeusviranomaisen (tuomioistuimen) soveltamia siviilimenettelyä koskevia sääntöjä.

15 Mitä seuraamuksia aiheutuu, jos määräaikoja ei noudateta?

Asianosaisen määräajan päättymisen jälkeen toteutuma menettelytoimi on mitätön. Tätä periaatetta sovelletaan sekä lakisääteisiin että tuomioistuimen asettamiin määräaikoihin. Menettelytoimen mitättömyys tarkoittaa, että määräajan päättymisen jälkeen toteutetulla toimella ei ole niitä oikeusvaikutuksia, jotka sillä olisi, jos se olisi suoritettu lain mukaan. Määräajan päättymisen jälkeen toteutettu menettelytoimi on mitätön myös silloin, kun tuomioistuin ei ole vielä antanut päätöstä määräajan päättymisen vuoksi.

16 Jos määräaika ylitetään, mitä oikeuskeinoja niitä noudattamatta jättäneillä asianosaisilla on käytettävissään?

Jos määräaika ylitetään, asianosainen voi hakea määräajan palauttamista ja menettelyn avaamista uudelleen.

Jos asianosainen ei ole noudattanut menettelytoimen suorittamisen määräaika muusta kuin omasta syystä, tuomioistuin voi palauttaa määräajan asianosaisen pyynnöstä. Määräajan palautusta ei kuitenkaan myönnetä, jos määräajan noudattamatta jättämisellä ei ole menettelyyn haitallisia vaikutuksia asianosaisen kannalta.

Hakemus määräajan palauttamiseksi on jätettävä sille tuomioistuimelle, jossa toimi oli määrä suorittaa, viimeistään viikon kuluessa siitä, kun syy määräajan noudattamatta jättämiseen on lakannut olemasta voimassa. Hakemuksessa on esitettävä sen perusteena olevat olosuhteet. Asianosaisen on suoritettava menettelytoimi samalla kun hakemus jätetään.

Kun määräajan päättymisestä on kulunut vuosi, se voidaan palauttaa vain poikkeustapauksissa. Kun hakemus määräajan palauttamiseksi koskee muutoksenhaku avioliiton mitätöintiä tai avioeron tuomitsemista koskevaan tuomioon, sitä ei oteta käsiteltäväksi, jos ainakin toinen osapuoli on mennyt uusiin naimisiin sen jälkeen kun tuomio on tullut lainvoimaiseksi. Tuomioistuin hylkää määräajan palauttamista koskevan hakemuksen, joka on jätetty myöhässä tai jota ei voida ottaa käsiteltäväksi lain nojalla.

Määräajan palauttamista koskevan pyynnön esittäminen ei keskeytä menettelyä tai päätöksen toimeenpanoa. Tuomioistuin voi kuitenkin olosuhteiden niin vaatiessa keskeyttää menettelyn tai päätöksen toimeenpanon. Jos hakemus hyväksytään, tuomioistuin voi välittömästi jatkaa asian käsittelyä.

Kun menettely avataan uudelleen, lainvoimaisella päätöksellä ratkaistu asia voidaan käsitellä uudelleen. Muutoksenhaku, jossa pyydetään menettelyn uudelleen avaamista, käsitellään usein ylimääräisenä oikeussuojakeinona (tai ylimääräisenä muutoksenhakuna). Sitä käytetään lainvoimaisten päätösten riitauttamisessa, toisin kuin tavanomaisia oikeussuojakeinoja (joita käytetään muiden kuin lainvoimaisten päätösten riitauttamisessa).

Menettelyn uudelleen avaamista voidaan pyytää sen perusteella, että tuomio perustui väärennettyyn tai muutettuun asiakirjaan tai rikostuomioon, joka on sittemmin kumottu, tai että tuomio perustui rikokseen.

Menettelyn uudelleen avaamista voidaan pyytää myös siinä tapauksessa, että myöhemmin tulee ilmi samaa oikeussuhdetta koskeva aiempi lainvoimainen tuomio tai sellaisia tosiseikkoja tai todisteita, jotka voisivat vaikuttaa asian tulokseen ja joita asianosainen ei voinut käyttää edellisessä menettelyssä.

Menettelyn uudelleen avaamista voidaan pyytää myös, jos tuomion sisältöön vaikutti päätös, joka ei lopettanut menettelyä asiassa ja joka oli tehty sellaisen säädöksen perusteella, jonka perustuslakituomioistuin on todennut [perustuslain](#), ratifoidun kansainvälisen sopimuksen tai lain vastaiseksi (kumottu tai muutettu siviiliprosessilain mukaisesti).

Menettelyn uudelleen avaamista ei voida pyytää yli kymmenen vuoden kuluessa siitä, kun tuomiosta tuli lainvoimainen (paitsi jos asianosainen ei voinut toimia asianmukaisesti tai häntä ei edustettu asianmukaisesti).

Päivitetty viimeksi: 27/06/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Menettelylliset määräajat - Romania

1 Erityyppiset määräajat, joita sovelletaan siviiliasioita koskevien menettelyjen yhteydessä

Menettelylliseltä kannalta menettelyn määräaika on yleisesti määriteltynä aikaväli, jonka kuluessa tietyt prosessitoimet on tehtävä tai niiden tekeminen päinvastoin on kielletty. Siihen sovelletaan siviiliprosessilaista annetun lain nro 134/2010, sellaisena kuin se on myöhemmin muutettuna ja täydennettynä (tuli voimaan 15. helmikuuta 2013), 180–186 §:ää.

Kaikki siviiliprosessin puitteissa käytettävät erityyppiset määräajat luokitellaan vahvistamistavan mukaan lakisääteiksi, oikeudellisiksi tai tavanomaisiksi määräajoiksi (niiden luonteesta riippumatta). Lakisääteisistä määräajoista säädetään nimenomaisesti laissa, ja ne ovat periaatteessa muuttumattomia. Näin ollen tuomari tai osapuolet eivät voi lyhentää tai pidentää niitä (esimerkiksi viiden päivän määräaika haasteen tiedoksi antamista varten). Poikkeuksena laissa sallitaan tiettyjen lakisääteisten määräaikojen pidentäminen tai lyhentäminen. Oikeudelliset määräajat ovat niitä, jotka tuomioistuin asettaa asioiden käsittelyn aikana. Ne koskevat muun muassa asianosaisten paikalletuloa, todistajien kuulemista ja todisteiden eli asiakirjojen ja asiantuntijoiden raporttien hallinnointia. Tavanomaiset määräajat ovat niitä, jotka asianosaiset voivat vahvistaa riita-asioita koskevien tuomioiden antamisen aikana, eivätkä ne edellytä tuomioistuimen hyväksyntää.

Tyyppin mukaan menettelyn määräajat ovat pakottavia (ehdottomia) tai kieltäviä (lykkäviä). Pakottavia ovat määräajat, joiden kuluessa tietty prosessitoimi on toteutettava (esimerkiksi määräajat muutoksenhaun tekemiselle), ja kieltäviä määräajat, joiden kuluessa ei lain mukaan saa toteuttaa mitään prosessitoimia. Toinen kriteeri määräaikojen luokittelulle liittyy seuraamukseen, jota sovelletaan, jos määräaikoja ei noudateta. Siltä osin määräajat voivat olla ehdottomia tai suhteellisia. Jos ehdottomia määräaikoja ei noudateta, ne vaikuttavat lopulta prosessitoimien pätevytyteen. Suhteellisten määräaikojen noudattamatta jättäminen ei puolestaan välttämättä johda prosessitoimien mitätöintiin, mutta voi käynnistää kurinpitotoimien tai taloudellisten seuraamusten soveltamisen syyllisiin osapuoliin (pätöksen määräaika, valmistelun määräaika jne.).

Määräaikojen kesto voi olla tunteja, päiviä, viikkoja, kuukausia ja vuosia. Myös tästä luokituksesta säädetään siviiliprosessilain 181 §:ssä. Lisäksi on tiettyjä tapauksia, joissa laissa ei säädetä erityisesti tietyn tyyppisestä määräajasta (tunti, päivä jne.), vaan viimeisestä ajankohdasta prosessitoimen toteuttamiselle (esimerkiksi kun kyse on täytäntöönpanon vastustamisesta, joka voidaan tehdä viimeiseen täytäntöönpanotoimenpiteeseen asti). Laissa voidaan myös esittää säännöksiä siitä, että toimi olisi toteutettava ”viipymättä” tai ”mahdollisimman pian” tai ”kiireellisesti”.

2 Luettelo päivistä, jotka eivät ole 3. kesäkuuta 1971 annetussa asetuksessa (ETY, EURATOM) N:o 1182/71 tarkoitettuja työpäiviä

Romanian lainsäädännön mukaan vapaapäiviä ovat kaikki lauantait ja sunnuntait, ja niiden lisäksi kansalliset vapaapäivät (kansallispäivä – 1. joulukuuta, työn päivä – 1. toukokuuta) ja merkittävät uskonnolliset juhlapäivät (joulu – 25. ja 26. joulukuuta, pääsiäinen – kaksi päivää ja helluntai – yksi päivä kalenterin mukaan vaihtuen, Neitsyt Marian taivaaseenastuminen päivä – 15. elokuuta, pyhän Andreaan päivä – 30. marraskuuta), sekä uusivuosi – 1. ja 2. tammikuuta.

3 Mitä yleisiä sääntöjä sovelletaan erilaisten siviilimenettelyjen määräaikoihin?

Määräaikoihin sovellettavat säännöt esitetään siviiliprosessilain 180–186 §:ssä.

4 Kun teko tai virallinen toimi on suoritettava tietyn ajanjakson aikana, milloin ajanjakso alkaa?

Kullakin määräajalla on alkamis- ja päättymisaika sekä näiden välissä oleva kesto.

Alkamisajasta säädetään siviiliprosessilain 184 §:n 1 momentissa, että määräajat alkavat päivästä, jona prosessitoimet annetaan tiedoksi, ellei laissa toisin säädetä.

On kuitenkin myös asioita, joissa määräaikojen alkamisajankohdaksi asetettu prosessitoimen tiedoksiantaminen voidaan korvata vastaavilla prosessitoimilla (yhdenvertaiset asiat). Siinä tapauksessa määräajan käynnistävä prosessitoimen tiedoksiantaminen korvataan joissakin tapauksissa muilla menettelyillä, jotka aloittavat määräajan kulumisen (esimerkiksi pyyntö antaa prosessitoimet tiedoksi vastapuolelle, muutoksenhaun tekeminen tai toimeenpanomääräyksen tiedoksi antaminen).

Yleisestä säännöstä poiketen on myös asioita, joissa määräajat alkavat muista ajankohdista kuin tiedoksi antamisesta. Ne voivat alkaa tuomiosta (määräajan päättymisen toteaminen, tuomion täydentäminen), todisteiden tunnistamisesta (pyydettyjen määrrien tai todistajaluettelon toimittaminen viiden päivän kuluessa) tai tiettyjen asiakirjojen julkaisemisesta (kiinteistön myynnistä ilmoittaminen viiden päivän kuluessa).

Päättymisajalla tarkoitetaan ajankohtaa, jolloin määräajan vaikutus saavutetaan. Se on ajankohta, jona joko loppuu mahdollisuus toteuttaa menettely, jota varten määräaika on asetettu (pakottaville määräajoille), tai ajankohta, jona oikeus toteuttaa tiettyjä prosessitoimia alkaa (kieltäville määräajoille).

5 Voiko määräajan kulumisen aloittavaan hetkeen vaikuttaa tai sitä muuttaa se tapa, jolla asiakirjat lähetetään tai annetaan tiedoksi (henkilökohtaisesti haastemiehen välityksellä tai postitse)?

Määräajat kuluvat aloitus- ja päättymisajankohdan välillä periaatteessa keskeytyksettä ilman mahdollisuutta keskeyttämiseen tai lykkäämiseen. Asianosaisen tahdosta riippumattomista olosuhteista johtuva syy – johon viitataan siviiliprosessilain 186 §:ssä – on kuitenkin peruste menettelyn määräaikojen keskeyttämiseen. Muitakin erityisiä keskeyttämisen oikeuttavia olosuhteita on (esimerkiksi muutoksenhaun määräajan keskeyttäminen – siviiliprosessilain 469 §). Laissa kuitenkin säädetään, että menettelyn määräaika voidaan myös lykätä (kuten vanhentumisaikaa koskevassa tapauksessa – siviiliprosessilain 418 §). Jos määräaika keskeytetään siviiliprosessilain 186 §:n nojalla, esteen loppumisen jälkeen 15 päivän vakiomääräaika alkaa kuluu riippumatta keskeytyksen kestosta. Lykkäyksessä määräaika jatkaa kulumista ajankohdasta, jossa lykkääminen on pysähtynyt, ja siihen lisätään myös ennen määräajan lykkäämistä kulunut aika.

Siviiliprosessilain 183 §:n mukaan oikeudenkäyntiasiakirja, joka on toimitettu lakisääteisessä määräajassa postitoimistoon tai lähettipalveluun tai erityiseen viestintäpalveluun toimitettuna kirjattuna kirjeenä, katsotaan toimitetun määräajassa. Myös asiakirjan, jonka asianosainen osapuoli on toimittanut lakisääteisessä määräajassa sotilasyksikköön tai sen paikan hallintoyksikköön, jossa kyseinen osapuoli on vangittuna, katsotaan noudattavan määräaika. Postitoimiston kuitti ja mahdollinen lähettipalvelun, erityisen viestintäpalvelun, sotilasyksikön tai hallintotoimiston antama kirjaamiskuitti tai tosite toimitetusta asiakirjasta on todiste päivämäärästä, jona asianosainen osapuoli on aloittanut toimen.

6 Kun määräajan kulumisen alkaa jostakin tapahtumasta, lasketaanko määräaikaan mukaan päivä, jona tapahtuma ilmenee?

siviiliprosessilain 181 §:n mukaan päivissä ilmaistut määräajat lasketaan siten, että päivää, jona aika alkaa kuluu – *dies a quo* – tai päivää, jona se päättyy – *dies ad quem* – ei oteta huomioon. Sovellettavat säännöt määritetään aloitusajankohdan yhteydessä, kuten kohdassa 4 esitetään.

Päivissä ilmaistut määräajat lasketaan aina kokonaisina päivinä, mutta asiakirja voidaan toimittaa vain tuomioistuimen yksikköjen työaikana. Tämä epäkohta voidaan kuitenkin välttää lähettämällä menettelyasiakirja postitse, sillä postista ilmoitetaan virallisesti päivämäärä ja tosiasiallinen toimitustapa vastaanottajalle. Katso myös vastaus kysymykseen 4.

7 Kun määräaika on ilmaistu päivissä, tarkoittaako ilmoitettu päivien lukumäärä kalenteripäiviä vai työpäiviä?

Jos henkilön on toteutettava toimia tai hänelle toimitetaan asiakirja tiedoksi maanantaina 4. huhtikuuta 2005, ja häntä pyydetään antamaan vastaus 14 päivän kuluessa tiedoksi antamisesta, tarkoittaako se, että kyseisen henkilön on vastattava ennen

i. maanantaita 18. huhtikuuta (kalenteripäiviä) vai

ii. perjantaita 22. huhtikuuta (työpäiviä)?

Oikea vastaus on, että määräaika lasketaan kalenteripäivinä. Kyseisen henkilön on toteutettava toimia viimeistään 18. huhtikuuta.

8 Entä jos määräaika on ilmaistu viikoissa, kuukausissa tai vuosissa?

Siviiliprosessilain 182 §:n mukaisesti vuosissa, kuukausissa tai viikoissa ilmaistut määräajat päättyvät aloituspäivää vastaavan päivän lopussa.

Määräajan, joka alkaa kuukauden 29., 30. tai 31. päivänä ja päättyy kuukautena, jossa ei ole tällaista päivää, katsotaan päättyvän vastaavaa päivää edeltävänä päivänä.

Määräaika, joka päättyy lakisääteisenä vapaapäivänä tai kun tiedoksiantoa on lykätty, jatketaan seuraavan työpäivän loppuun.

9 Milloin viikoissa, kuukausissa tai vuosissa ilmaistu määräaika päättyy?

Viikoissa, kuukausissa tai vuosissa ilmaistu määräaika päättyy vastaavana päivänä viimeisellä viikolla tai viimeisenä kuukautena tai vuotena. Jos viimeisessä kuukaudessa ei ole päivää, joka vastaa määräajan alkamispäivää, määräaika päättyy kyseisen kuukauden viimeisenä päivänä. Kun määräajan viimeinen päivä on vapaapäivä, määräaika jatketaan seuraavaan työpäivään.

10 Jos määräaika päättyy lauantaina, sunnuntaina tai yleisenä vapaapäivänä, pidennetäänkö sitä seuraavaan työpäivään?

Kyllä. Kun määräajan viimeinen päivä on muu kuin työpäivä, määräaika jatketaan seuraavaan työpäivään.

11 Onko olemassa tilanteita, joissa määräaika pidennetään? Millä edellytyksillä määräaikaan voi saada pidennyksen?

Siviiliprosessilain 184 §:ssä määritetään, että menettelyn määräaika keskeytetään ja uusi määräaika alkaa kuluu uuden tiedoksiantamisen päivästä seuraavissa tapauksissa:

kun jompikumpi osapuolista on menehtynyt, uusi asiakirja annetaan tiedoksi menehtyneen osapuolen viimeiseen asuinpaikkaan perillisille ilmoittamatta kunkin perillisen nimeä ja asemaa.

kun jommankumman osapuolen edustaja on menehtynyt, uusi asiakirja annetaan tiedoksi asianomaiselle osapuolelle.

Menettelyn määräaika ei ala kuluu. Jos se on alkanut kuluu aiemmin, se keskeytetään sen osapuolen osalta, jolla ei ole oikeustoimikelpoisuutta tai jonka oikeustoimikelpoisuus on rajoitettu, siihen asti, että kyseiselle osapuolelle on tarvittaessa nimetty edustaja tai avustaja.

12 Mitä määräaika sovelletaan muutoksenhakuun?

Eri oikeusaloille on vahvistettu erityisiä määräaikoja. Siviiliprosessilaissa muutoksenhaun (*apel*) ja toisen muutoksenhaun (*recurs*) yleiset määräajat ovat 30 päivää. Tiettyissä tapauksissa (erityismenettelyt), esimerkiksi presidentin määräyksen osalta, muutoksenhaun määräaika on viisi päivää, mikä on lyhyempi kuin muutoksenhaun esittämisen määräaika yleislainsäädännössä.

13 Voivatko tuomioistuimet muuttaa määräaika, erityisesti paikalletulolle asetettua määräaika, tai asettaa erityisen määräpäivän paikalletuloa varten?

Vastaus on kyllä. Tiettyissä poikkeustapauksissa tuomari voi lain nojalla joko pidentää määräaika (esimerkiksi viisi päivää siviiliprosessilain 469 §:n mukaisesti muutoksenhaussa ja 490 §:n mukaisesti toisessa muutoksenhaussa) tai lyhentää sitä (esimerkiksi siviiliprosessilain 159 §:n nojalla haasteen tiedoksiantamisen yhteydessä viisi päivää ennen käsittelypäivää).

14 Jos sellainen asiakirja, joka on osoitettu asuinpaikkansa vuoksi määräajan pidennykseen oikeutetulle asianosaiselle, annetaan tiedoksi hänelle sellaisessa paikassa, jossa asuvilla ei ole oikeutta määräajan pidennykseen, menettääkö kyseinen asianosainen oikeutensa määräajan pidennykseen?

Siviiliprosessilain 1 087 §:n pykälän nojalla tuomioistuin soveltaa kansainvälisissä siviilimenettelyissä Romanian prosessilakia, ellei nimenomaisesti toisin määrätä. Katso myös vastaus kysymyksiin 5, 11 ja 16.

15 Mitä seuraamuksia aiheutuu, jos määräaikoja ei noudateta?

Kuten edellä on todettu, ehdottoman määräajan noudattamatta jättäminen vaikuttaa lopulta menettelyn pätevytyteen. Suhteellisten määräaikojen noudattamatta jättäminen ei puolestaan välttämättä johda prosessitoimien mitätöintiin, mutta voi käynnistää kurinpitotoimien tai taloudellisten seuraamusten soveltamisen syyllisiin osapuoliin (päättöksen määräaika, valmistelun määräaika jne.).

Menettelyn määräaikojen noudattamatta jättäminen johtaa todennäköisesti useiden seuraamusten soveltamiseen seuraavasti:

prosessitoimen mitätöinti

prosessitoimen toteuttamiseen annetun määräajan kumoaminen

tuomioistuimelle esitetyn hakemuksen voimassaolon päättyminen

pakkotytäntöönpanoa koskevan oikeuden vanhentumisajan päättyminen

taloudelliset seuraamukset

kurinpitotoimet

velvollisuus toteuttaa uudelleen tai muuttaa toimi, joka on toteutettu noudattamatta lakisääteisiä muotovaatimuksia

velvollisuus myöntää korvausta osapuolelle, jolle on koitunut vahinkoa menettelyn muotovaatimusten rikkomisesta.

Siviiliprosessilain 185 §:ssä säädetään, että kun menettelyllistä oikeutta on käytettävä tietyssä määräajassa, tämän velvoitteen noudattamatta jättäminen käynnistää oikeuden menettämisen, ellei laissa toisin säädetä. Prosessitoimi, joka toteutetaan määräajan päättymisen jälkeen, on mitätön. Jos laissa säädetään prosessitoimen keskeytymisestä määräajassa, prosessitoimi, joka on toteutettu ennen määräajan päättymistä, voidaan mitätöidä asianosaisen osapuolen pyynnöstä.

16 Jos määräaika ylitetään, mitä oikeuskeinoja niitä noudattamatta jättäneillä asianosaisilla on käytettävissään?

Siviiliprosessilain 186 §:ssä todetaan, että asianosaiselle, joka on ylittänyt menettelyn määräajan, annetaan uusi määräaika edellyttäen, että asianosainen todistaa, että viive johtuu asianmukaisesti perustellusta syystä. Asianosainen toteuttaa prosessitoimen enintään 15 päivän kuluessa siitä päivästä, jona keskeytys on päätynyt, ja pyytää samalla uutta määräaika. Jos osapuoli tekee muutoksenhaun, määräaika on sama kuin muutoksenhakua varten vahvistettu määräaika. Pynnön uudesta määräajasta käsittelee tuomioistuin, jolla on toimivalta käsitellä määräajassa käyttämättä jäänyttä oikeutta koskeva pyyntö. Kun osapuoli on syyllinen, oikeusuojakeinoja ei ole saatavilla.

Päivitetty viimeksi: 27/06/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Menettelylliset määräajat - Slovakia

1 Erityyppiset määräajat, joita sovelletaan siviiliasioita koskevien menettelyjen yhteydessä

a) Lakisääteiset määräajat, joiden kesto on vahvistettu laissa.

b) Tuomioistuimen asettamat määräajat, joita tuomioistuin voi asianomaisen henkilön pyynnöstä pidentää.

2 Luettelo päivistä, jotka eivät ole 3. kesäkuuta 1971 annetussa asetuksessa (ETY, EURATOM) N:o 1182/71 tarkoitettuja työpäiviä

Yleiset vapaapäivät ovat arkipäiviin osuvia vapaapäiviä. Niihin kuuluvat myös ns. kansalliset vapaapäivät.

a) Slovakian tasavallassa yleisiä vapaapäiviä ovat 6. tammikuuta, pitkäperjantai, ensimmäinen pääsiäispäivä, toinen pääsiäispäivä, 1. toukokuuta, 8. toukokuuta, 15. syyskuuta, 1. marraskuuta, 24. joulukuuta, 25. joulukuuta ja 26. joulukuuta,

b) kansallisia vapaapäiviä ovat 1. tammikuuta, 5. heinäkuuta, 29. elokuuta, 1. syyskuuta ja 17. marraskuuta.

3 Mitä yleisiä sääntöjä sovelletaan erilaisten siviilimenettelyjen määräaikoihin?

a) Riita-asia siviiliprosessilain 160/2015 (*zákon č. 160/2015 Civilný sporový poriadok*) mukaan määräajan oikeustoimen suorittamiselle asettaa tuomioistuin, jollei toisin säädetä. Päivää, jolloin määräajan käynnistävä tapahtuma ilmeni, ei oteta huomioon päivinä ilmaistavan määräajan laskennassa.

b) Määräajan ei katsota kuluvan sellaisen henkilön osalta, joka on menettänyt kelpoisuutensa olla asianosaisena oikeudenkäynnissä tai toimia tuomioistuimessa (riita-asia siviiliprosessilain 119 §).

c) Jos menettelyyn osallistuu uusi osapuoli, oikeudellinen edustaja tai osapuolen huoltaja, määräaika alkaa kulua siitä, kun tämä liittyi menettelyyn (riita-asia siviiliprosessilain 120 §).

d) Määräaika katsotaan noudatetun, jos sen viimeisenä päivänä toimi suoritetaan tuomioistuimessa tai asiakirja luovutetaan viranomaiselle, jolla on velvoite toimittaa se eteenpäin (riita-asia siviiliprosessilain 121 §:n 5 momentti).

4 Kun teko tai virallinen toimi on suoritettava tietyn ajanjakson aikana, milloin ajanjakso alkaa?

Määräaika alkaa kulua määräajan käynnistävää tapahtumaa seuraavana päivänä.

5 Voiko määräajan kulumisen aloittavaan hetkeen vaikuttaa tai sitä muuttaa se tapa, jolla asiakirjat lähetetään tai annetaan tiedoksi (henkilökohtaisesti haastemiehen välityksellä tai postitse)?

Ei.

6 Kun määräajan kulumisen alkaa jostakin tapahtumasta, lasketaanko määräaikaan mukaan päivä, jona tapahtuma ilmenee?

Ei.

7 Kun määräaika on ilmaistu päivissä, tarkoittaako ilmoitettu päivien lukumäärä kalenteripäiviä vai työpäiviä?

Määräaika lasketaan kalenteripäivinä.

8 Entä jos määräaika on ilmaistu viikoissa, kuukausissa tai vuosissa?

Viikkoina, kuukausina ja vuosina ilmaistut määräajat lasketaan kalenteripäivinä.

9 Milloin viikoissa, kuukausissa tai vuosissa ilmaistu määräaika päättyy?

Viikkoina, kuukausina tai vuosina ilmaistut määräajat päättyvät sen päivän lopussa, joka nimeltään vastaa päivää, jolloin määräajan käynnistävä tapahtuma ilmeni. Jos kyseisessä kuukaudessa ei ole tällaista päivää, määräaika päättyy kuukauden viimeisenä päivänä. Jos määräajan viimeinen päivä on lauantai, sunnuntai tai yleinen vapaapäivä, määräajan viimeinen päivä on seuraava työpäivä (riita-asia siviiliprosessilain 121 §).

10 Jos määräaika päättyy lauantaina, sunnuntaina tai yleisenä vapaapäivänä, pidennetäänkö sitä seuraavaan työpäivään?

Kyllä.

11 Onko olemassa tilanteita, joissa määräaika pidennetään? Millä edellytyksillä määräaikaan voi saada pidennyksen?

Ellei laissa säädetä määräaika toimen suorittamiselle, määräajan asettaa tarvittaessa tuomioistuin. Tuomioistuin voi myös pidentää asettamaansa määräaika (riita-asia siviiliprosessilain 118 §:n 2 momentti).

12 Mitä määräaika sovelletaan muutoksenhakuun?

Valitus on jätettävä 15 päivän kuluessa päätöksen tiedoksiantamisesta sille tuomioistuimelle, jonka päätöstä se koskee (riita-asia siviiliprosessilain 362 §).

13 Voivatko tuomioistuimet muuttaa määräaika, erityisesti paikalletulolle asetettua määräaika, tai asettaa erityisen määräpäivän paikalletuloa varten?

Kyllä, mutta vain kun on kyse kuulemiselle tiedonsaantitarkoituksessa asetettavasta määräajasta.

14 Jos sellainen asiakirja, joka on osoitettu asuinpaikkansa vuoksi määräajan pidennykseen oikeutetulle asianosaiselle, annetaan tiedoksi hänelle sellaisessa paikassa, jossa asuvilla ei ole oikeutta määräajan pidennykseen, menettääkö kyseinen asianosainen oikeutensa määräajan pidennykseen?

15 Mitä seuraamuksia aiheutuu, jos määräaikoja ei noudateta?

Määräajan noudattamatta jättämisen seurauksena on määräajan ylittyminen.

16 Jos määräaika ylitetään, mitä oikeuskeinoja niitä noudattamatta jättäneillä asianosaisilla on käytettävissään?

Tuomioistuin voi myöntää uuden määräajan, jos osapuolella tai hänen edustajallaan oli hyväksyttävä syy olla noudattamatta määräaika, minkä vuoksi hän ei voinut suorittaa hänelle kuuluvaa toimea. Hakemus on jätettävä 15 päivän kuluessa siitä, kun este lakkasi olemasta merkityksellinen, ja suorittamatta jäänyt toimi on suoritettava samanaikaisesti (riita-asia siviiliprosessilain 122 §). On tuomioistuimen harkintavallassa päättää, oliko osapuolella tai hänen edustajallaan hyväksyttävä syy olla noudattamatta lakisääteistä määräaika.

Päivitetty viimeksi: 14/01/2019

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Menettelylliset määräajat - Suomi

1 Erityyppiset määräajat, joita sovelletaan siviiliasioita koskevien menettelyjen yhteydessä

Määräajalla tarkoitetaan sitä aikaa, joka on asetettu esimerkiksi tietyn toimenpiteen suorittamista varten. Määräaika voi olla säädetty laissa tai se voi olla tuomioistuimen määräämä.

2 Luettelo päivistä, jotka eivät ole 3. kesäkuuta 1971 annetussa asetuksessa (ETY, EURATOM) N:o 1182/71 tarkoitettuja työpäiviä

Lauantain ja sunnuntain lisäksi vapaapäiviä Suomessa ovat seuraavat:

uusivuosi (1.1.)

loppiainen (6.1.)

pitkäperjantai (ajankohta vaihtelee)

pääsiäispäivä (ajankohta vaihtelee)

toinen pääsiäispäivä (ajankohta vaihtelee)

vappu (1.5)

helatorstai (ajankohta vaihtelee)

helluntaipäivä (ajankohta vaihtelee)

juhannusaatto (ajankohta vaihtelee)

juhannuspäivä (ajankohta vaihtelee)

pyhäinpäivä (ajankohta vaihtelee)

itsenäisyyspäivä (6.12.)

joulupäivä (25.12.)

tapaninpäivä (26.12.)

3 Mitä yleisiä sääntöjä sovelletaan erilaisten siviilimenettelyjen määräaikoihin?

Määräaikoja koskevat laskentasäännöt ilmenevät ns. määräaikalaista (25.4.1930/150). Määräaikojen pituuksista on säännöksiä oikeudenkäymiskaassa ja useissa muissa säädöksissä.

4 Kun teko tai virallinen toimi on suoritettava tietyn ajanjakson aikana, milloin ajanjakso alkaa?

Pääsääntöisesti tällainen määräaika alkaa kuluu sitä tapahtumaa seuraavan vuorokauden alusta, joka on johtanut toimenpiteeseen. Esimerkiksi testamentin moitetta koskeva määräaika alkaa kuluu testamentin tiedoksiantopäivää seuraavan vuorokauden alusta.

5 Voiko määräajan kulumisen aloittavaan hetkeen vaikuttaa tai sitä muuttaa se tapa, jolla asiakirjat lähetetään tai annetaan tiedoksi (henkilökohtaisesti haastemiehen välityksellä tai postitse)?

Tiedoksiantotapa ei vaikuta määräajan alkamisajankohtaan. Määräaika alkaa kuluu vasta, kun asiakirja on annettu tiedoksi.

6 Kun määräajan kulumisen alkaa jostakin tapahtumasta, lasketaanko määräaikaan mukaan päivä, jona tapahtuma ilmenee?

Kun määräaika on ilmaistu päivinä tietyn päivän jälkeen, viimeksi mainittua ei lueta määräaikaan. Esimerkiksi tiedoksiantopäivää ei lueta määräaikaan.

7 Kun määräaika on ilmaistu päivissä, tarkoittaako ilmoitettu päivien lukumäärä kalenteripäiviä vai työpäiviä?

Asetettuun aikaan sisältyvät kaikki kalenteripäivät, eivät ainoastaan työpäivät. Mikäli määräaika kuitenkin päättyy kysymyksessä 2 mainittuina päivinä, määräajan päättymispäivä siirtyy seuraavaan arkipäivään.

8 Entä jos määräaika on ilmaistu viikoissa, kuukausissa tai vuosissa?

Aika, joka on määrätty viikkoina, kuukausina tai vuosina nimetyn päivän jälkeen, päättyy sinä viikon tai määräkuukauden päivänä, joka nimeltään tai järjestysnumeroltaan vastaa sanottua päivää. Jos vastaavaa päivää ei ole siinä kuussa, jona määräaika päättyisi, pidetään sen kuukauden viimeistä päivää määräajan päättymispäivänä.

9 Milloin viikoissa, kuukausissa tai vuosissa ilmaistu määräaika päättyy?

Katso vastaus kysymykseen 8.

10 Jos määräaika päättyy lauantaina, sunnuntaina tai yleisenä vapaapäivänä, pidennetäänkö sitä seuraavaan työpäivään?

Katso vastaus kysymykseen 7.

11 Onko olemassa tilanteita, joissa määräaika pidennetään? Millä edellytyksillä määräaikaan voi saada pidennyksen?

Määräaikoihin voi saada pidennystä, jos sille on perusteita. Määräajan pidennystä haetaan esim. tuomioistuimessa vireillä olevien asioiden osalta tuomioistuimesta. Määräajan pidentämisestä päättää asian käsittelijä.

12 Mitä määräaika sovelletaan muutoksenhakuun?

Tuomioistuimessa käsiteltävässä asiassa asianosaisen, joka tahtoo hakea muutosta kärjäoikeuden ratkaisuun, on ilmoitettava siihen tyytymättömyyttä puhevallan menettämisen uhalla viimeistään seitsemäntenä päivänä siitä päivästä, jona kärjäoikeuden ratkaisu julistettiin tai annettiin. Määräaika valitusta varten on 30 päivää siitä päivästä, jona kärjäoikeuden ratkaisu julistettiin tai annettiin. Asianosaisen on toimitettava valituskirjelmä kärjäoikeuden kansliaan viimeistään määräajan päättymispäivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Hovioikeuden antaman tuomion osalta määräaika valitusluvan pyytämiseen ja valituksen tekemiseen on 60 päivää siitä päivästä, jona hovioikeuden ratkaisu annettiin. Hakijan on puhevallan menettämisen uhalla viimeistään määräajan päättymispäivänä toimitettava hovioikeuden kirjaamoon korkeimmalle oikeudelle osoitettu muutoksenhakukirjelmä, johon on sisällytettävä lupahakemus ja valitus.

Jos kyseessä on muutoksenhaku asiassa, jota hovioikeus on käsitellyt ensimmäisenä asteena, määräaika valituksen tekemiseen on 30 päivää siitä päivästä, jona hovioikeuden ratkaisu julistettiin tai annettiin.

13 Voivatko tuomioistuimet muuttaa määräaika, erityisesti paikalletulolle asetettua määräaika, tai asettaa erityisen määräpäivän paikalletuloa varten?

Määräaikalakiin perustuvia aikalajoja ei voida lyhentää. Tuomioistuimilla on valtaosassa tapauksia mahdollisuus asettaa harkitsemansa pituinen määräaika tietyille toimenpiteelle ja myös pidentää sitä. Eräissä tapauksissa tuomioistuin voi myös pidentää muutoksenhauille asetettua määräaika.

14 Jos sellainen asiakirja, joka on osoitettu asuinpaikkansa vuoksi määräajan pidennykseen oikeutetulle asianosaiselle, annetaan tiedoksi hänelle sellaisessa paikassa, jossa asuvilla ei ole oikeutta määräajan pidennykseen, menettääkö kyseinen asianosainen oikeutensa määräajan pidennykseen?

Suomella ei ole tällaisia alueita, joten tällainen tilanne ei tule kysymykseen.

15 Mitä seuraamuksia aiheutuu, jos määräaikoja ei noudateta?

Yleisesti ottaen voidaan sanoa, että määräajan noudattamatta jättäminen luetaan laiminlyöjän vahingoksi, mikä voi johtaa oikeudenmenetykseen.

16 Jos määräaika ylitetään, mitä oikeuskeinoja niitä noudattamatta jättäneillä asianosaisilla on käytettävissään?

Varsinaista, kaikissa käsiteltävinä olevissa tapauksissa käytettävissä olevaa, määräajan laiminlyönnin korjaamiskeinoa ei ole käytössä. Joissakin tapauksissa määräaika voidaan palauttaa hakemuksesta. Tämä on kuitenkin äärimmäisen harvinaista

Päivitetty viimeksi: 27/09/2017

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.